Nazewnictwo geograficzne

Geographical names

Jak imię i nazwisko stanowią pierwszorzędny dokument każdej osoby, tak nazwy geograficzne są nieocenionym skarbem kultury narodowej, a w swej sumie są doniosłym czynnikiem kultury światowej (E. Romer 1929). Dzięki nazwom geograficznym możemy spojrzeć w często zakrytą brakiem źródeł i opracowań twarz historii – rozpoznawać procesy osadnicze, polityczne, społeczne i gospodarcze, dostrzec zróżnicowanie kulturowe, poszukiwać różnorodnych związków, zależności i prawidłowości w obrębie granic Polski, jak i między nią a światem zewnętrznym. Mapy w tym rozdziale zwracają także uwagę na wielki proces denominacji przestrzeni publicznej w Polsce po 1989 roku oraz związane z nim wybory i napięcia społeczno-polityczne.

As a person's name and surname are a primary record of that individual, so geographical names are an invaluable treasure of national culture, and, taken in sum, of momentous importance in world culture. (E. Romer 1929). Thanks to geographical names we can look into the face of history – which is otherwise often obscured by a lack of sources and investigation – and discern settlement trends, or political, social and economic processes, recognise cultural diversity, trace various connections, dependencies and patterns both within the borders of Poland as well as in its relations with the outside world. The maps in this chapter also draw the reader's attention to the great process of denominating public space which took place in Poland after 1989, and the related choices as well as socio-political tensions.

Zagraniczne nazwy geograficzne w Polsce
Foreign geographical names in Poland

Korea, Koreja, Korea Południowa, Korea Północna
Korea, South Korea, North Korea

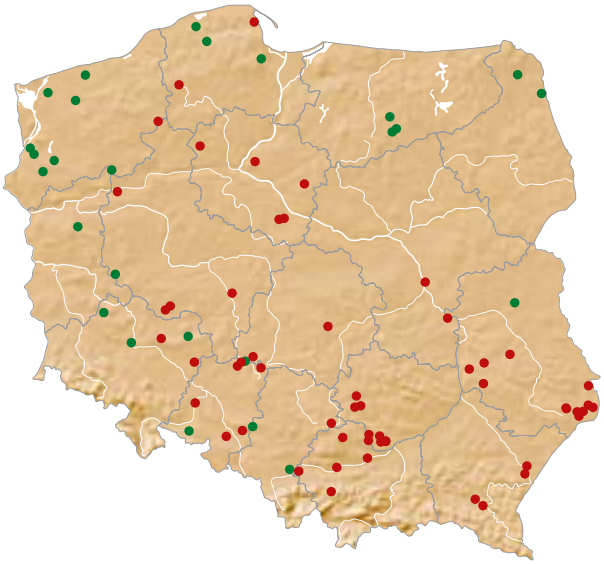

Ameryka, Ameryki, Ameryka Wschodnia, Ameryka Północna
America, The Americas, East America, North America

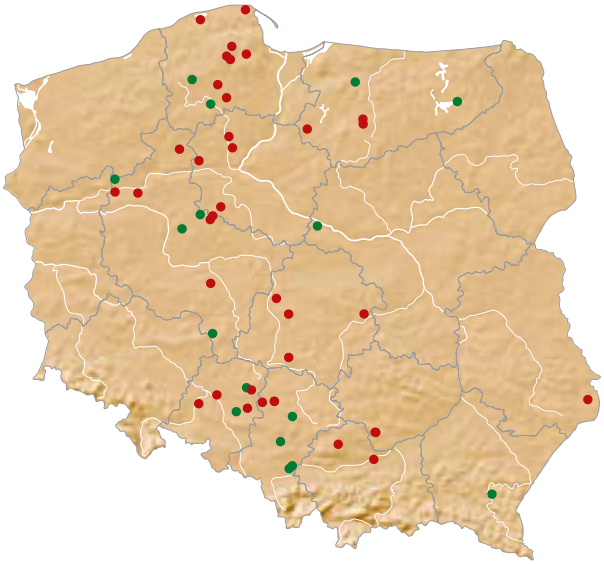

Sachalin, Sahalin
Sakhalin

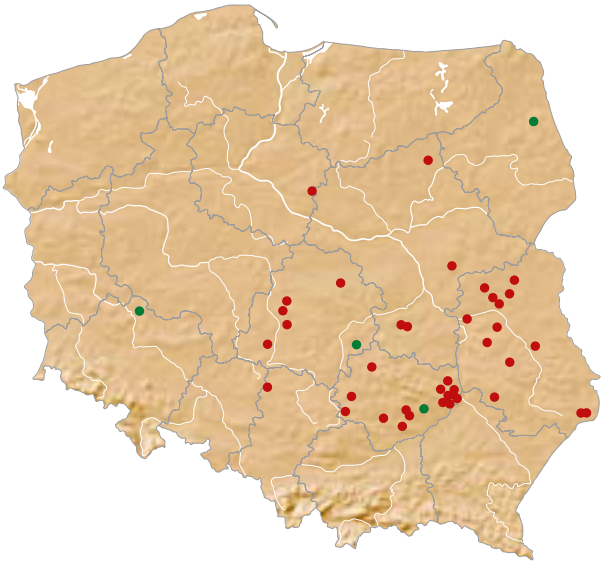

Syberia, Syberia Górna, Sybir
Siberia, Upper Siberia, Sibir

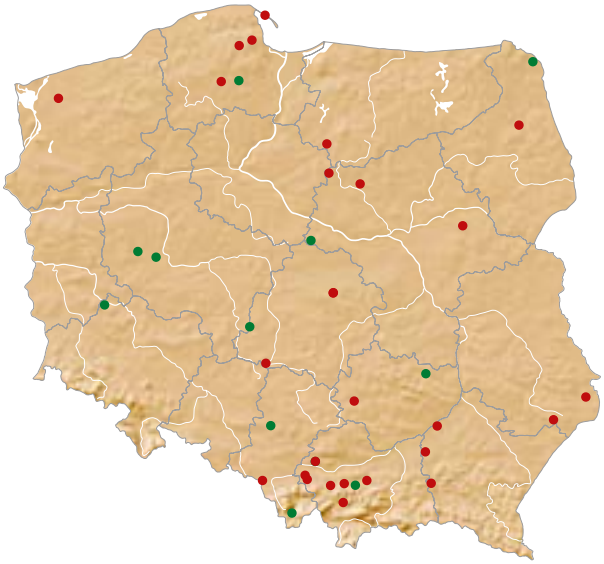

Kanada
Canada

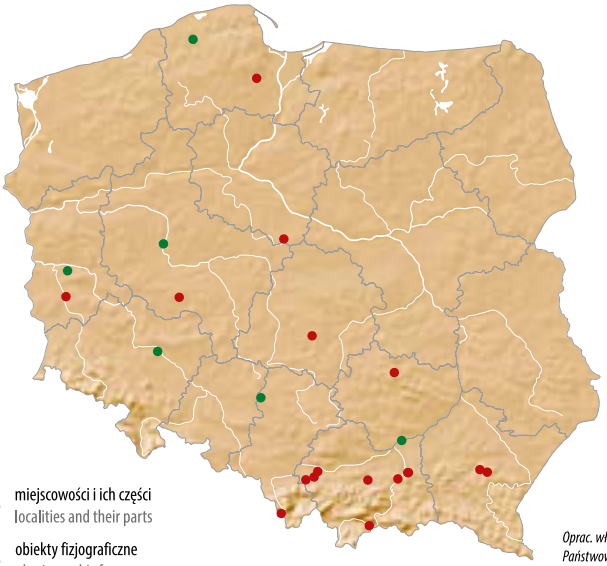

Jerozolima, Jeruzalem, Jeruzale, Jeruzal
Jerusalem, Jerusal

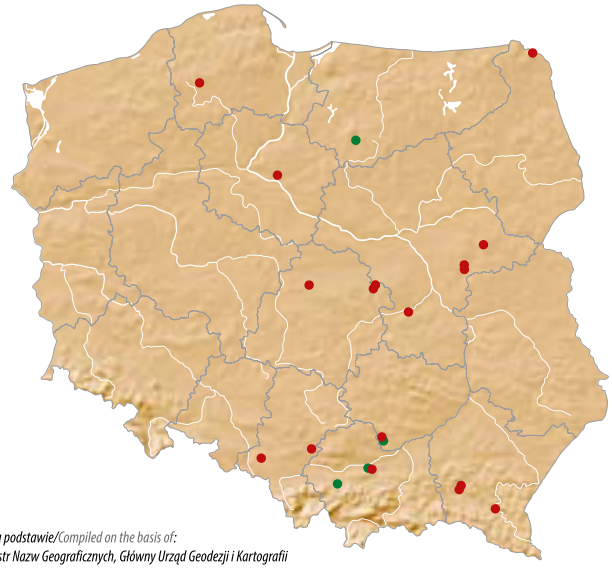

- miejscowości i ich części
  localities and their parts
- obiekty fizjograficzne
  physiographic features

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Zagraniczne nazwy geograficzne w Polsce
Foreign geographical names in Poland

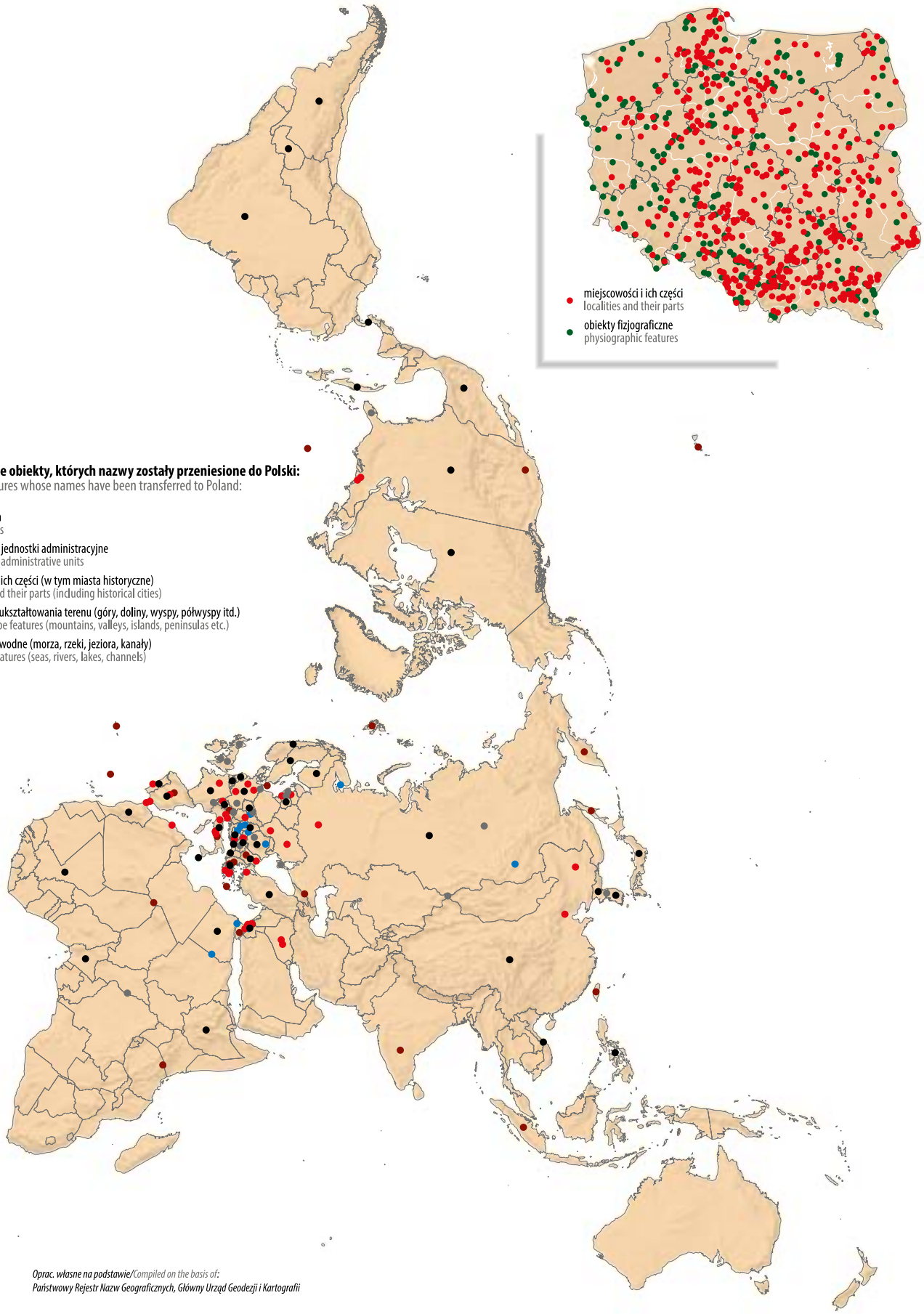

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Formy ukształtowania terenu w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Landform features in Poland

Góra
Mount

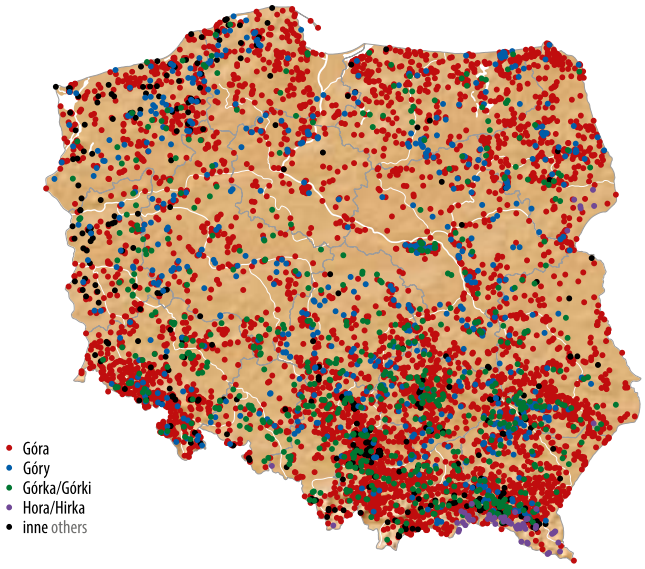

Dół
Pit

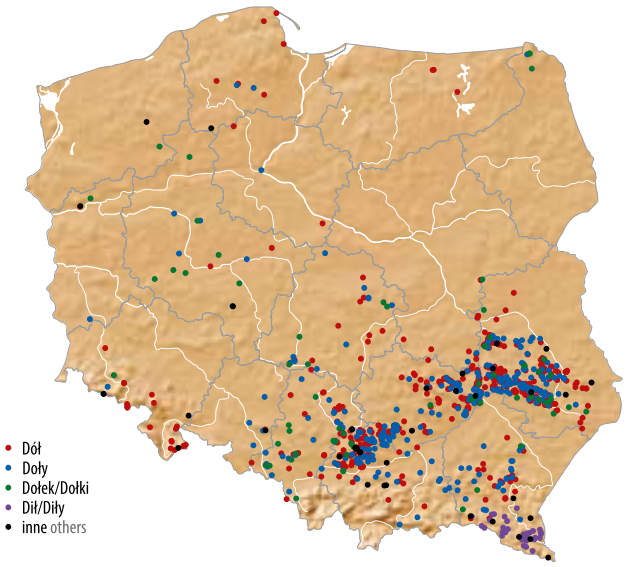

Wzgórze
Hill

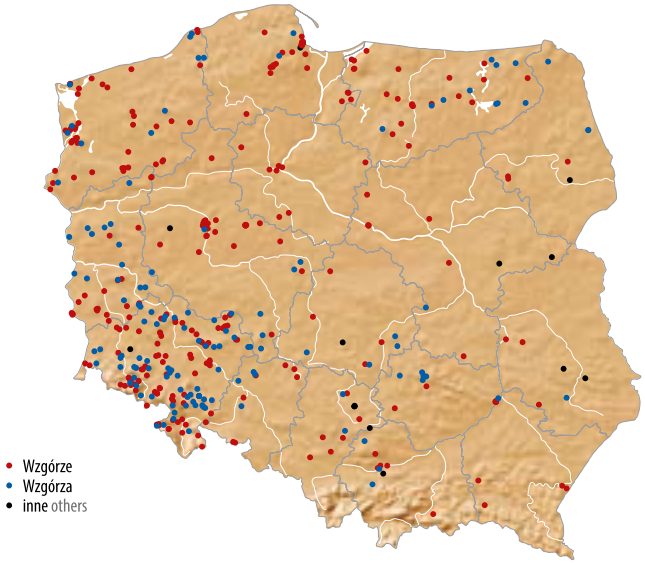

Kopiec, chełm (wraz z przymiotnikami)
Mound, knoll (including adjectives)

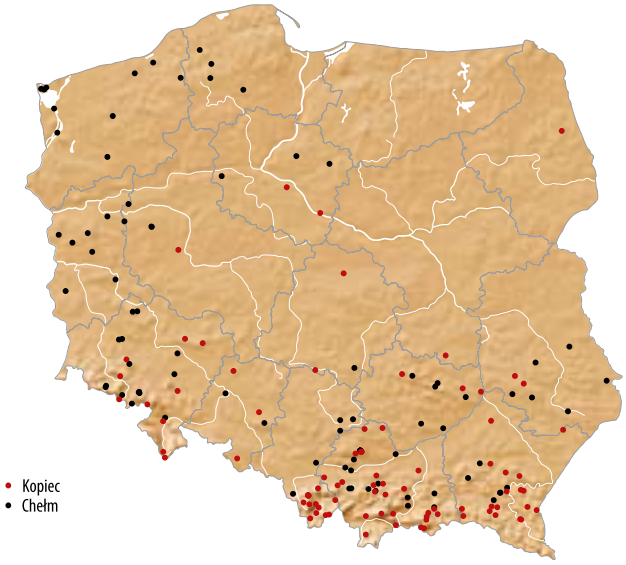

Czub, garb (wraz z przymiotnikami)
Topknot, hump (including adjectives)

Dział (wraz z przymiotnikami)
Division (including adjectives)

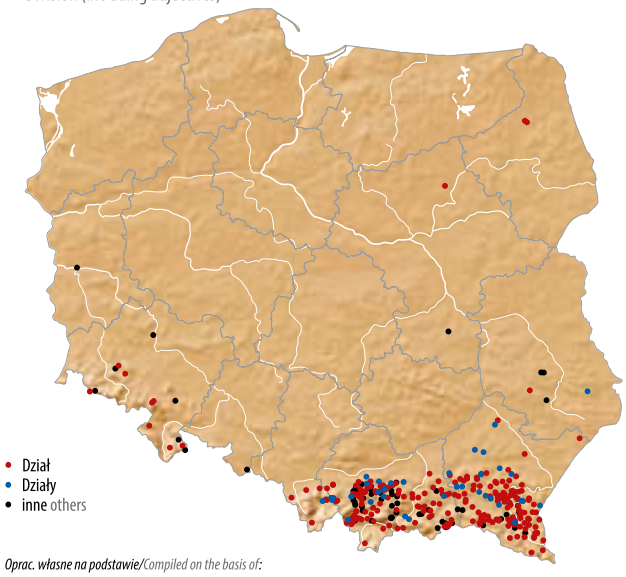

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Formy ukształtowania terenu w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Landform features in Poland

Dolina
Valley

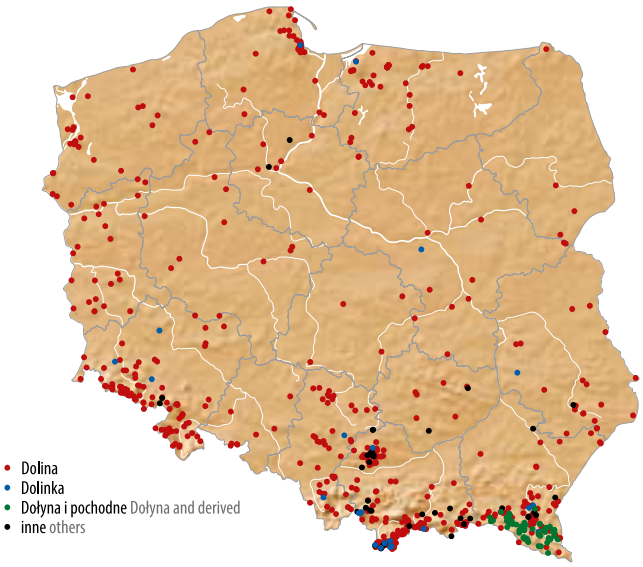

Debra, wąwóz
Dell, gorge

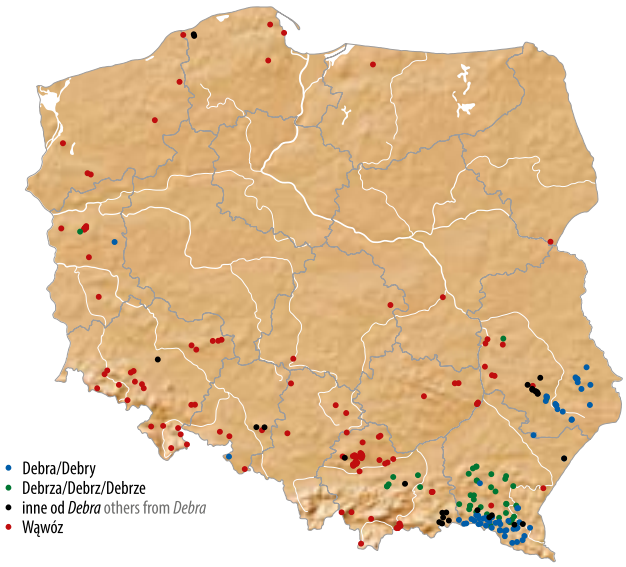

Kamień, głaz (wraz z przymiotnikami)
Stone, erratic (including adjectives)

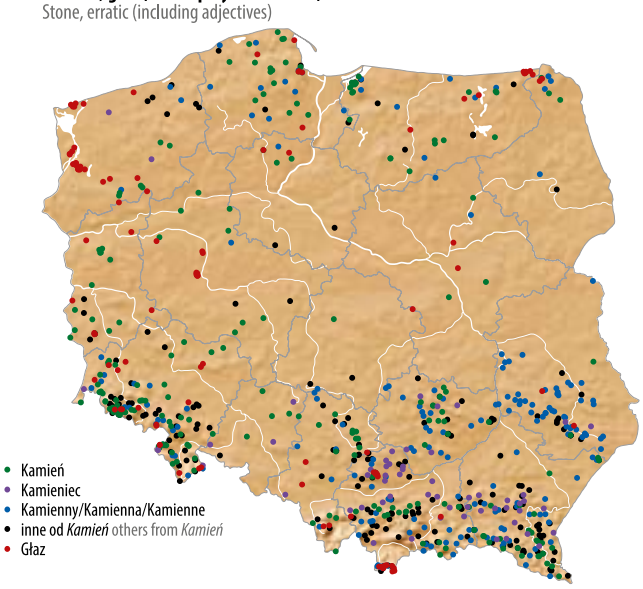

Skała (wraz z przymiotnikami)
Rock (including adjectives)

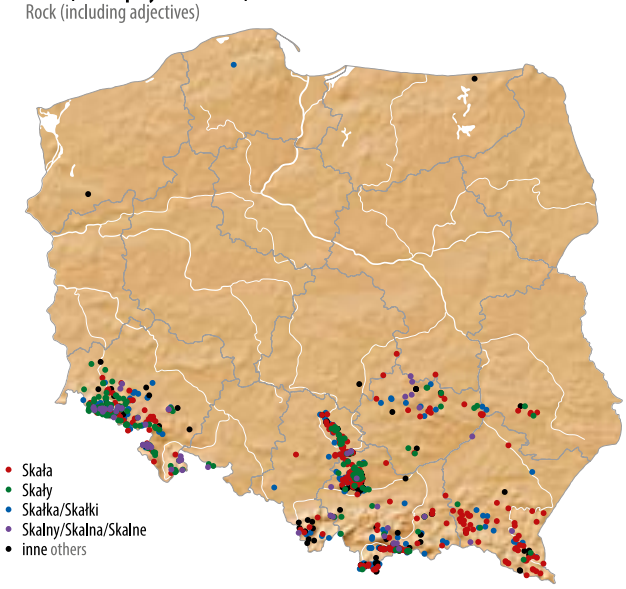

Wyspa, ostrów, kępa (wraz z przymiotnikami)
Island, river island, clump (including adjectives)

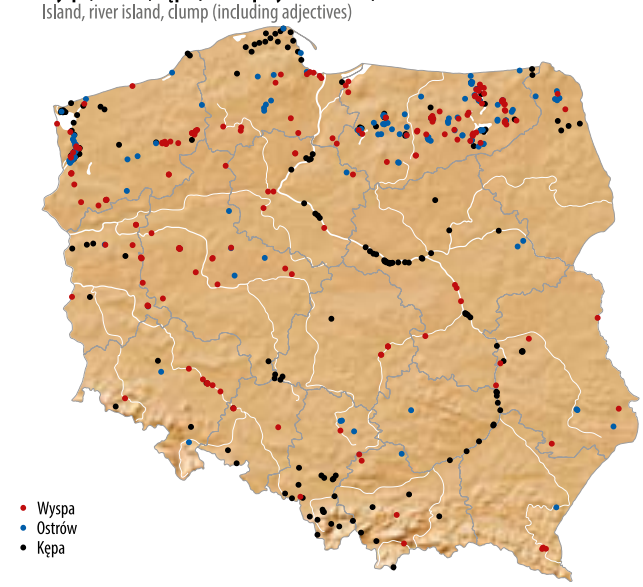

Jaskinia, jama
Cave, hollow

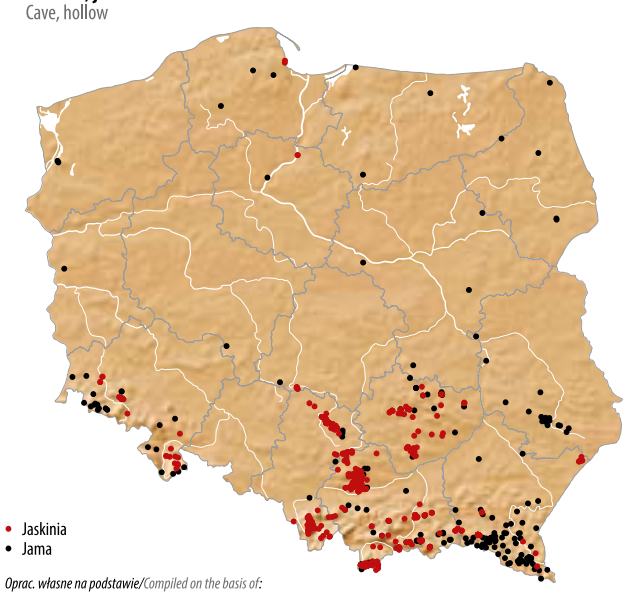

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Formy ukształtowania terenu w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Landform features in Poland

Buk, dąb (wraz z przymiotnikami)
Beech, oak (including adjectives)

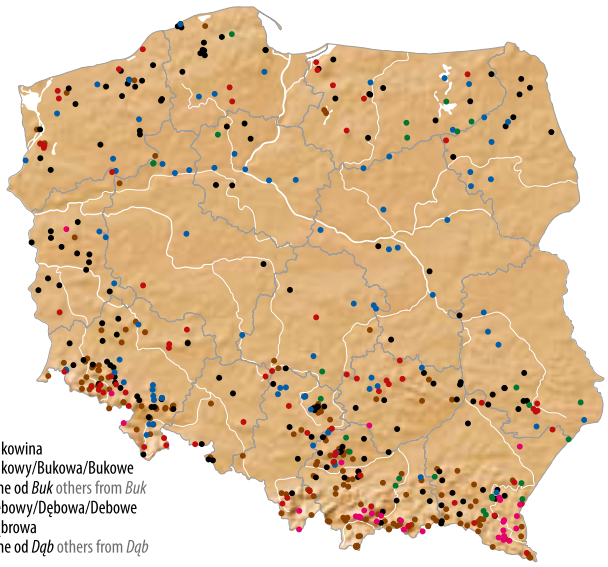

- Bukowina
- Bukowy/Bukowa/Bukowe
- inne od *Buk* others from *Buk*
- Dębowy/Dębowa/Debowe
- Dąbrowa
- inne od *Dąb* others from *Dąb*

Jawor, lipa (wraz z przymiotnikami)
Sycamore, linden (including adjectives)

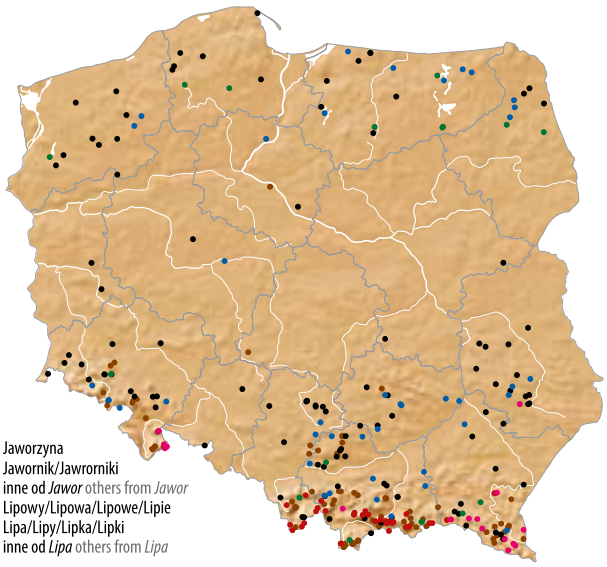

- Jaworzyna
- Jawornik/Jawrorniki
- inne od *Jawor* others from *Jawor*
- Lipowy/Lipowa/Lipowe/Lipie
- Lipa/Lipy/Lipka/Lipki
- inne od *Lipa* others from *Lipa*

Bór, las (wraz z przymiotnikami)
Coniferous forest, forest (including adjectives)

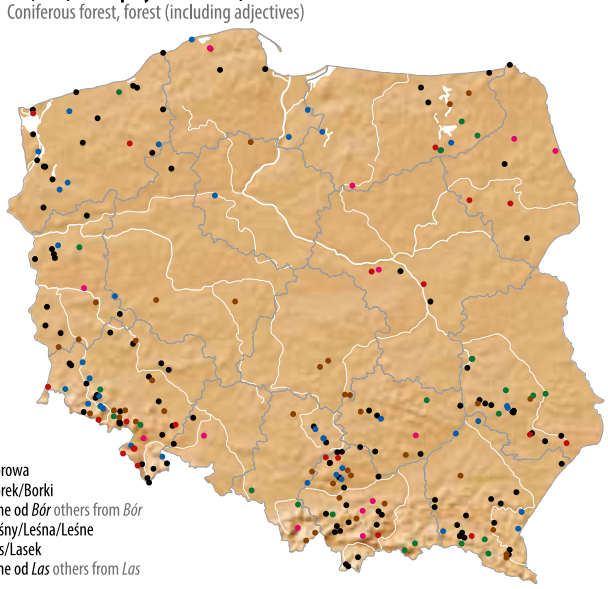

- Borowa
- Borek/Borki
- inne od *Bór* others from *Bór*
- Leśny/Leśna/Leśne
- Las/Lasek
- inne od *Las* others from *Las*

Wino (wraz z przymiotnikami)
Wine (including adjectives)

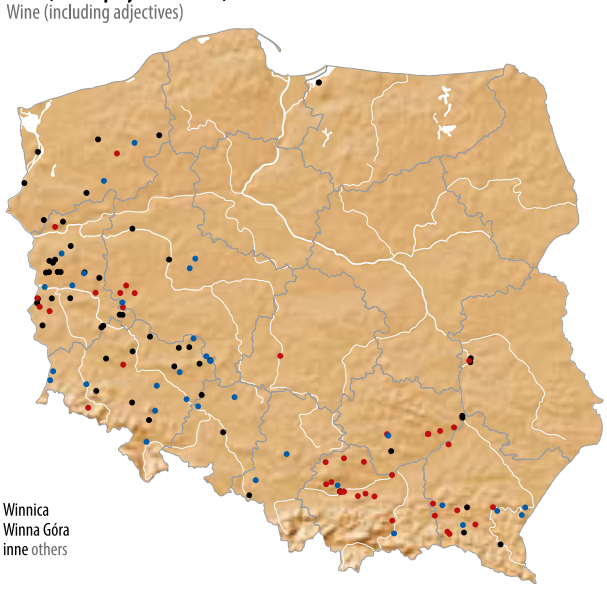

- Winnica
- Winna Góra
- inne others

Wilk, lis (wraz z przymiotnikami)
Wolf, fox (including adjectives)

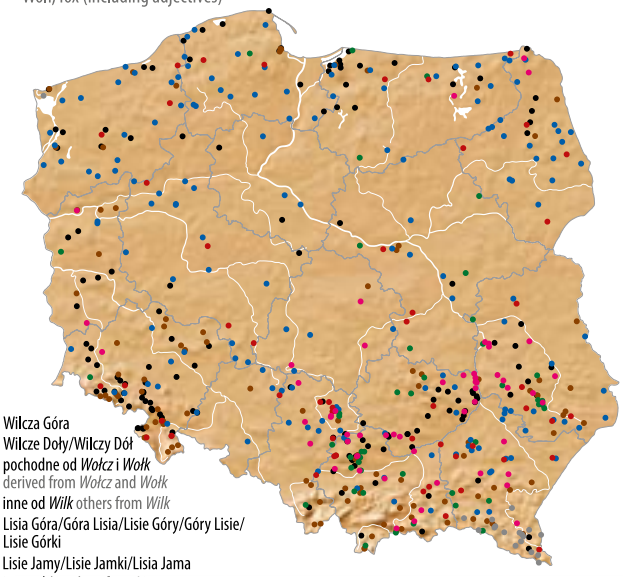

- Wilcza Góra
- Wilcze Doły/Wilczy Dół
- pochodne od *Wołcz* i *Wołk* derived from *Wołcz* and *Wołk*
- inne od *Wilk* others from *Wilk*
- Lisia Góra/Góra Lisia/Lisie Góry/Góry Lisie/Lisie Górki
- Lisie Jamy/Lisie Jamki/Lisia Jama
- inne od *Lis* others from *Lis*

Kot, koza, świnia (wraz z przymiotnikami)
Cat, goat, pig (including adjectives)

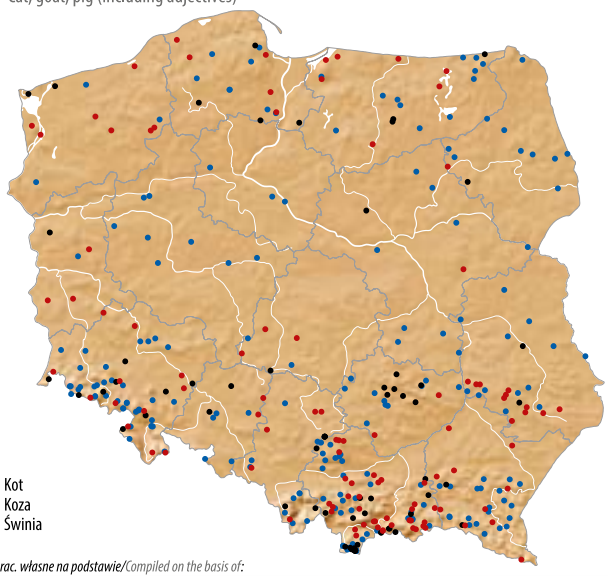

- Kot
- Koza
- Świnia

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Formy ukształtowania terenu w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Landform features in Poland

Kościół, ksiądz (wraz z przymiotnikami)
Church, priest (including adjectives)

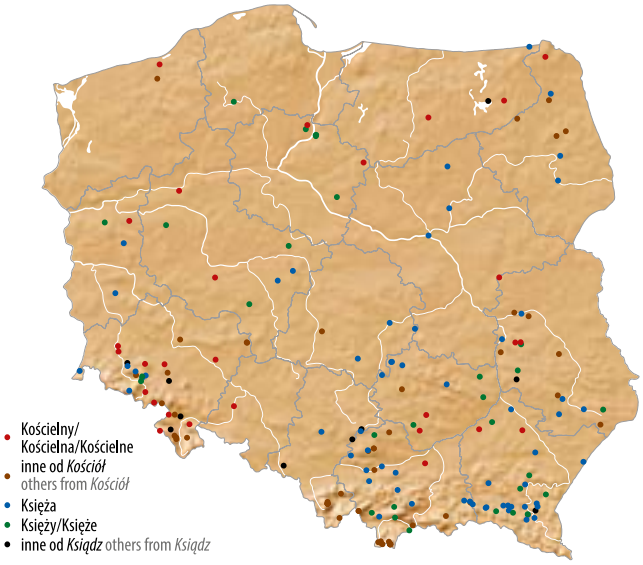

Krzyż (wraz z przymiotnikami), święty
Cross (including adjectives), saint, holy

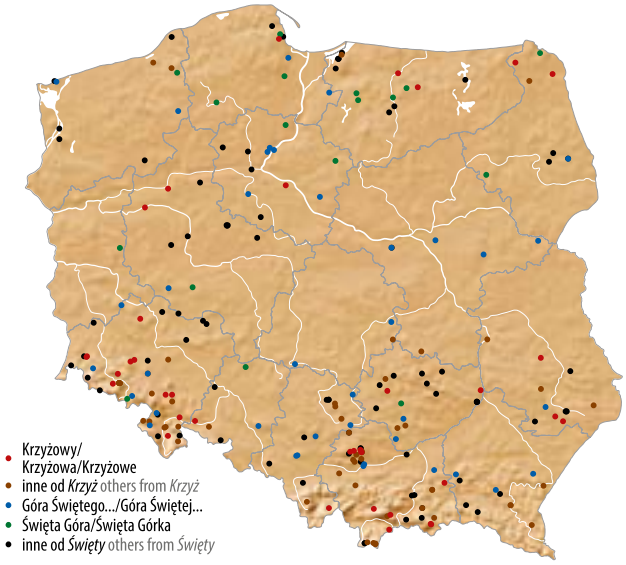

Czart, diabeł, piekło (wraz z przymiotnikami)
Chort, devil, hell (including adjectives)

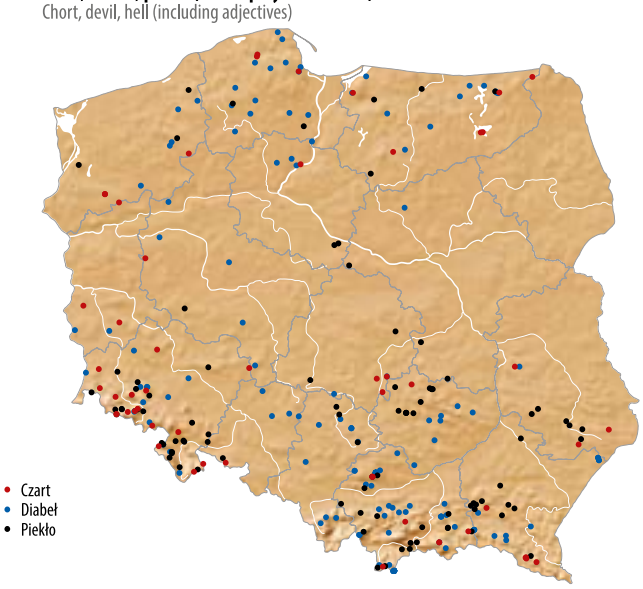

Baba, dziad (wraz z przymiotnikami)
Crone, greybeard (including adjectives)

Zbój, szubienica (wraz z przymiotnikami)
Brigand, gallows (including adjectives)

Biały, czarny, czerwony
White, black, red

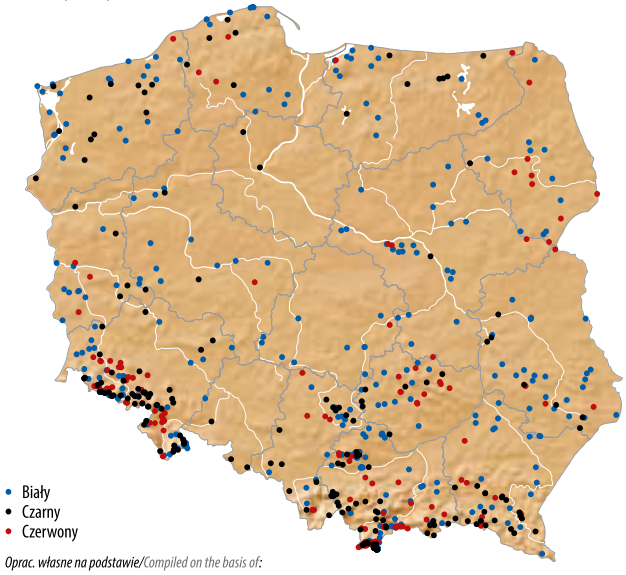

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Formy ukształtowania terenu w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Landform features in Poland

Łysy, goły
Bald, bare

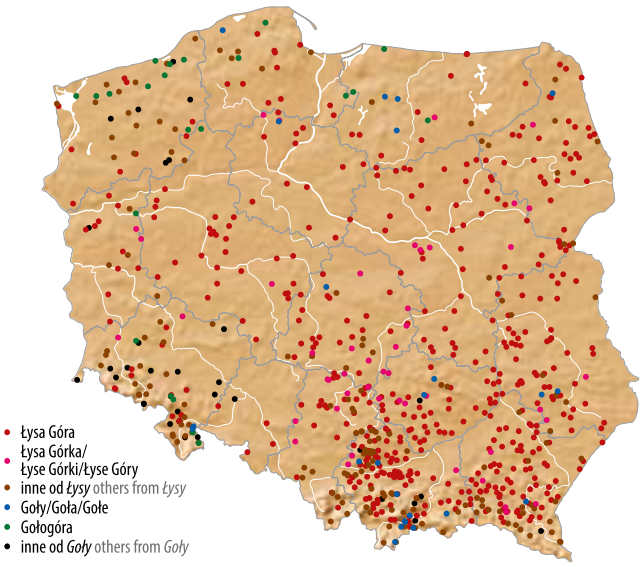

Ostry, długi
Steep, long

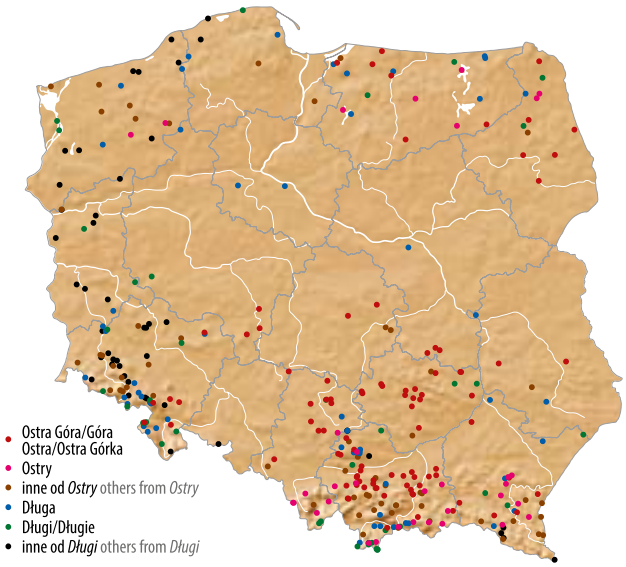

Zamek, gród (wraz z przymiotnikami)
Castle, fortified settlement (including adjectives)

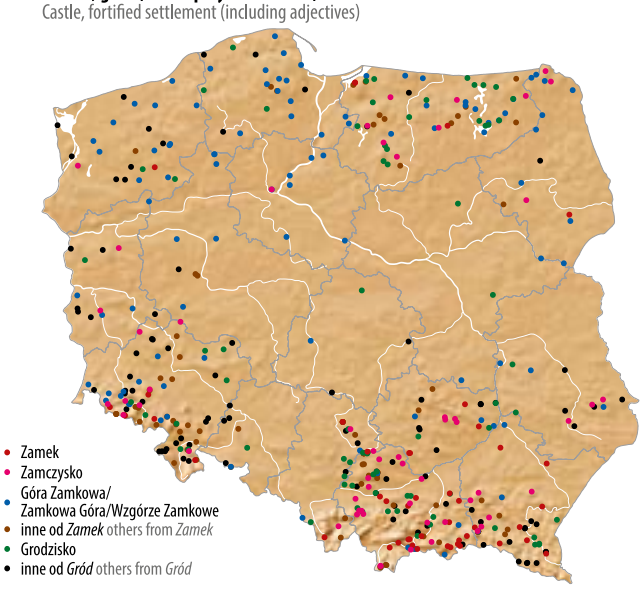

Krzem, piasek (wraz z przymiotnikami)
Silicon, sand (including adjectives)

Roztoka, ubocz
Roztoka, ubocz

Młyn (wraz z przymiotnikami)
Mill (including adjectives)

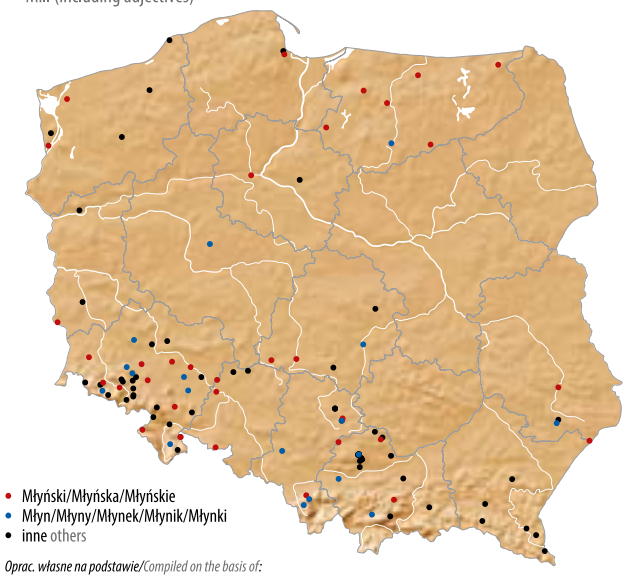

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Formy ukształtowania terenu w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Landform features in Poland

Czerteż, łaz
Czerteż, łaz

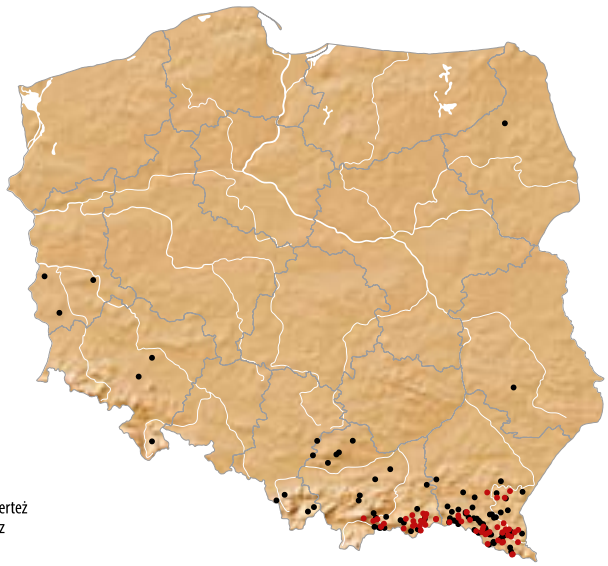

- Czerteż
- Łaz

Berdo, grapa
Berdo, grapa

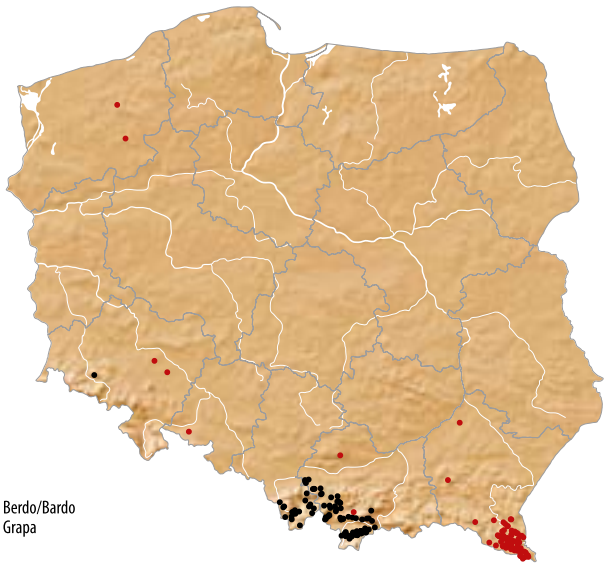

- Berdo/Bardo
- Grapa

Kiczera, magura
Kiczera, magura

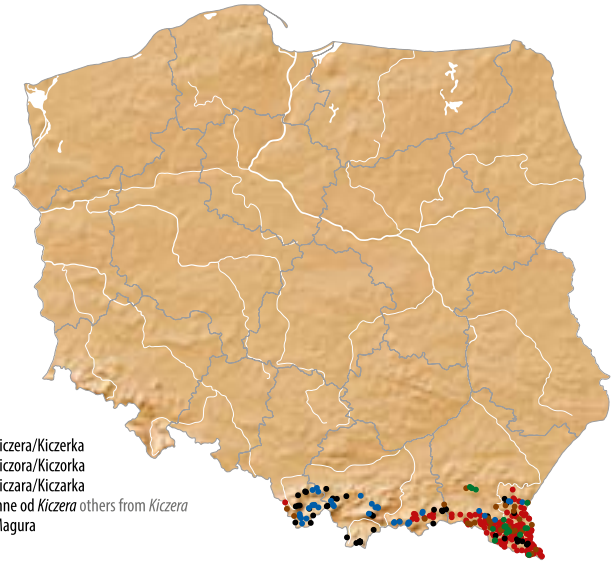

- Kiczera/Kiczerka
- Kiczora/Kiczorka
- Kiczara/Kiczarka
- inne od *Kiczera* others from *Kiczera*
- Magura

Groń, horb
Groń, horb

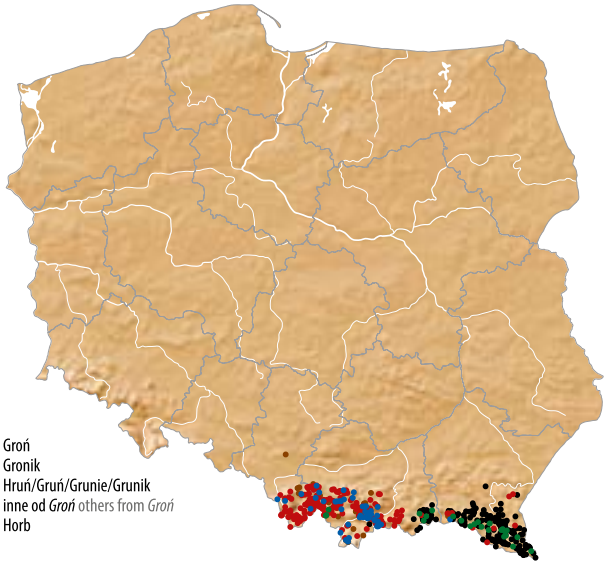

- Groń
- Gronik
- Hruń/Gruń/Grunie/Grunik
- inne od *Groń* others from *Groń*
- Horb

Kopa, szczob
Knoll, szczob

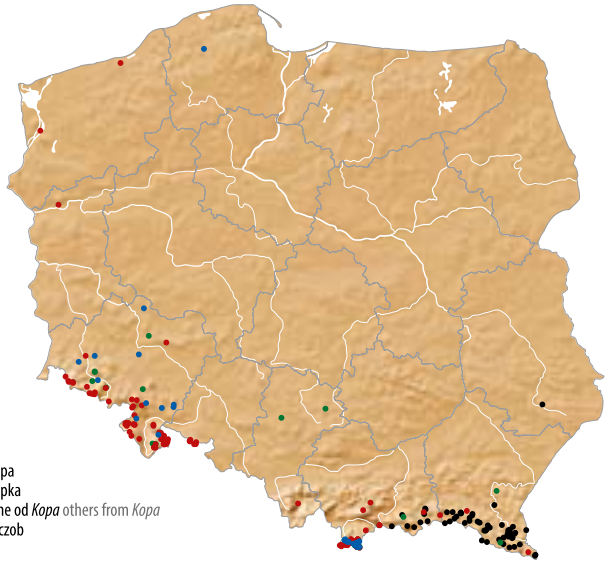

- Kopa
- Kopka
- inne od *Kopa* others from *Kopa*
- Szczob

Wierch
Summit

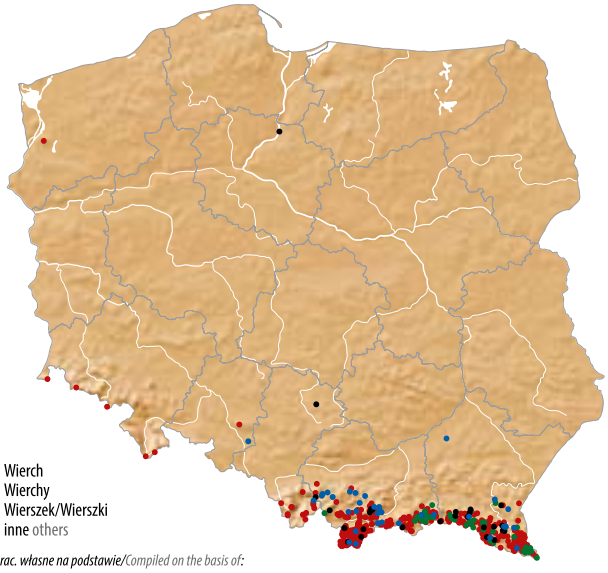

- Wierch
- Wierchy
- Wierszek/Wierszki
- inne others

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Jeziora, stawy i sztuczne zbiorniki wodne w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Lakes, ponds and reservoirs in Poland

Jezioro
Lake

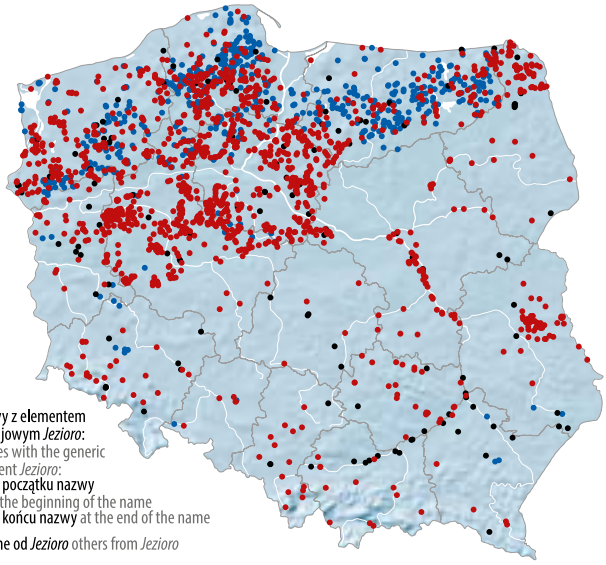

Nazwy z elementem rodzajowym *Jezioro*:
Names with the generic element *Jezioro*:
- na początku nazwy at the beginning of the name
- na końcu nazwy at the end of the name
- inne od *Jezioro* others from *Jezioro*

Staw
Pond

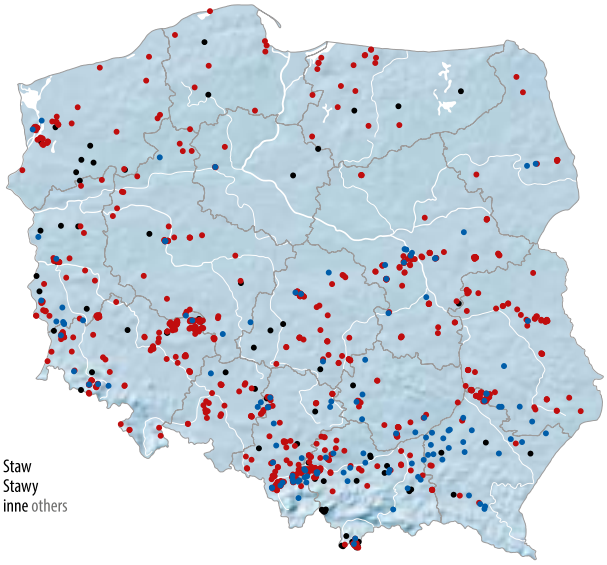

- Staw
- Stawy
- inne others

Biały, czarny, zielony
White, black, green

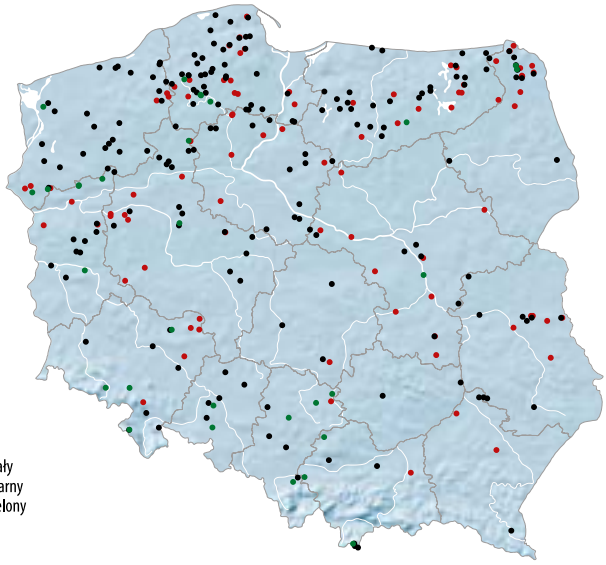

- Biały
- Czarny
- Zielony

Mały, duży, wielki
Small, big, great

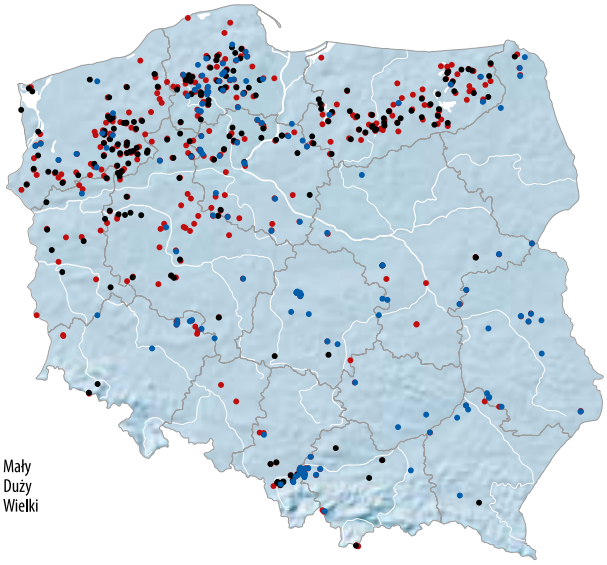

- Mały
- Duży
- Wielki

Długi, ślepy, głęboki
Long, dead, deep

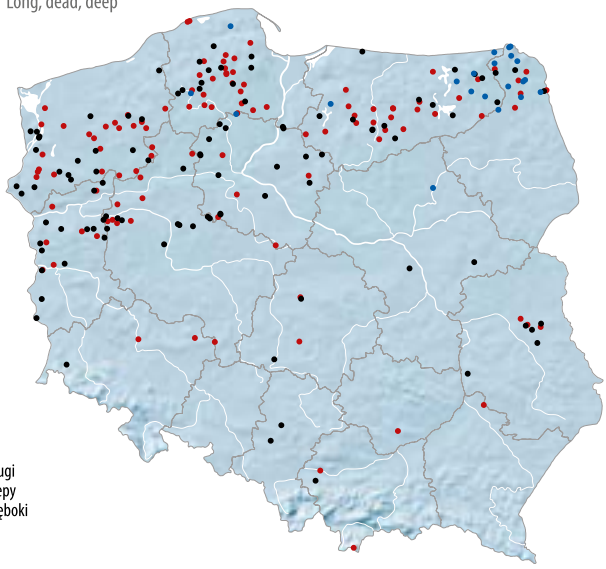

- Długi
- Ślepy
- Głęboki

Błoto, kamień, piasek, glina
Mud, stone, sand, clay

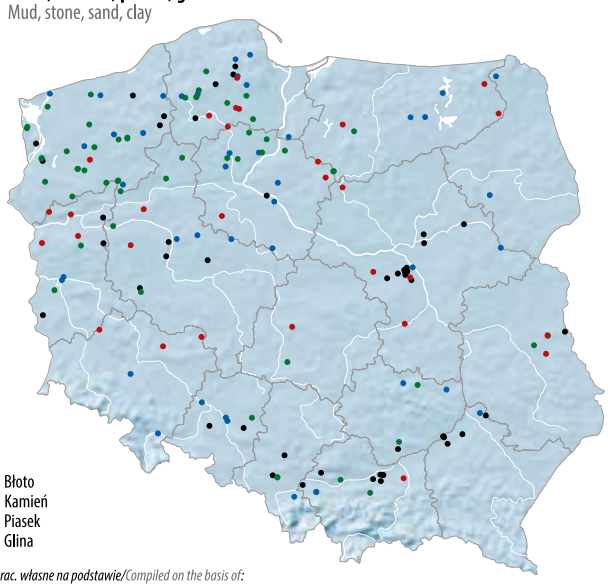

- Błoto
- Kamień
- Piasek
- Glina

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Cieki w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Watercourses in Poland

Struga, potok
Creek, brook

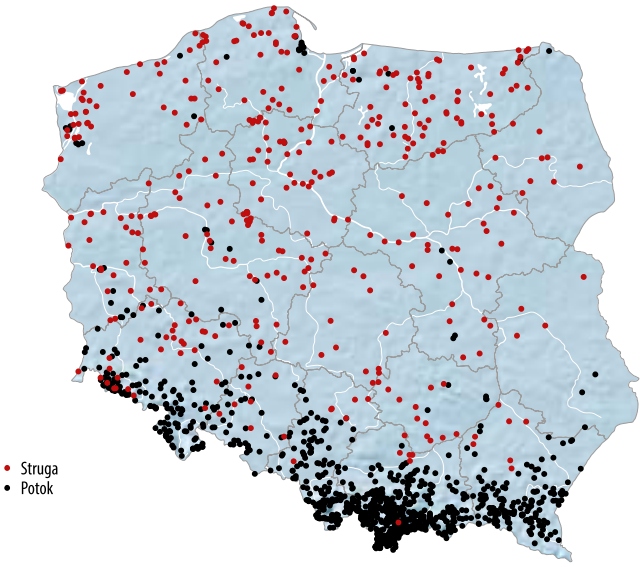

Rzeka, woda
River, water

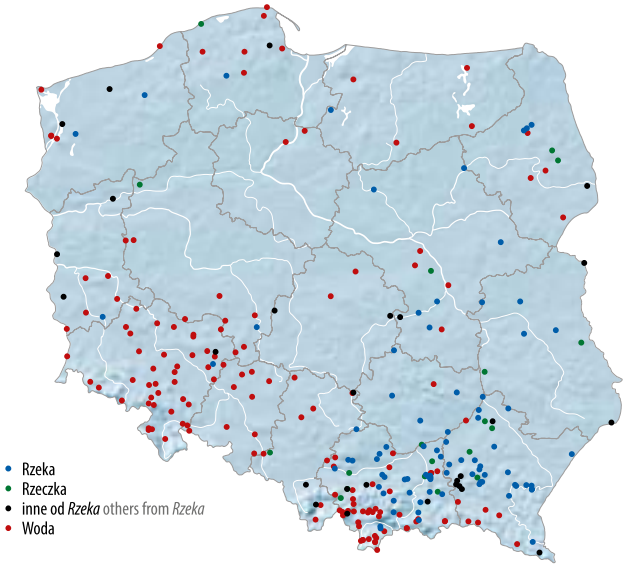

Biały, czarny
White, black

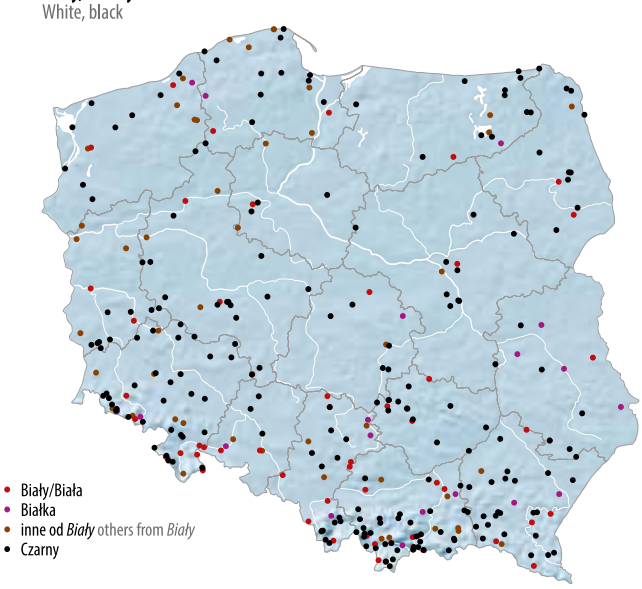

Bystry, głęboki, suchy, zimny
Swift, deep, dry, cold

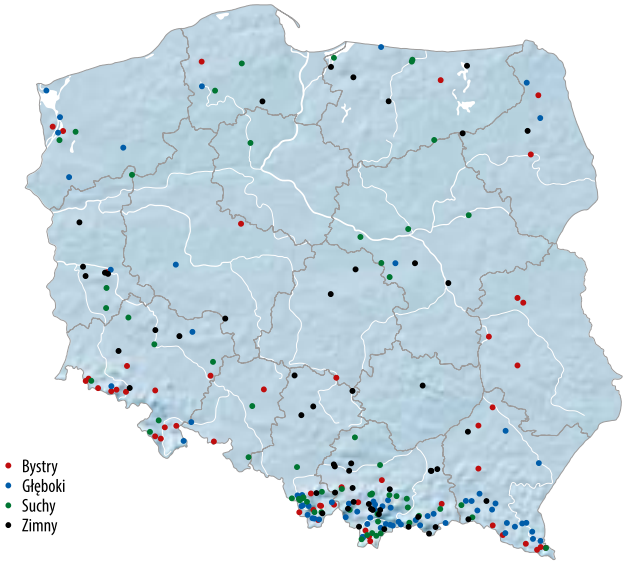

Stary, nowy
Old, new

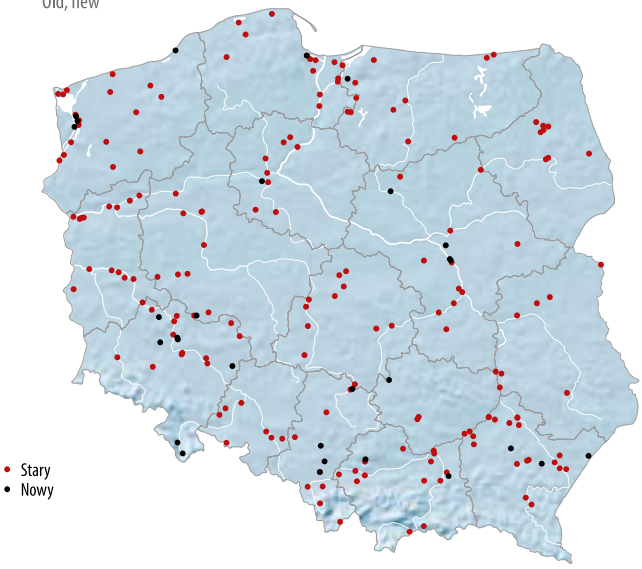

Młyn
Mill

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Wielowyrazowe nazwy miejscowości zawierające wybrane przymiotniki
Multiword locality names with selected adjectives

Duży, wielki, mały
Big, great, small

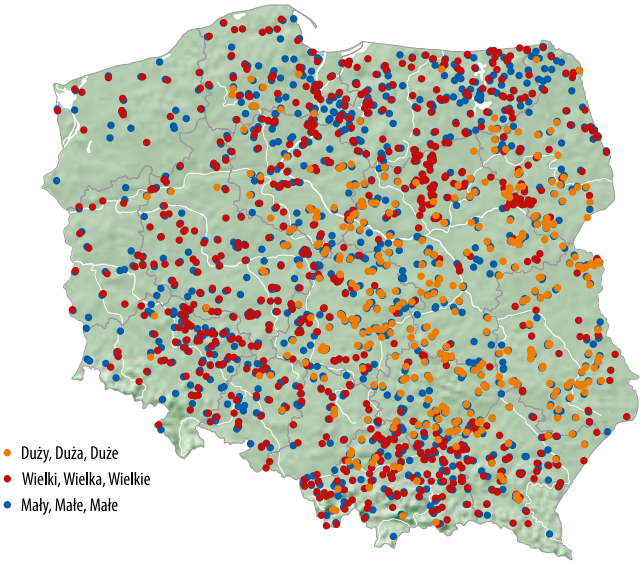

Stary, nowy
Old, new

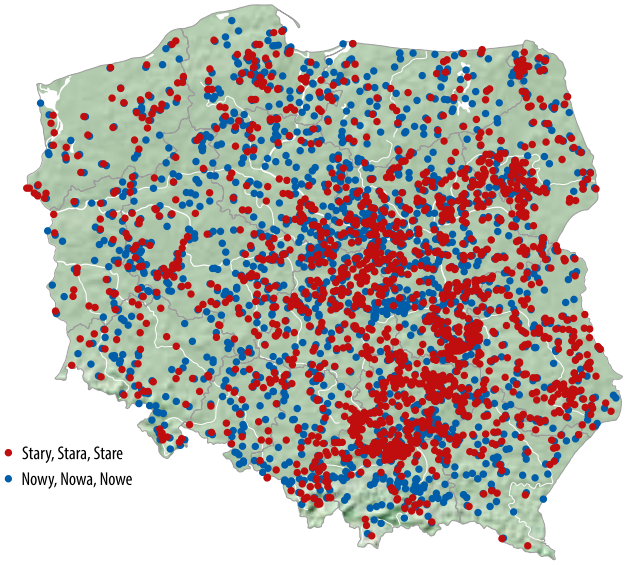

Górny, dolny, wyżny, niżny
Upper, lower

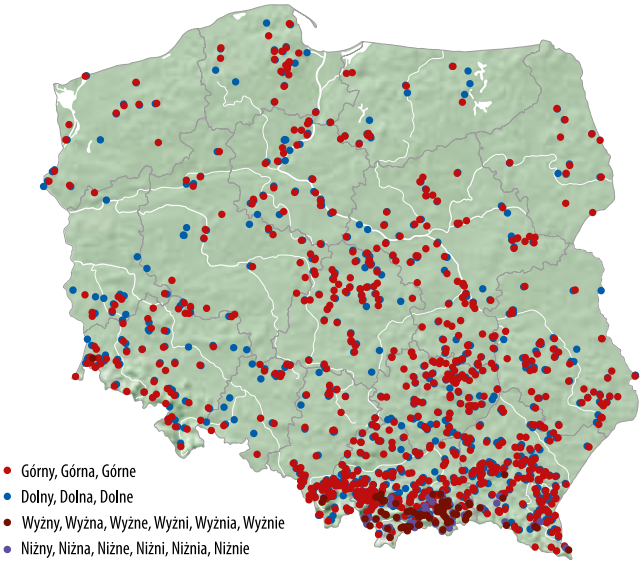

Kościelny, klasztorny, biskupi, plebański, opacki
Church, monastic, bishop, presbytery, abbot

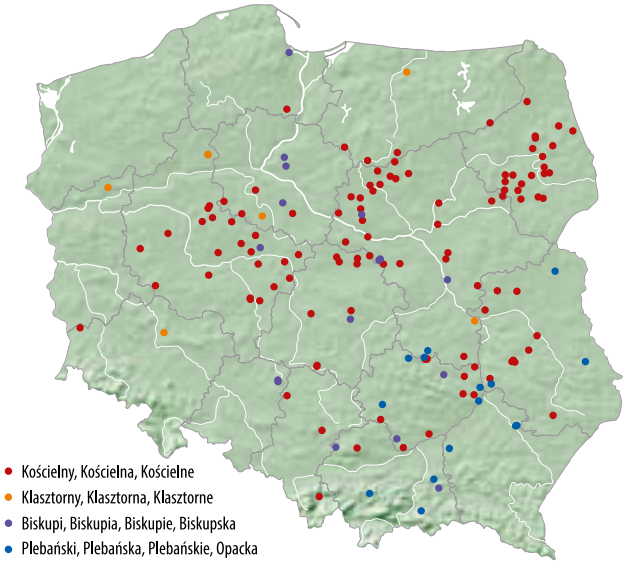

Polski, niemiecki, ruski
Polish, German, Ruthenian

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Liczebniki
Numerals

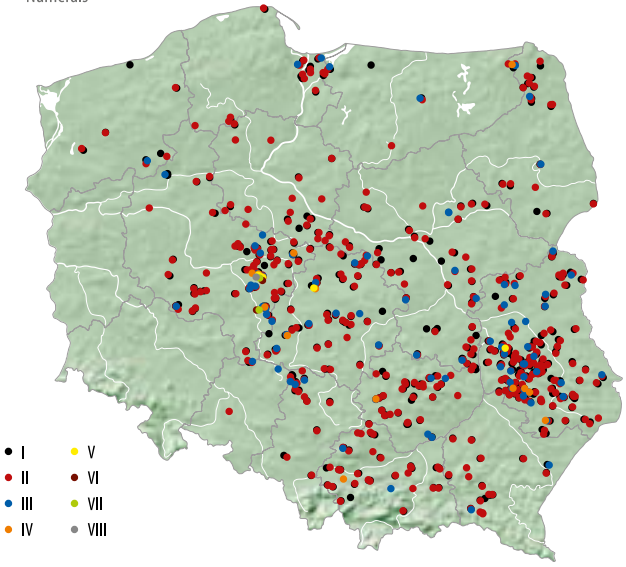

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Brzoza
Birch

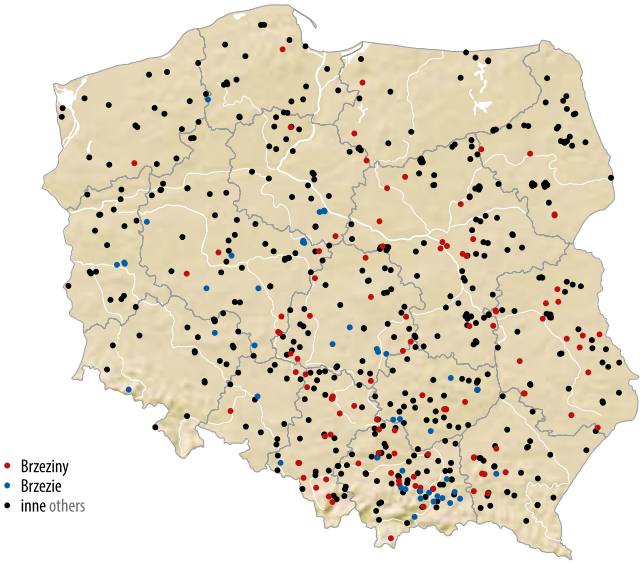

Buk
Beech

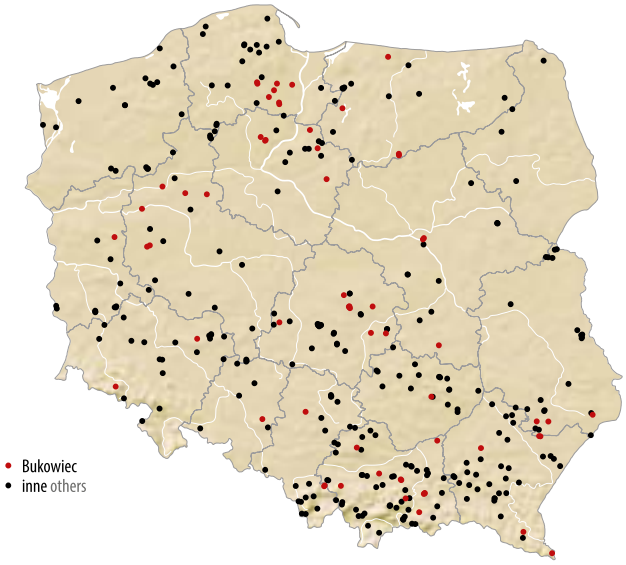

Dąb
Oak

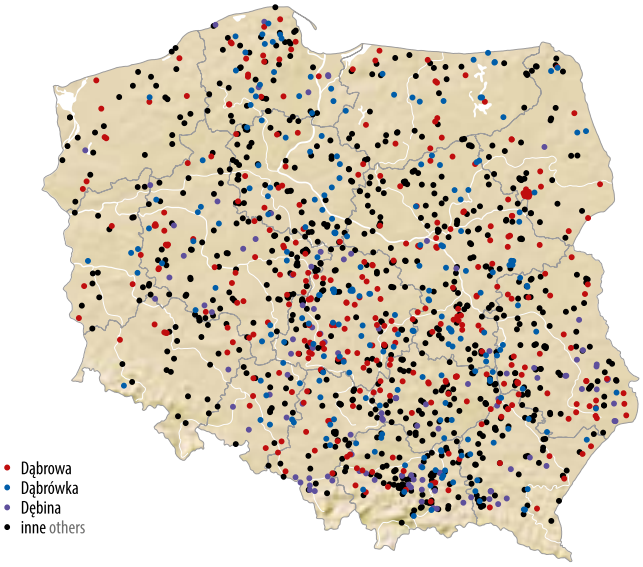

Grab
Hornbeam

Lipa
Linden

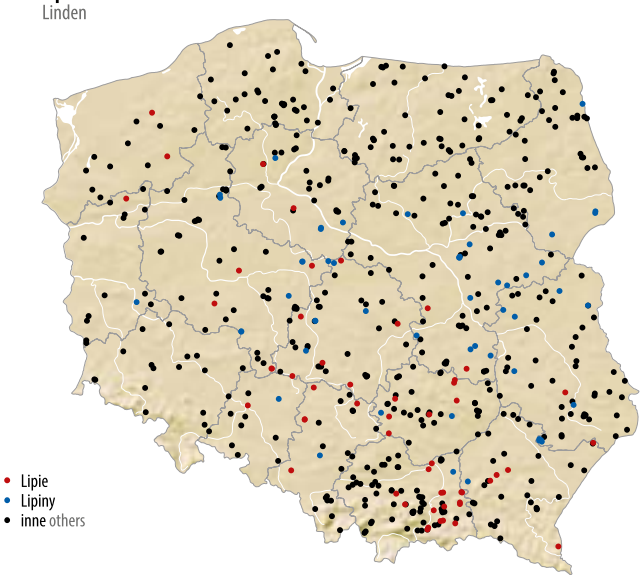

Wierzba
Willow

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Sosna
Pine

Świerk, jodła
Spruce, fir

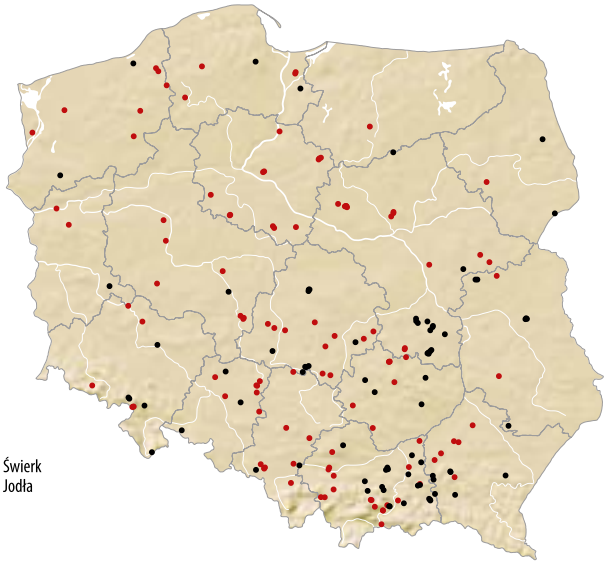

Olcha
Alder

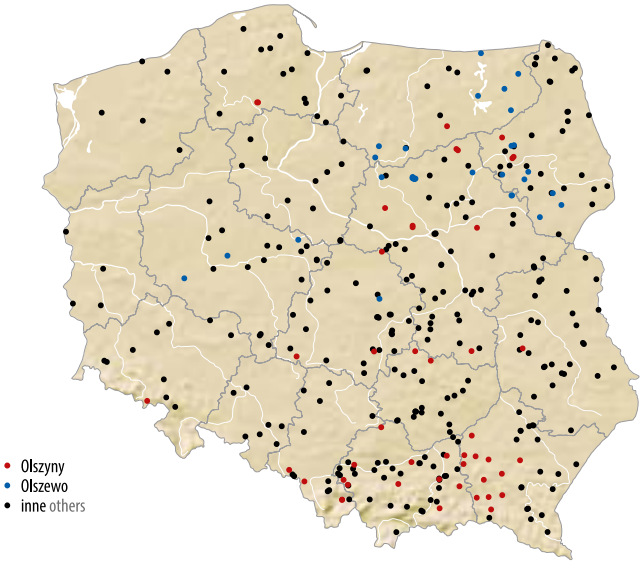

Osika/Osina
Aspen

Tarnina
Blackthorn

Jawor
Sycamore

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Biały
White

- Biała
- Biały
- Białe
- Bielawy
- inne others

Czarny
Black

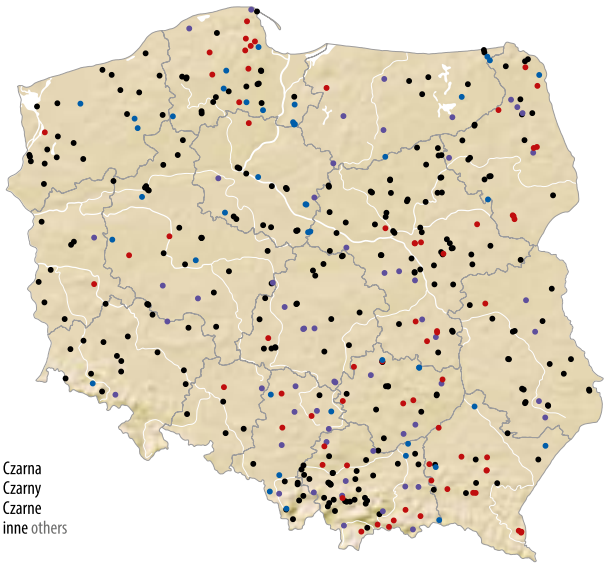

- Czarna
- Czarny
- Czarne
- inne others

Czerwony
Red

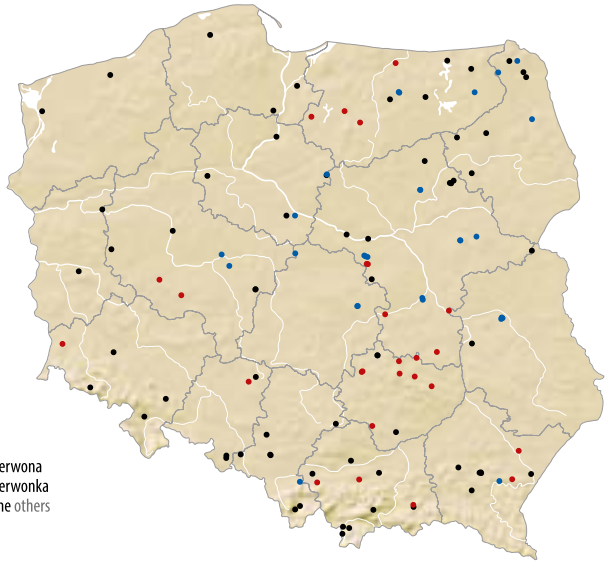

- Czerwona
- Czerwonka
- inne others

Krasny
Bright red

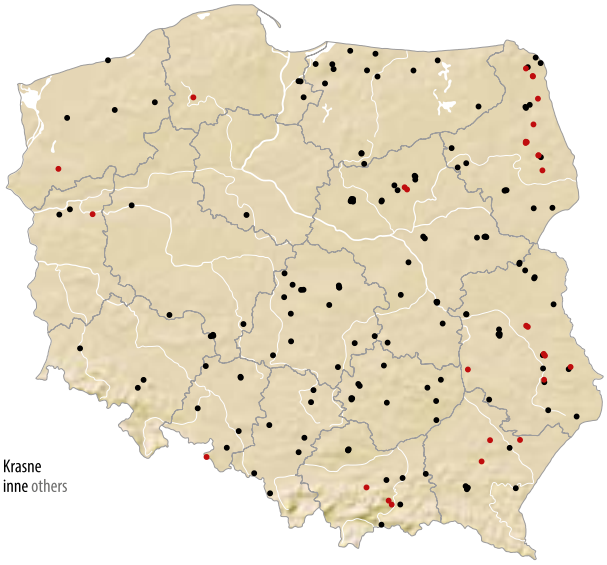

- Krasne
- inne others

Zielony
Green

- Zielona
- inne others

Złoty
Gold

- Złota
- Złotniki
- inne others

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Jan
John

Piotr
Peter

Józef
Joseph

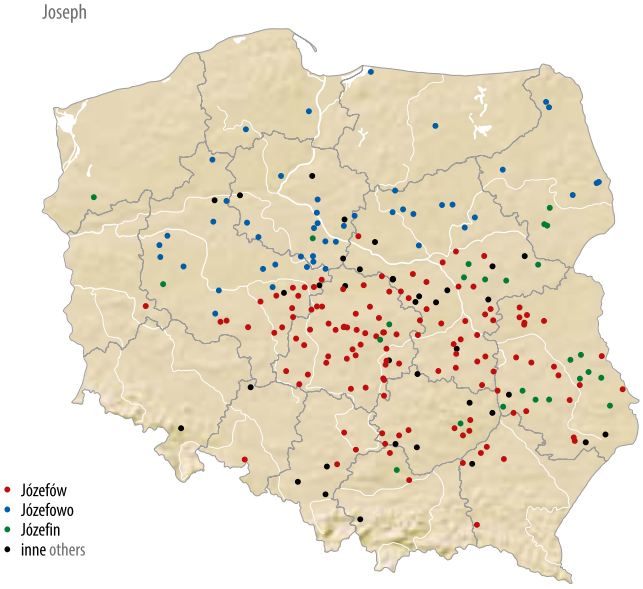

Michał
Michael

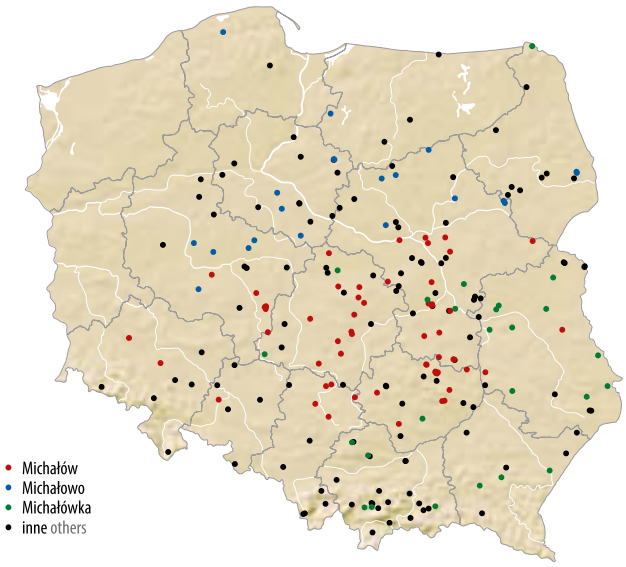

Stanisław
Stanislav

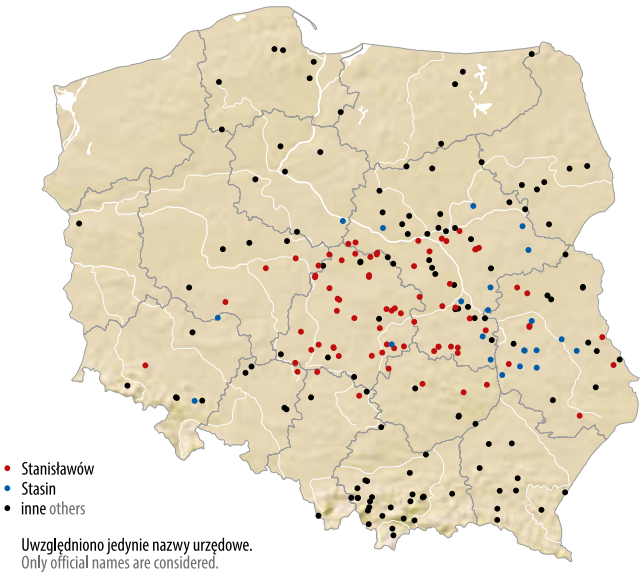

Aleksander, Mikołaj, Konstanty
Alexander, Nicholas, Constantine

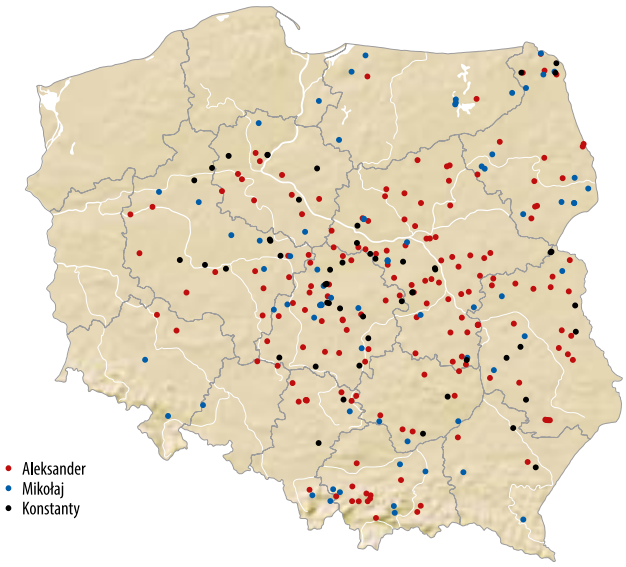

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Maria
Mary

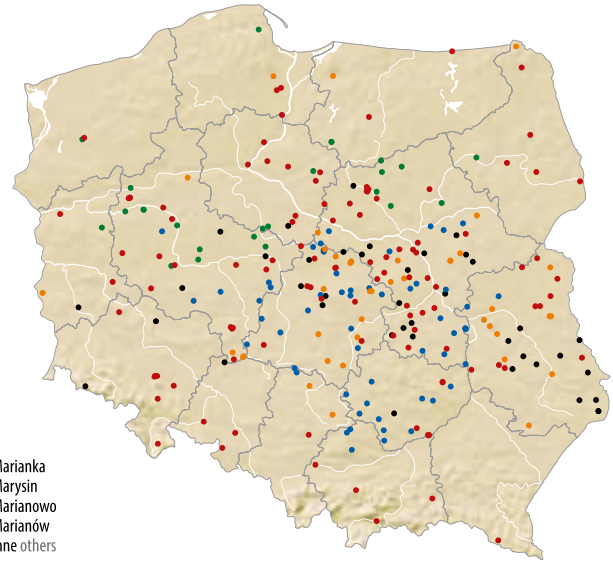

- Marianka
- Marysin
- Marianowo
- Marianów
- inne others

Zofia
Sophie

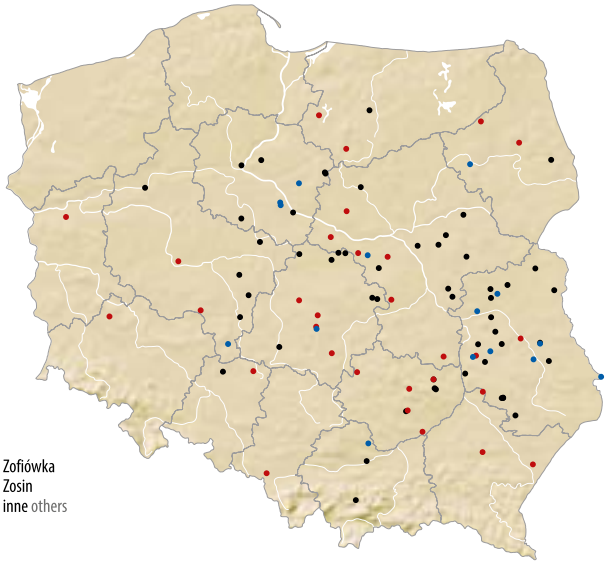

- Zofiówka
- Zosin
- inne others

Helena
Helen

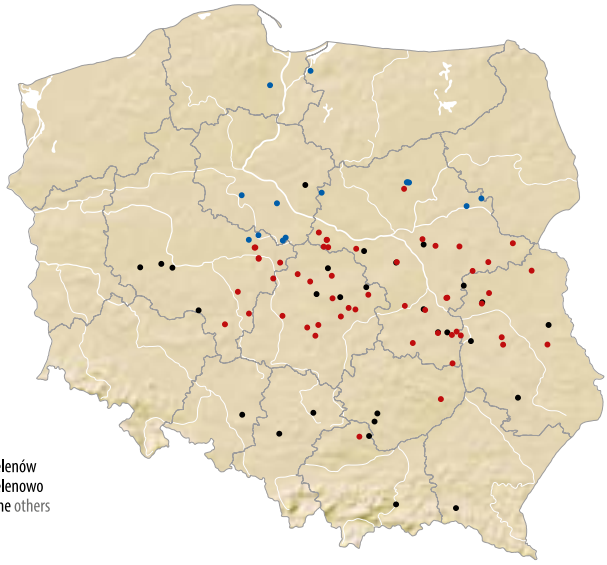

- Helenów
- Helenowo
- inne others

Anna
Ann

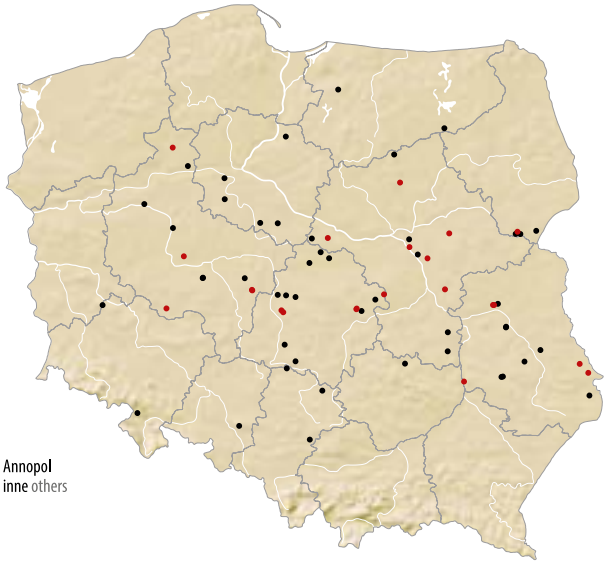

- Annopol
- inne others

Aniela
Angela

- Anielin
- inne others

Katarzyna
Catherine

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Bagno, błoto
Swamp, mud

- Bagno
- Błoto

Woda
Water

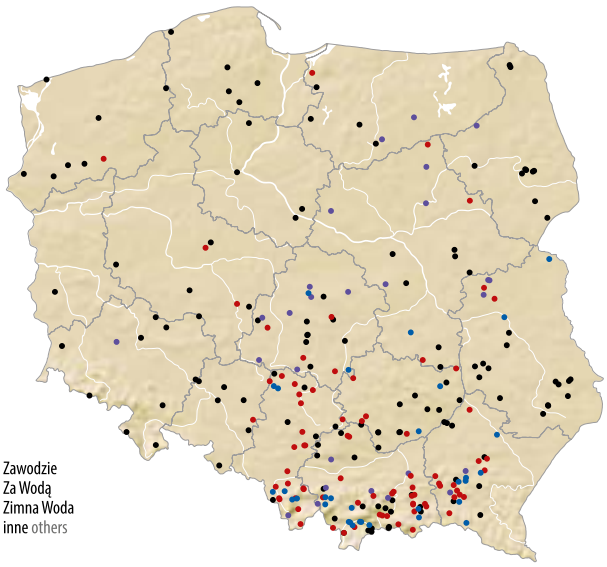

- Zawodzie
- Za Wodą
- Zimna Woda
- inne others

Staw
Pond

- Stawiska
- Stawki
- Zastawie
- inne others

Jezioro
Lake

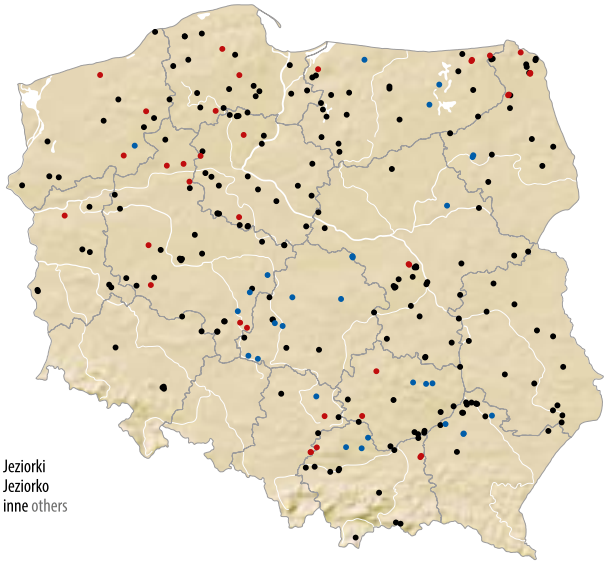

- Jeziorki
- Jeziorko
- inne others

Rzeka
River

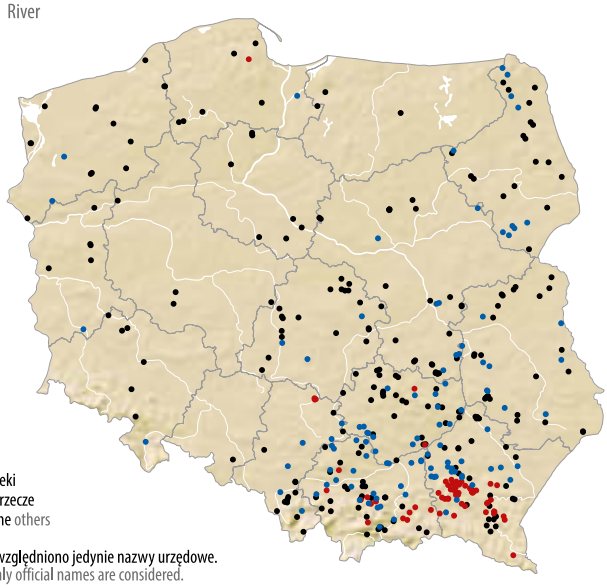

- Rzeki
- Zarzecze
- inne others

Potok, stok
Brook, stok

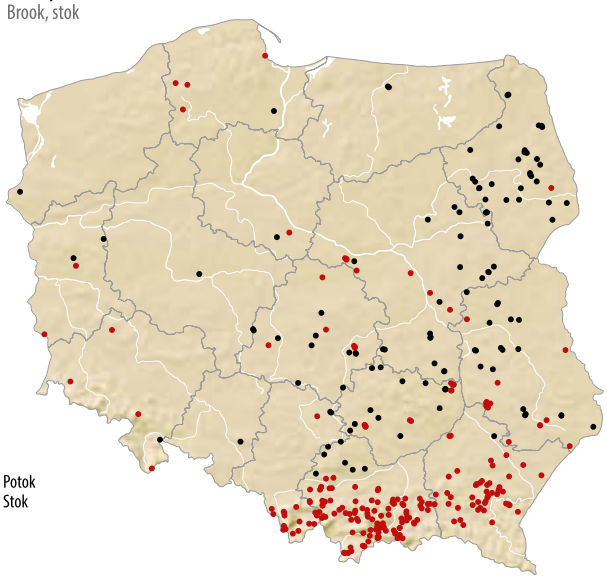

- Potok
- Stok

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Miasto
Town

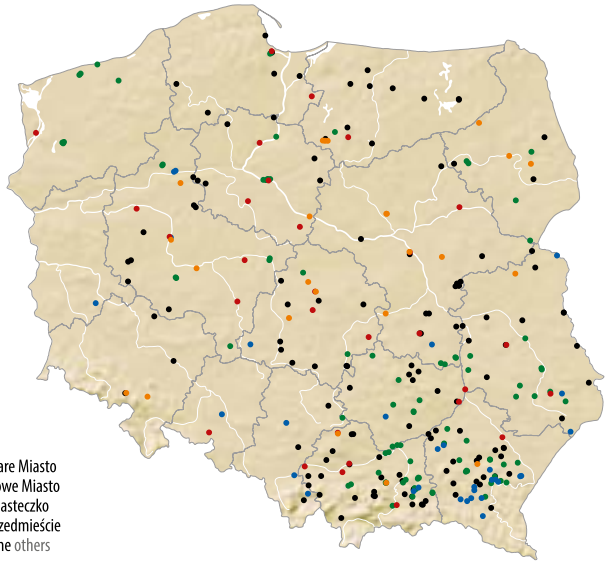

- Stare Miasto
- Nowe Miasto
- Miasteczko
- Przedmieście
- inne others

Gród
Fortified settlement

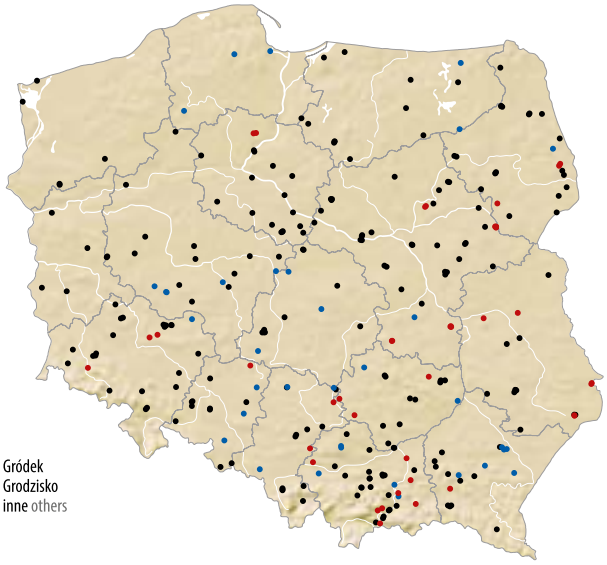

- Gródek
- Grodzisko
- inne others

Wieś
Village

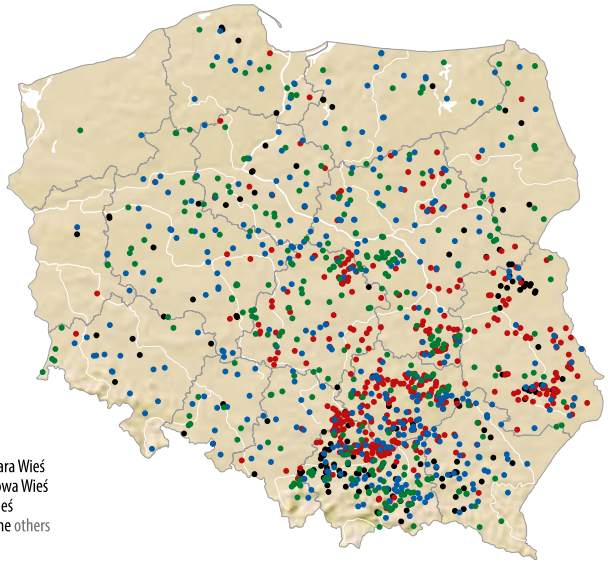

- Stara Wieś
- Nowa Wieś
- Wieś
- inne others

Sioło, osiedle
Settlement

- Siedliska
- Nowosiółki
- inne od *Sioło* others from *Sioło*
- Osiedle

Kolonia
Colony

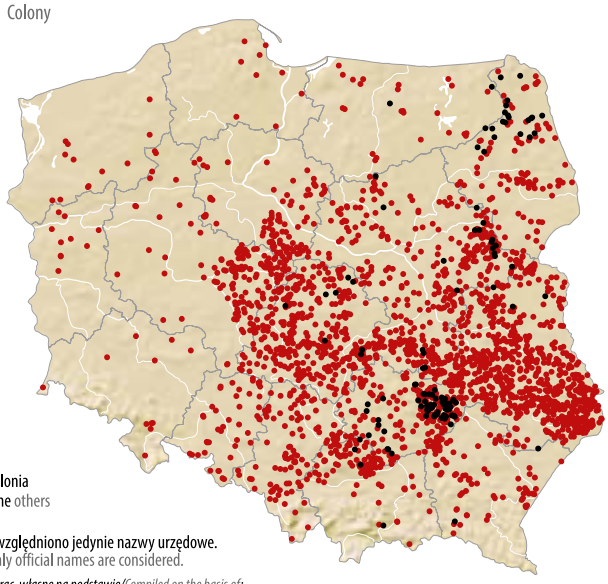

- Kolonia
- inne others

Wola, ligota
Free settlement

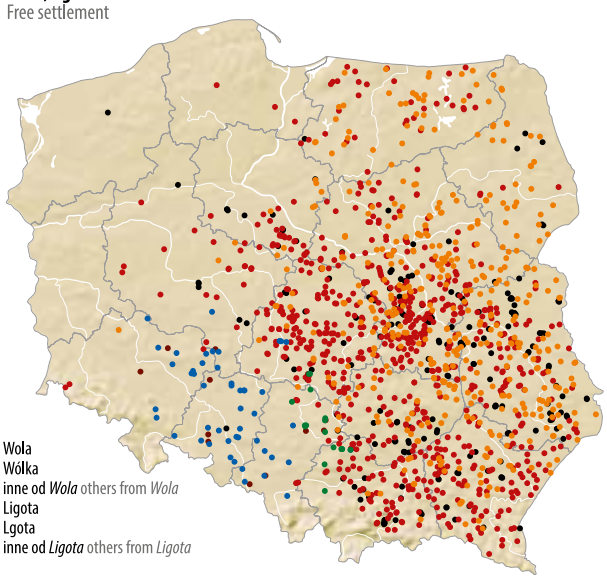

- Wola
- Wólka
- inne od *Wola* others from *Wola*
- Ligota
- Lgota
- inne od *Ligota* others from *Ligota*

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Folwark
Grange

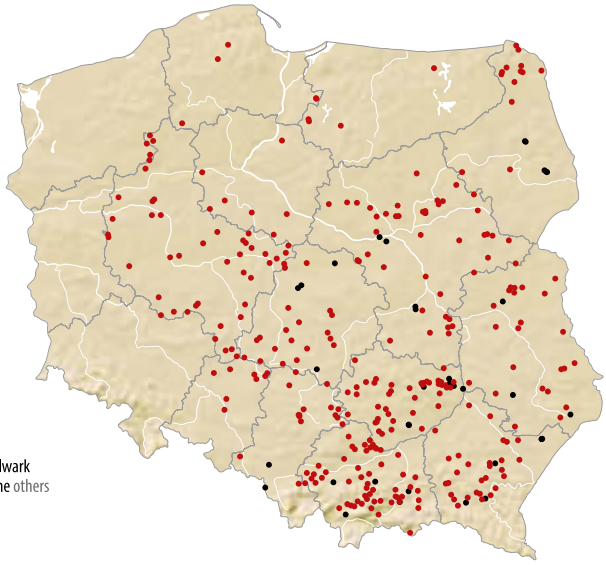

- Folwark
- inne others

Dwór
Manor

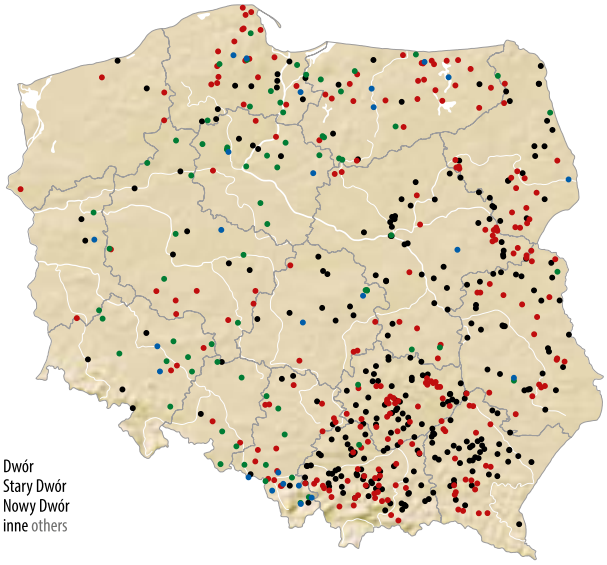

- Dwór
- Stary Dwór
- Nowy Dwór
- inne others

Buda
Buda

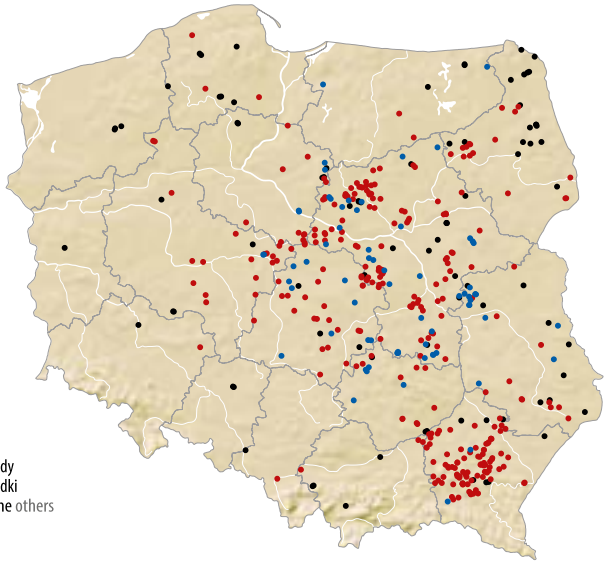

- Budy
- Budki
- inne others

Gajówka, leśniczówka
Forester's lodge

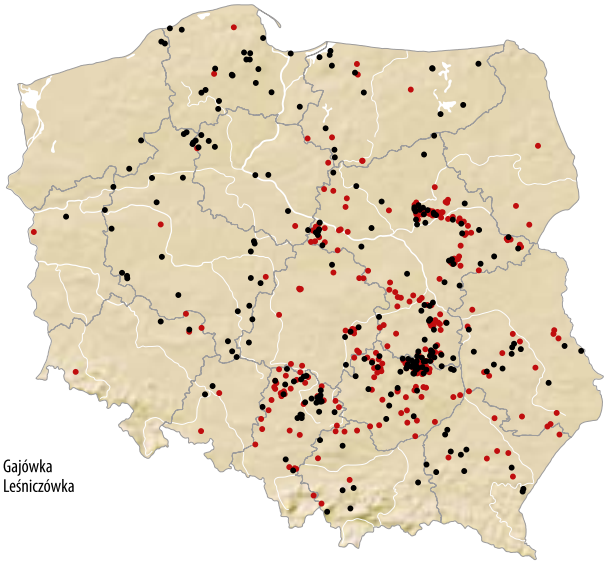

- Gajówka
- Leśniczówka

Majdan
Majdan

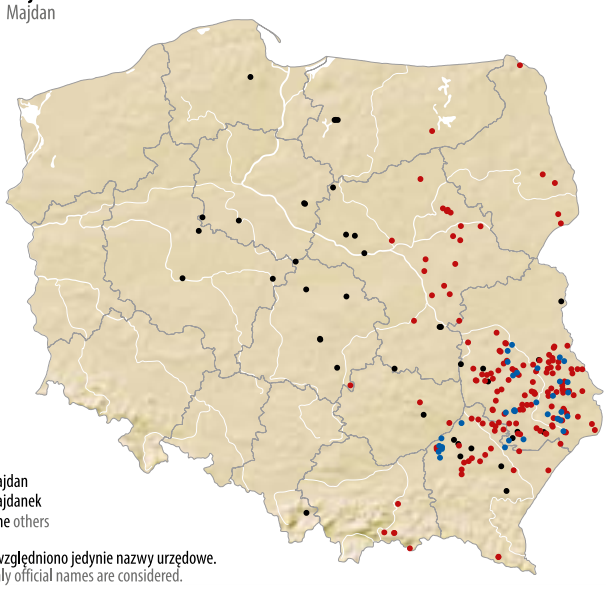

- Majdan
- Majdanek
- inne others

Wybudowanie, zagroda
Settlement, farmstead

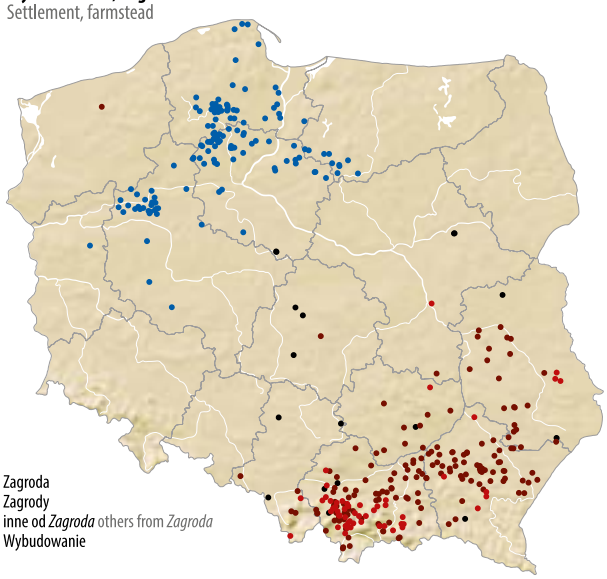

- Zagroda
- Zagrody
- inne od *Zagroda* others from *Zagroda*
- Wybudowanie

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Las*
Forest*

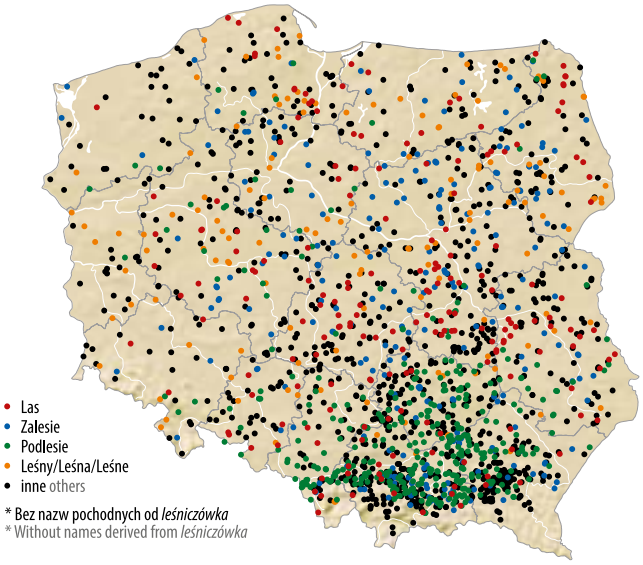

* Bez nazw pochodnych od *leśniczówka*
* Without names derived from *leśniczówka*

Bór
Coniferous forest

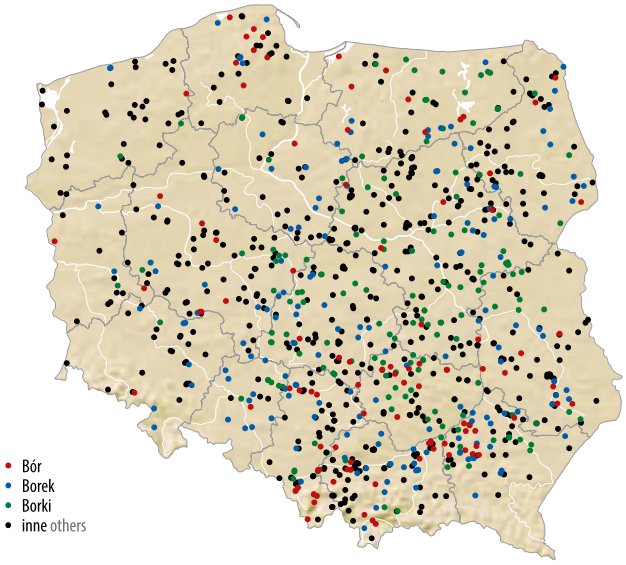

Gaj*
Grove*

* Bez nazw pochodnych od *gajówka*
* Without names derived from *gajówka*

Grąd
Oak-hornbeam forest

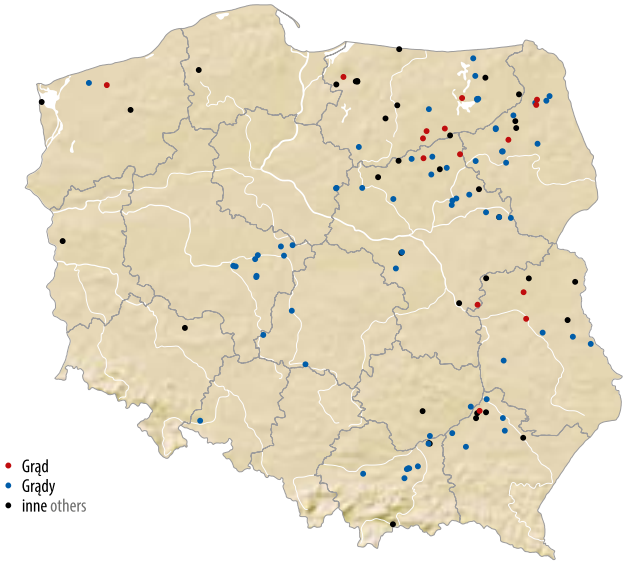

Łęg
Riparian forest

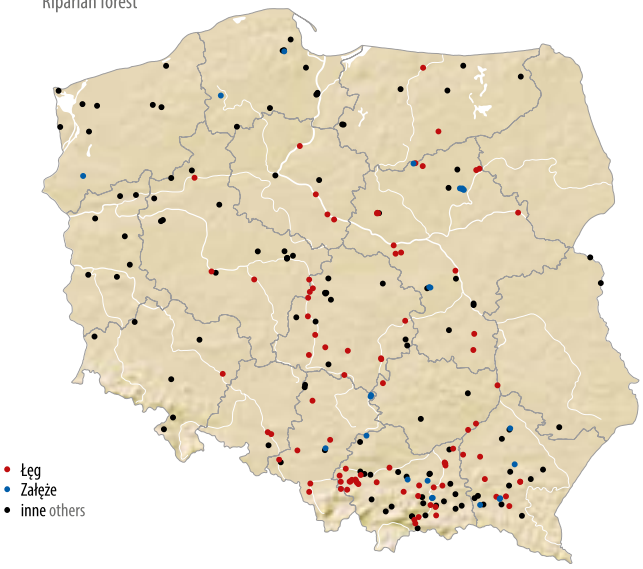

Łąka, błonie
Meadow, grassy plain

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Góra*
Mount*

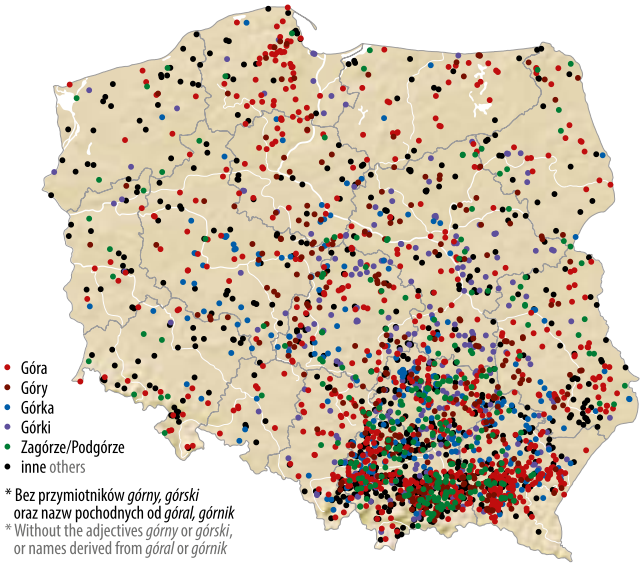

* Bez przymiotników *górny, górski* oraz nazw pochodnych od *góral, górnik*
* Without the adjectives *górny* or *górski*, or names derived from *góral* or *górnik*

Dół*
Pit

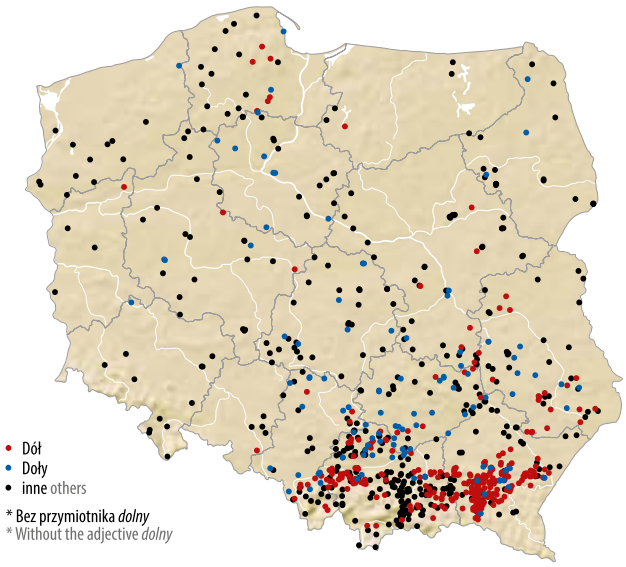

* Bez przymiotnika *dolny*
* Without the adjective *dolny*

Ostrów
River island

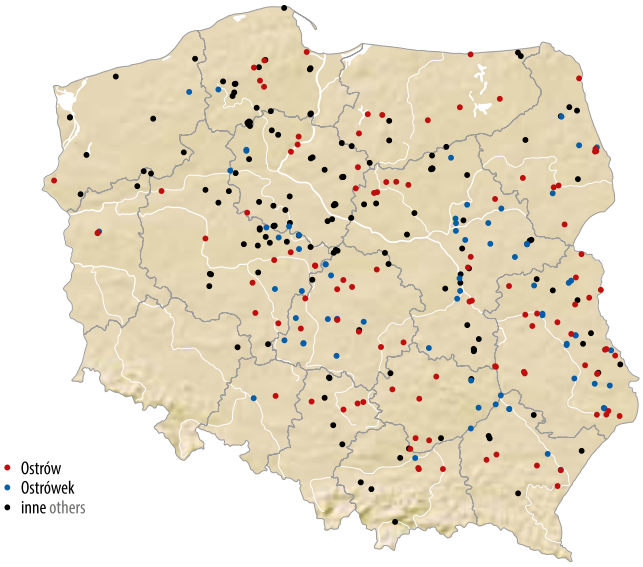

Kępa
Clump

Kamień
Stone

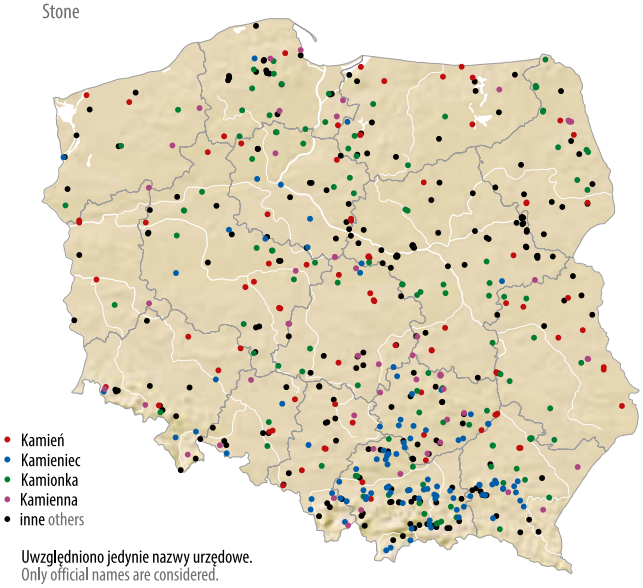

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Piasek
Sand

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Huta
Ironworks

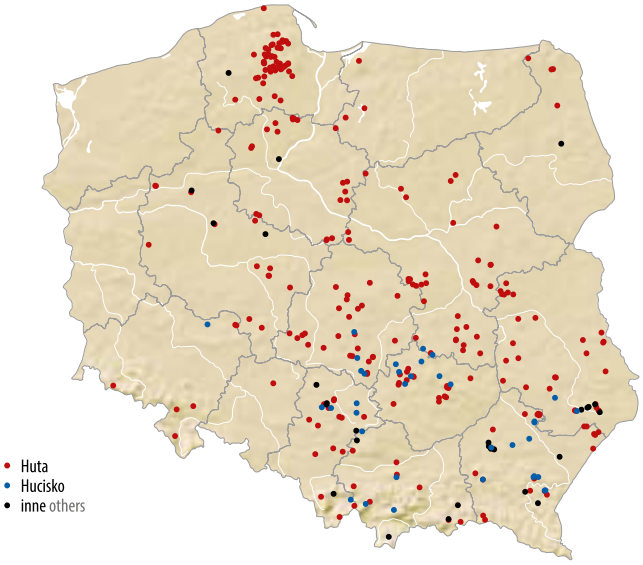

Kuźnia
Smithy

Ruda
Ore

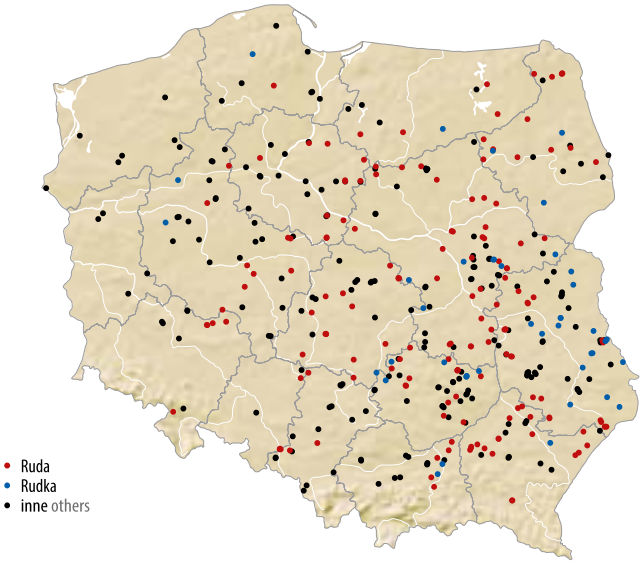

Młyn
Mill

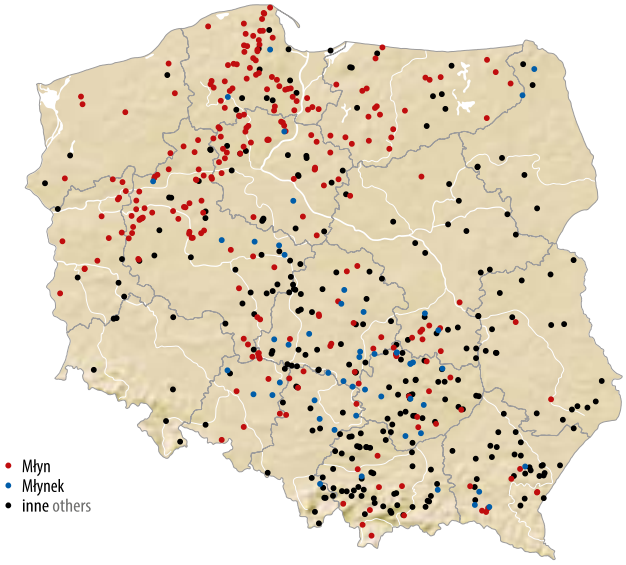

Cegielnia
Brickyard

Glina
Clay

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Niwa
Cultivated land

- Niwa
- Niwy
- Niwka
- Niwki
- inne others

Nowina
Newly cultivated land

- Nowiny
- Nowina
- Nowinki
- inne others

Łaz
Łaz

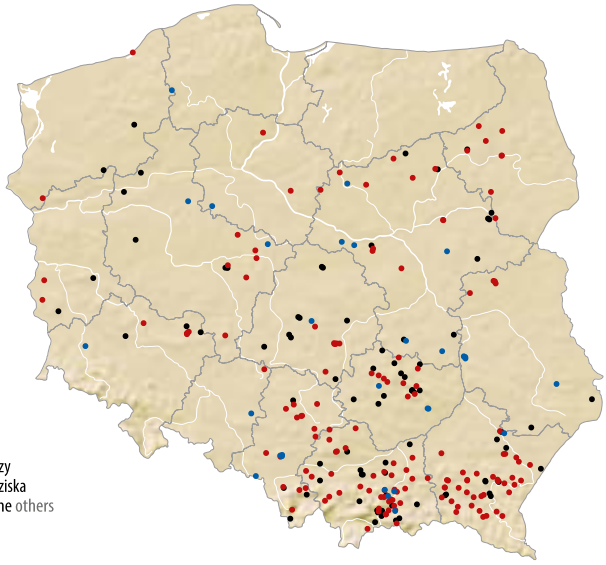

- Łazy
- Łaziska
- inne others

Poręba
Clearing

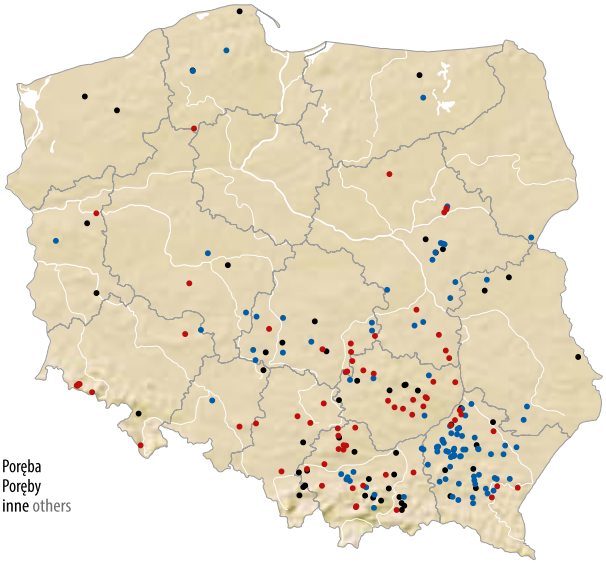

- Poręba
- Poręby
- inne others

Żar
Embers

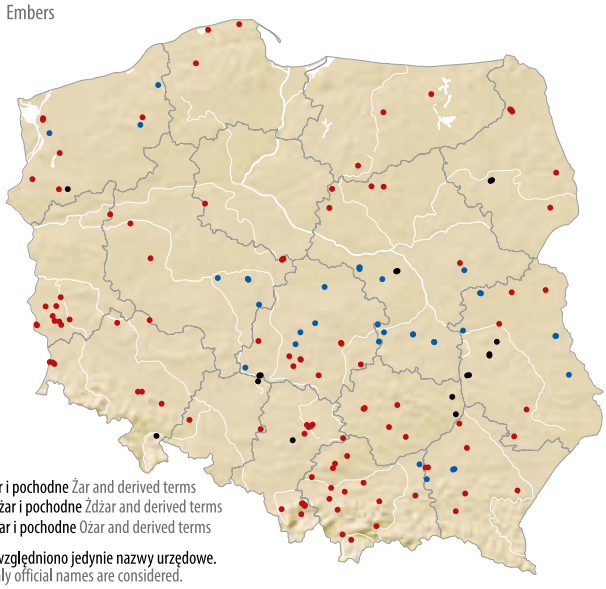

- Żar i pochodne Żar and derived terms
- Żdżar i pochodne Żdżar and derived terms
- Ożar i pochodne Ożar and derived terms

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Pustka
Empty place

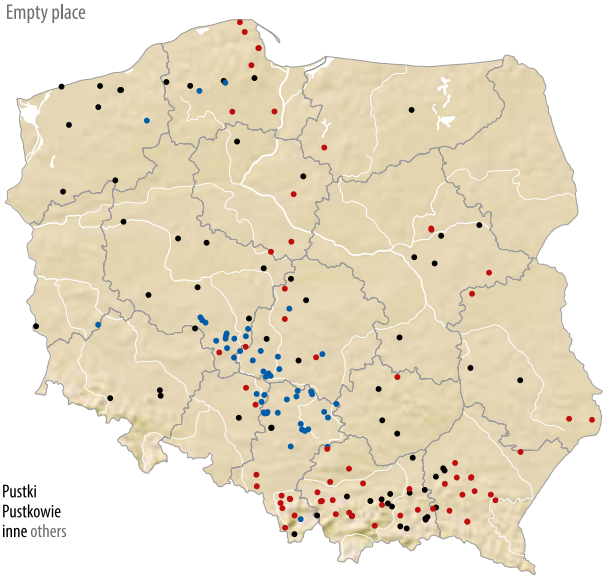

- Pustki
- Pustkowie
- inne others

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce
Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Grobla
Dike

- Grobla
- inne others

Most
Bridge

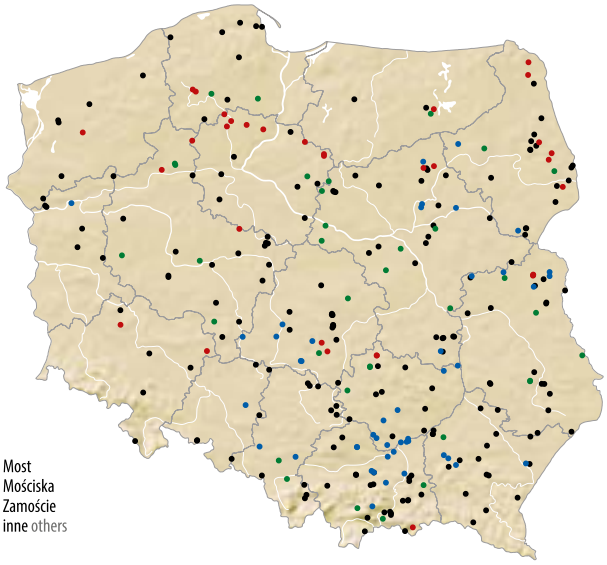

- Most
- Mościska
- Zamoście
- inne others

Bród
Ford

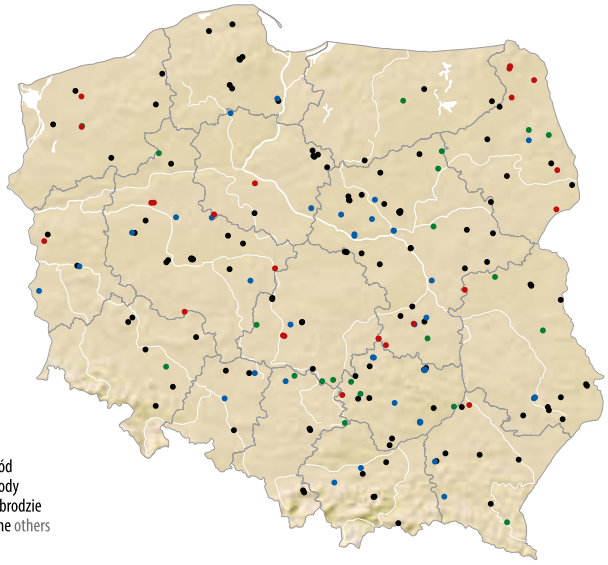

- Bród
- Brody
- Zabrodzie
- inne others

Gościniec, słup
Track, pile

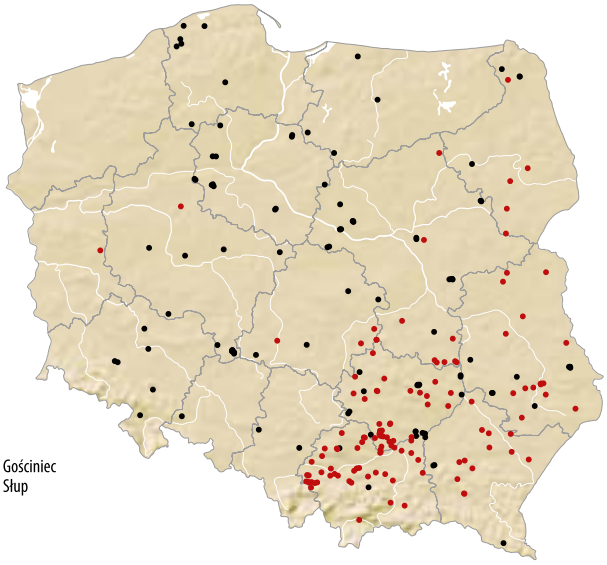

- Gościniec
- Słup

Holender
Dutchman

- Holendry i pochodne
  Holendry and derived terms
- Olendry i pochodne
  Olendry and derived terms
- Olędry

Święty
Saint, holy

- Święty/Święta/Święte
- Poświętne
- inne others

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw ze względu na ich podstawę. Miejscowości w Polsce

Regionalization of names according to their basis. Localities in Poland

Dział
Division

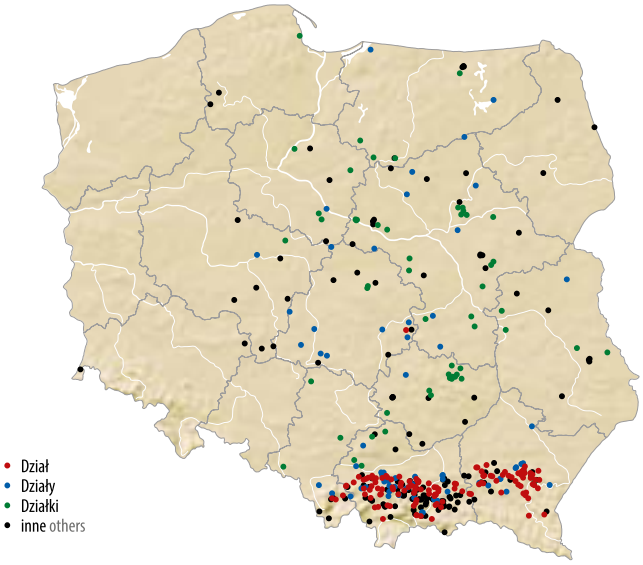

Granica
Border

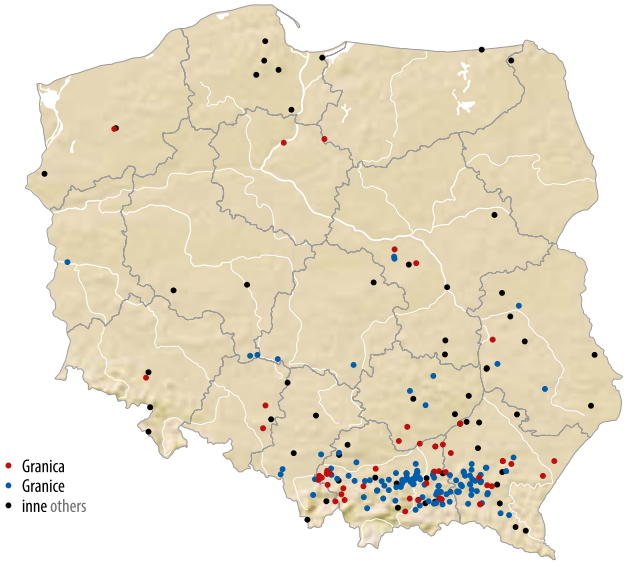

Kąt
Corner

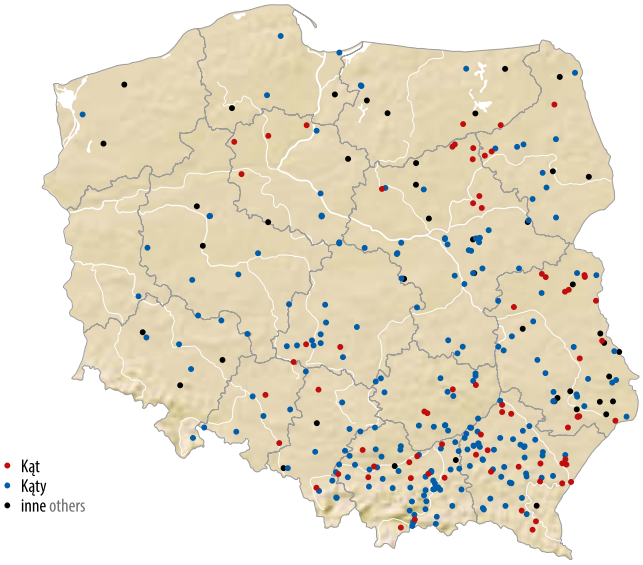

Dobro
Good

Wygoda
Comfort

Osiek
Osiek

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw miejscowości w Polsce ze względu na ich zakończenia

Regionalization of locality names in Poland by name ending

-ów

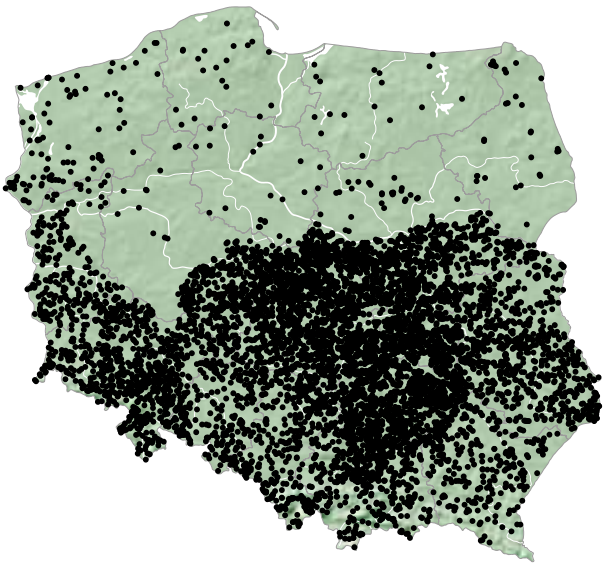

-owo

-ew

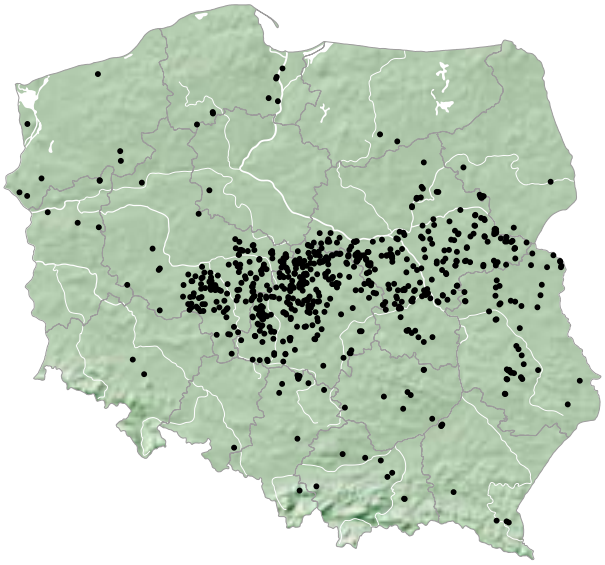

-ewo

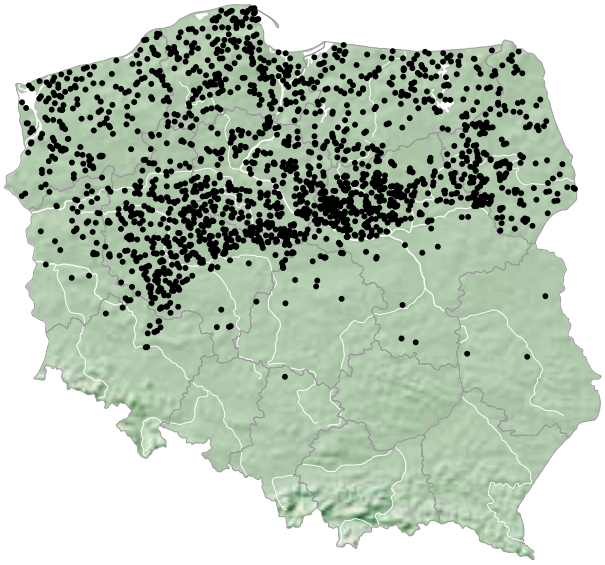

-owa

-in, -yn

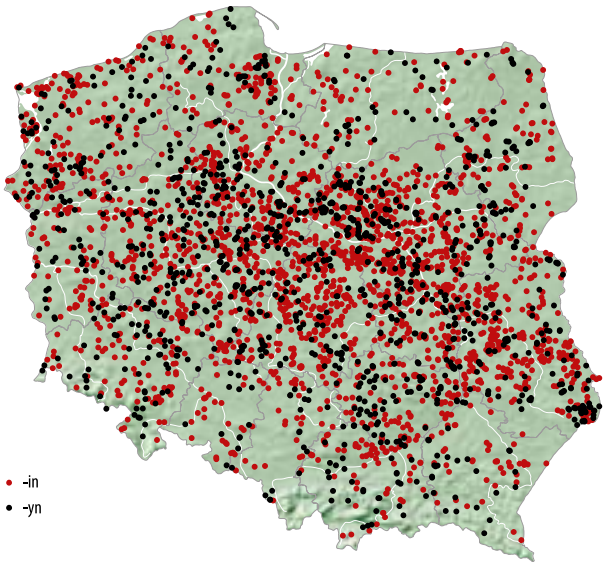

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw miejscowości w Polsce ze względu na ich zakończenia

Regionalization of locality names in Poland by name ending

-ówek

-arze, -ary

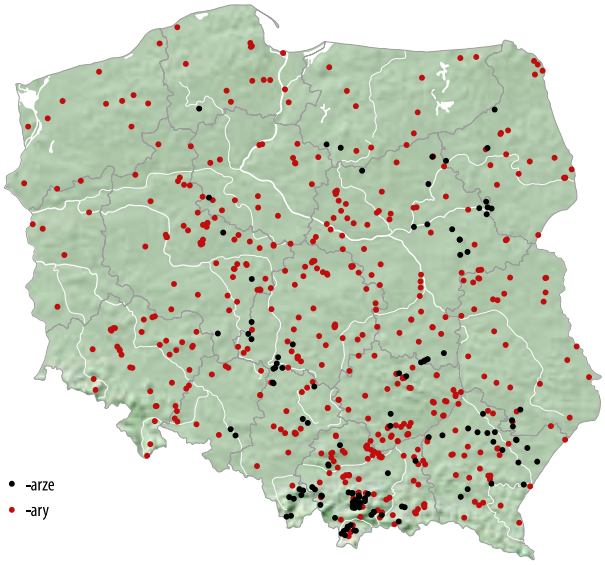

-niki, -nicy

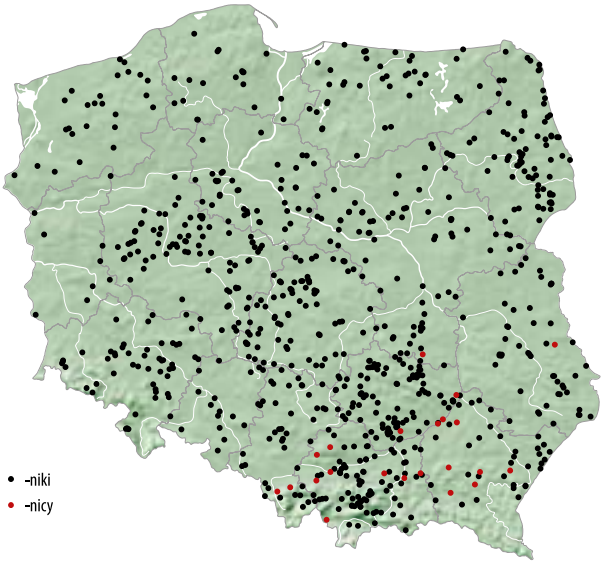

-izna, -yzna*

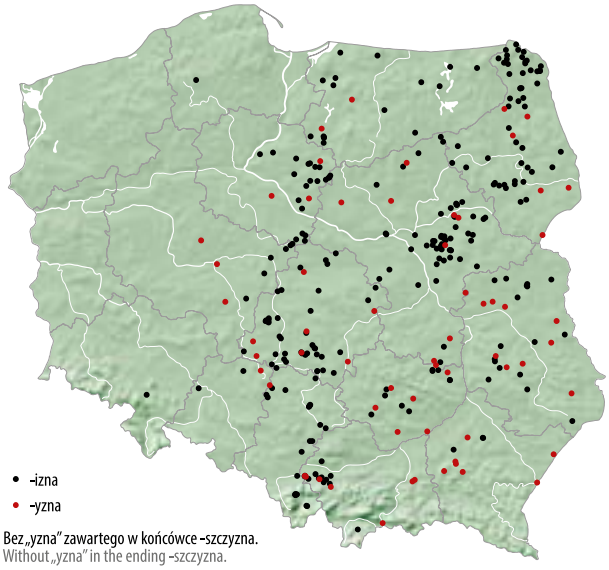

* Bez „yzna" zawartego w końcówce -szczyzna.
* Without „yzna" in the ending -szczyzna.

-cze*, -cza

* Bez „cze" zawartego w dłuższych końcówkach: -icze, -ycze, -owicze, -ewicze, -ówcze.
* Without „cze" in longer endings: -icze, -ycze, -owicze, -ewicze, -ówcze.

-szczyzna

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw miejscowości w Polsce ze względu na ich zakończenia

Regionalization of locality names in Poland by name ending

-iny, -yny

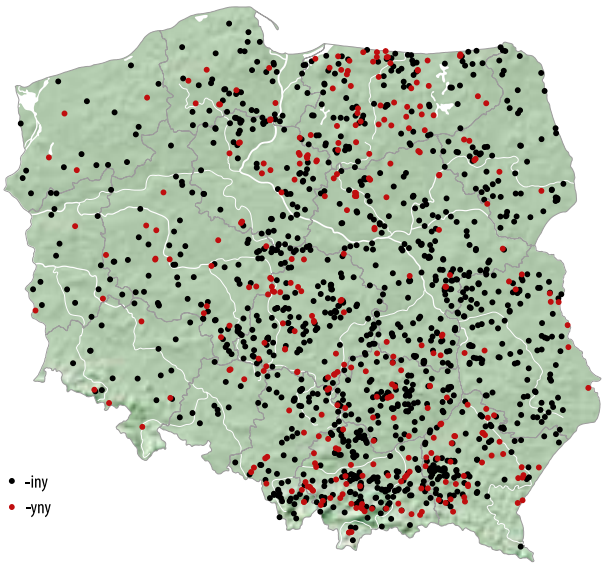

-ina, -yna

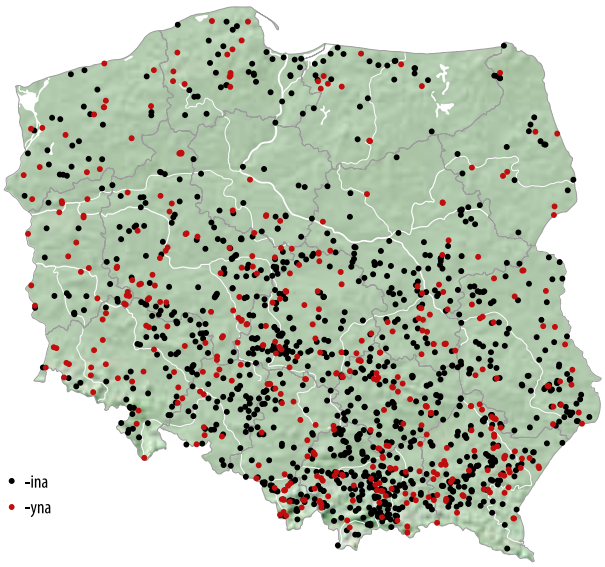

-ino, -yno

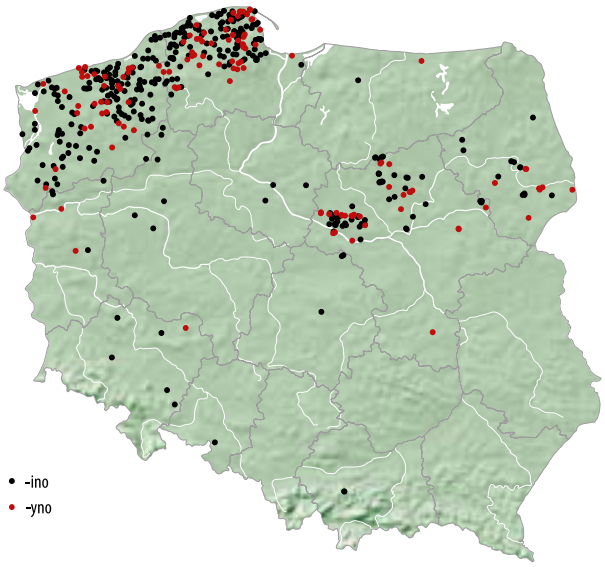

-ówka

-ówko

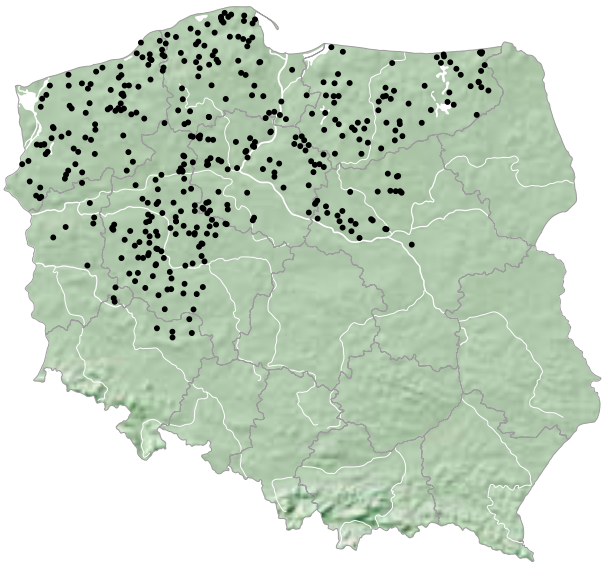

-ówki

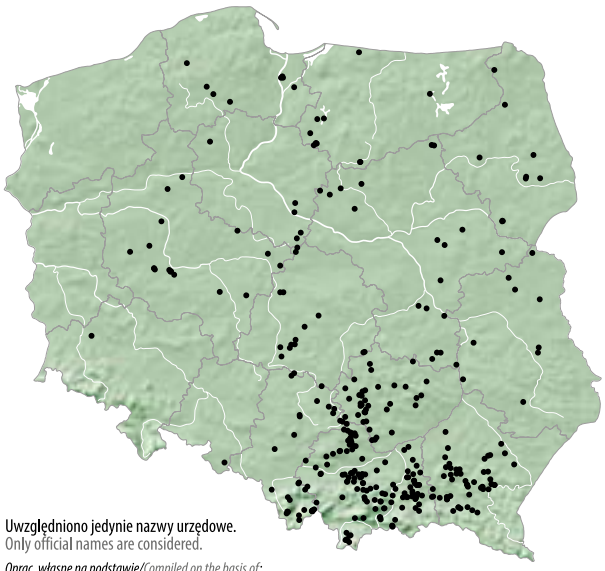

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Regionalizacja nazw miejscowości w Polsce ze względu na ich zakończenia

Regionalization of locality names in Poland by name ending

-ica*, -yca

* Bez „ica" zawartego w dłuższych końcówkach: -nica, -owica, -anica, -ewica, -awica.
* Without „ica" in longer endings: -nica, -owica, -anica, -ewica, -awica.

-ice*, -yce

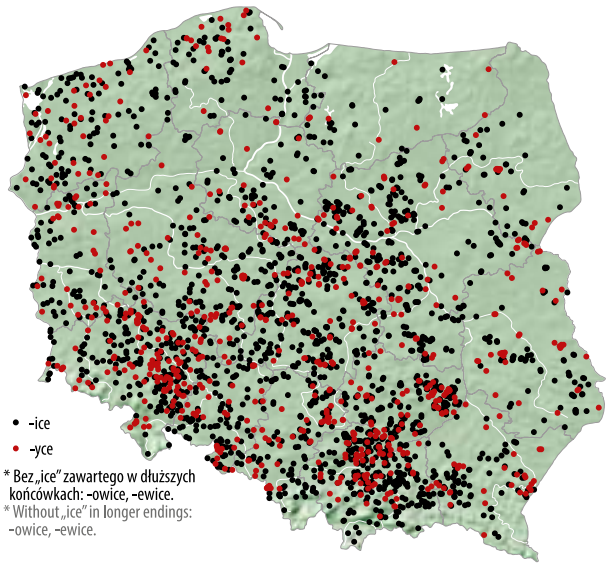

* Bez „ice" zawartego w dłuższych końcówkach: -owice, -ewice.
* Without „ice" in longer endings: -owice, -ewice.

-owice

-ewice

-iska

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

-iszki, -yszki

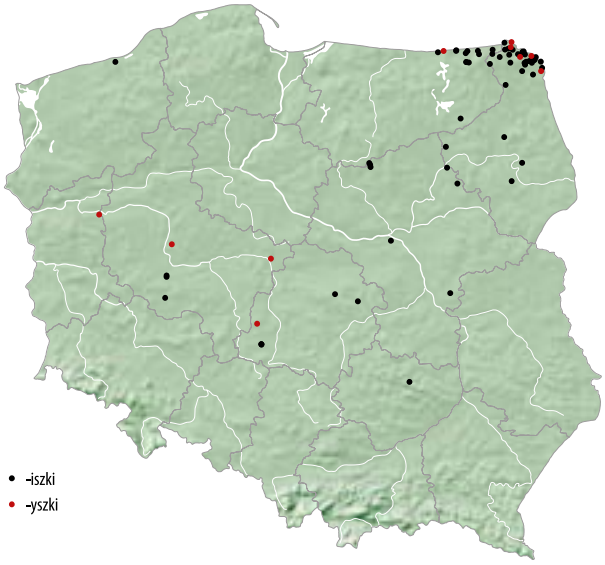

Regionalizacja nazw miejscowości w Polsce ze względu na ich zakończenia

Regionalization of locality names in Poland by name ending

-nik*

* Bez „nik" zawartego w końcówce -ownik.
* Without „nik" in the ending -ownik.

-nica*

* Bez „nica" zawartego w końcówce -anica.
* Without „nica" in the ending -anica.

-nie

-aki

-anka

-any

Uwzględniono jedynie nazwy urzędowe.
Only official names are considered.

Oprac. własne na podstawie/Compiled on the basis of:
Państwowy Rejestr Nazw Geograficznych, Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Komunistyczne nazwy w przestrzeni publicznej*

Communist names in public space*

Karol Marks
Karl Marx

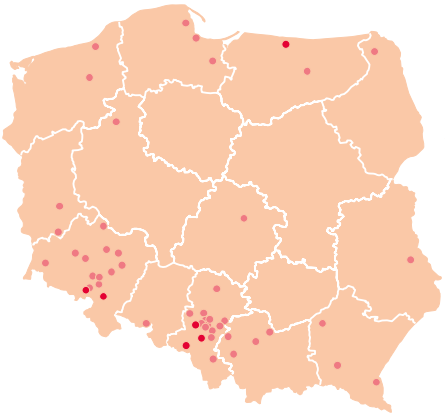

Fryderyk Engels
Friedrich Engels

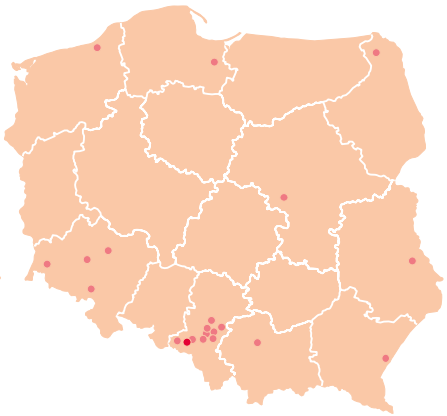

Karol Libknecht, Róża Luksemburg
Karl Liebknecht, Rosa Luxemburg

Włodzimierz Lenin
Vladimir Lenin

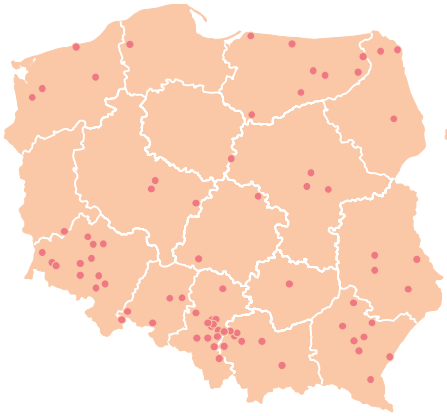

Feliks Dzierżyński
Felix Dzerzhinsky

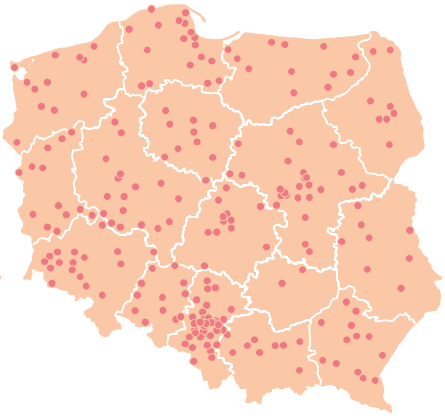

Armia Czerwona, Armia Radziecka
Red Army, Soviet Army

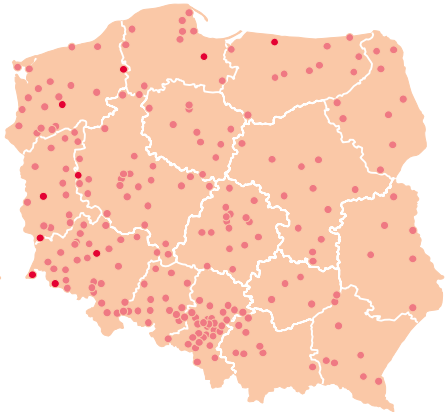

Przyjaźń Polsko-Radziecka
Polish-Soviet Friendship

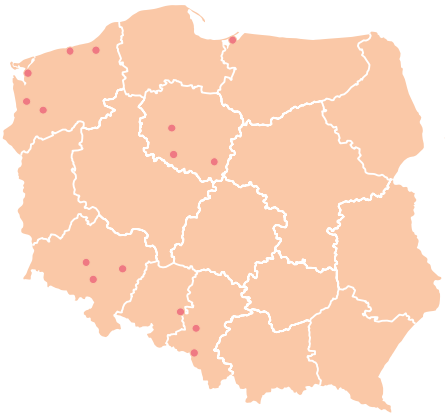

Julian Marchlewski
Julian Marchlewski

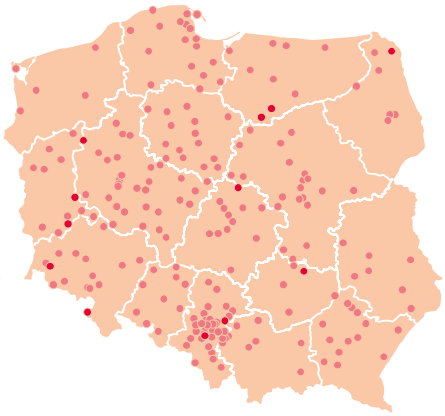

Władysław Hibner, Władysław Kniewski, Henryk Rutkowski
Władysław Hibner, Władysław Kniewski, Henryk Rutkowski

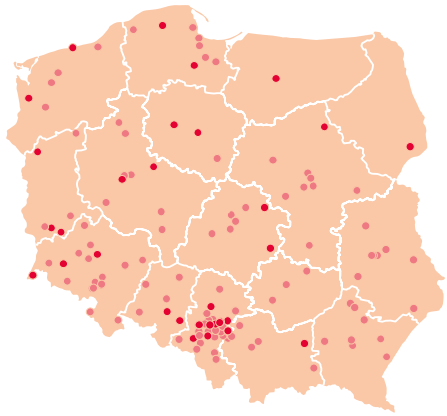

- miasta, w których nazwa została zniesiona po 1 I 1989
- towns and cities in which a given name for public space was annulled after 1 January 1989

- miasta, w których nazwa obowiązywała w chwili wejścia w życie ustawy o dekomunizacji przestrzeni publicznej (2 IX 2016)
- towns and cities in which a particular name existed when the law on decommunization of public space came into force (2 September 2016)

* Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów
* The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks are labeled here

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of: Rejestr ULIC GUS oraz innych źródeł/and other sources

Komunistyczne nazwy w przestrzeni publicznej*

Communist names in public space*

Marian Buczek
Marian Buczek

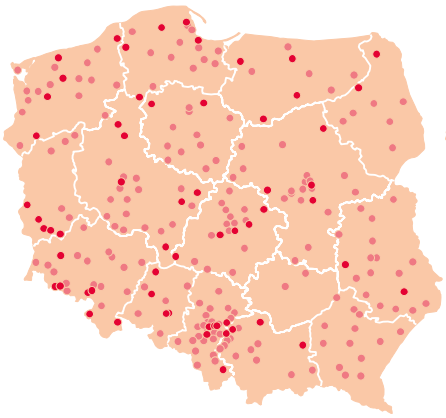

Marceli Nowotko
Marceli Nowotko

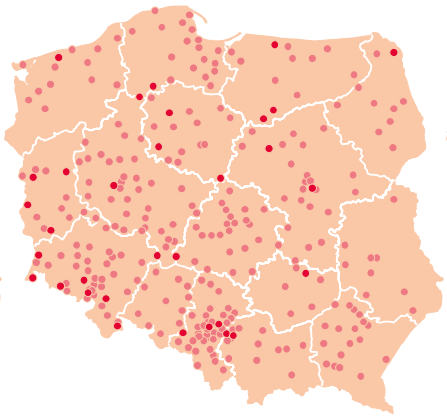

Hanka Sawicka
Hanka Sawicka

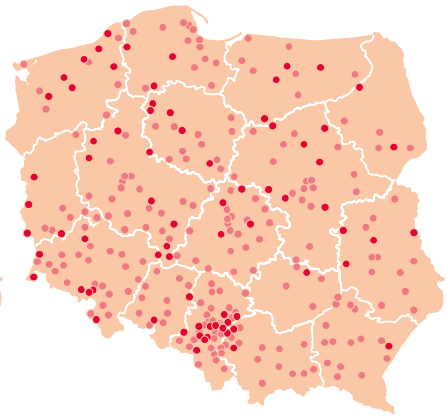

Janek Krasicki
Jan Krasicki

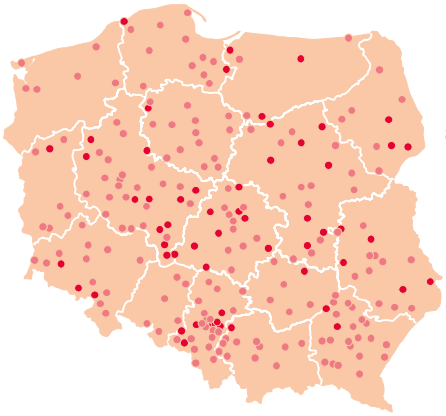

Małgorzata Fornalska
Małgorzata Fornalska

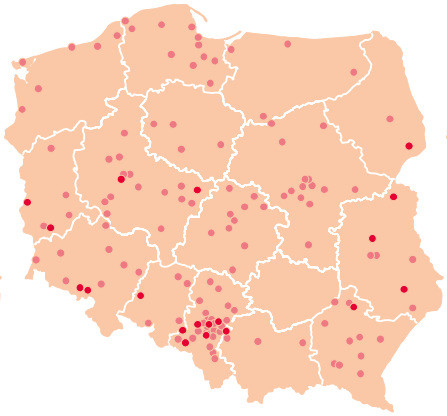

Paweł Finder
Paweł Finder

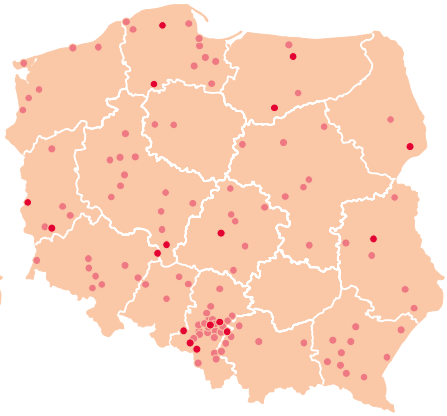

Karol Świerczewski
Karol Świerczewski

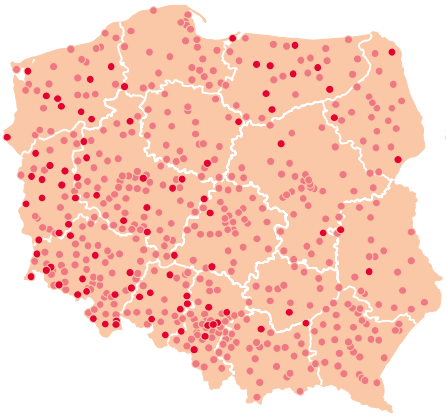

Wanda Wasilewska
Wanda Wasilewska

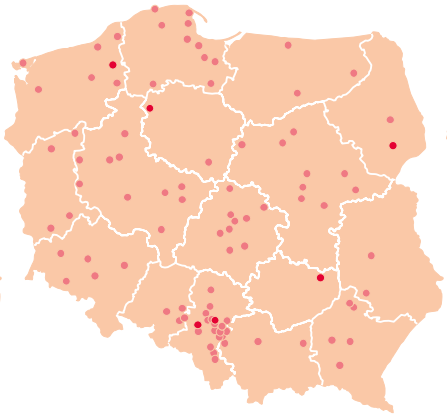

Bolesław Bierut
Bolesław Bierut

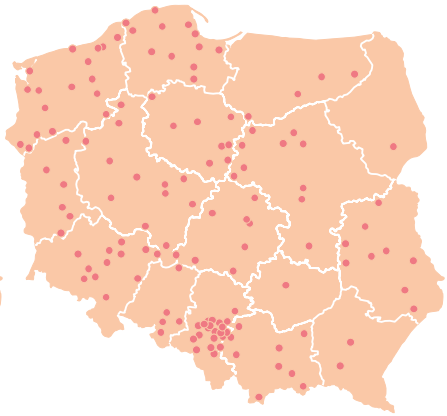

- miasta, w których nazwa została zniesiona po 1 I 1989
  towns and cities in which a given name for public space was annulled after 1 January 1989
- miasta, w których nazwa obowiązywała w chwili wejścia w życie ustawy o dekomunizacji przestrzeni publicznej (2 IX 2016)
  towns and cities in which a particular name existed when the law on decommunization of public space came into force (2 September 2016)

* Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów
* The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks are labeled here

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of: Rejestr ULIC GUS oraz innych źródeł/and other sources

Komunistyczne nazwy w przestrzeni publicznej*

Communist names in public space*

Władysław Gomułka
Władysław Gomułka

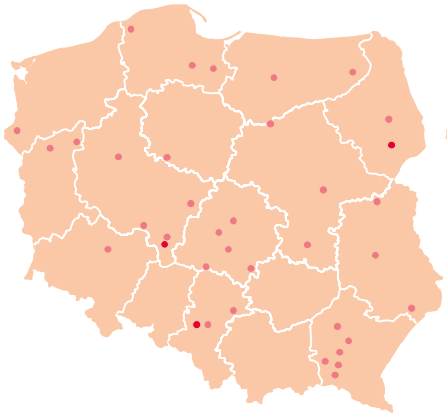

Edward Gierek
Edward Gierek

Przodownicy Pracy
Heroes of Labour

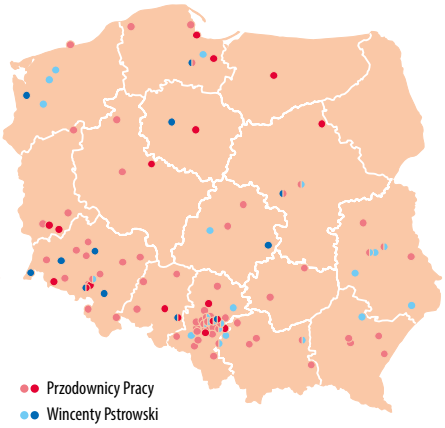

Gwardia Ludowa, Armia Ludowa
People's Guard, People's Army

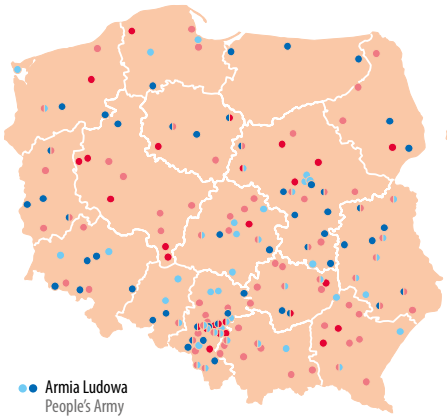

Ochotnicze Rezerwy Milicji Obywatelskiej
Volunteer Reserve Militia

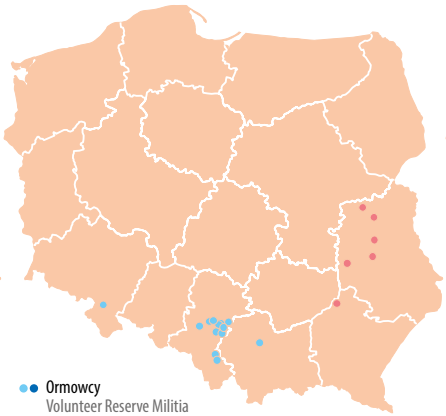

22 lipca 1944
22 July 1944

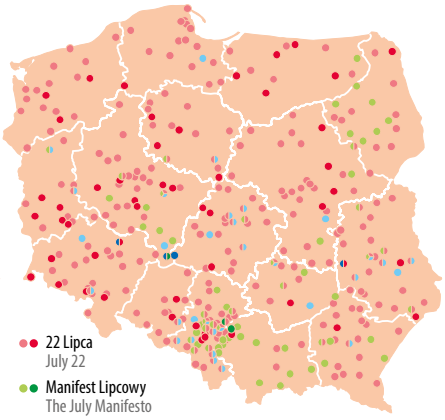

22 lipca 1944: ogłoszenie Manifestu PKWN, powołanego przez Stalina alternatywnego prosowieckiego ośrodka władzy dla Polski.
22 July 1944: Proclamation of the Manifesto of the Polish Committee of National Liberation, an alternative pro-Soviet centre of power for Poland established by Stalin.

15 grudnia 1948 (powstanie PZPR)
15 December 1948 (the Polish United Workers' Party formed)

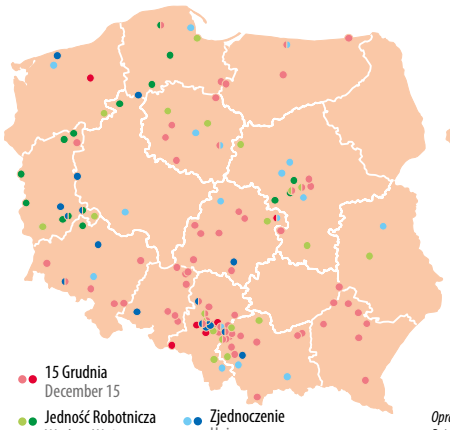

Rocznice PRL
Anniversaries of the Polish People's Republic

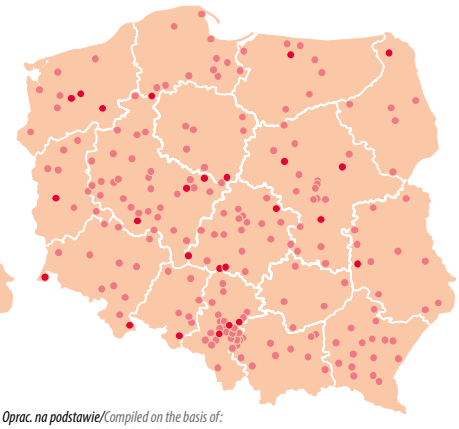

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of:
Rejestr ULIC GUS oraz innych źródeł/and other sources

Pomniki Wdzięczności
Monuments of Gratitude

- miasta z „Pomnikami Wdzięczności" w 2012
  towns and cities with 'Monuments of Gratitude' in 2012
- miasta z „Pomnikami Wdzięczności" w 1989
  towns and cities with 'Monuments of Gratitude' in 1989

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of: D. Czarnecka, „Pomniki wdzięczności" Armii Czerwonej w Polsce Ludowej i w III Rzeczypospolitej, Warszawa 2015, Wykaz obiektów upamiętniających żołnierzy i partyzantów sowieckich na terenie Polski (2009) oraz innych źródeł/and other sources

- miasta, w których nazwa została zniesiona po 1 I 1989
  towns and cities in which a given name for public space was annulled after 1 January 1989
- miasta, w których nazwa obowiązywała w chwili wejścia w życie ustawy o dekomunizacji przestrzeni publicznej (2 IX 2016)
  towns and cities in which a particular name existed when the law on decommunization of public space came into force (2 September 2016)

* Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów
* The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks are labeled here

Zmiany nazw w przestrzeni publicznej od 1989 / Changes to names in the public space since 1989

Nazwy w przestrzeni publicznej związane z PRL
Names in the public space associated with the Polish People's Republic

● miasto, w których przynajmniej niektóre nazwy obowiązywały w dniu 31 XII 2017
town and cities with at least one such name on December, 31 2017

Nazwy uwzględnione na mapie: Karol Świerczewski, Marceli Nowotko, 22 Lipca, 1 Maja, Feliks Dzierżyński, Marian Buczek, Julian Marchlewski, Armia Czerwona, Janek Krasicki, Ludwik Waryński, Bolesław Bierut, Aleksander Zawadzki, Małgorzata Fornalska, Paweł Finder, Gwardia Ludowa, 30-lecie PRL, Wanda Wasilewska, Armia Ludowa, Włodzimierz Lenin, Wincenty Pstrowski, 15 Grudnia, Leon Kruczkowski, Manifest Lipcowy, Róża Luksemburg.

Names included on the map: Karol Świerczewski, Marceli Nowotko, 22 July, 1 May, Felix Dzerzyhinsky, Marian Buczek, Julian Marchlewski, Red Army, Janek Krasicki, Ludwik Waryński, Bolesław Bierut, Aleksander Zawadzki, Małgorzata Fornalska, Paweł Finder, People's Guard, 30th Anniversary of the Polish People's Republic, Wanda Wasilewska, People's Army, Vladimir Lenin, Wincenty Pstrowski, 15 December, Leon Kruczkowski, The July Manifesto, Rosa Luxemburg.

W zestawieniu uwzględniono 25 najczęściej usuwanych nazw, które w uchwałach podejmowanych przez rady gminne określane były jako nazwy związane z Polską Rzeczpospolitą Ludową, propagujące komunizm.
The list includes the 25 most frequently removed names. These were deemed by Commune Council resolutions to be promoting communism by virtue of their association with the Polish People's Republic.

Zmiany nazw w przestrzeni publicznej wprowadzone zarządzeniami zastępczymi wojewodów w latach 2017–2021
Changes to names in the public space introduced by substitute ordinances of voivodes in 2017–2021

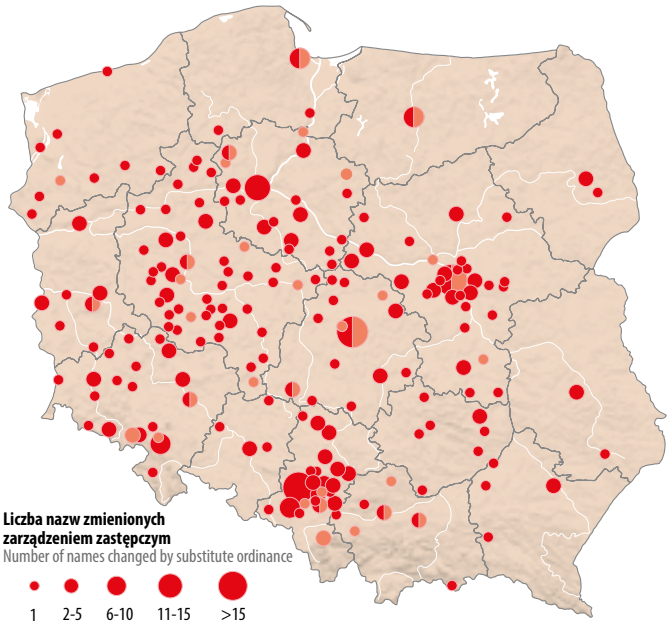

● miasto, w którym obowiązuje zmiana nazwy wprowadzona zarządzeniem zastępczym
town with a binding name change introduced by substitute ordinance

● miasto, w którym czasowo obowiązywała zmiana nazwy wprowadzona zarządzeniem zastępczym, ale decyzją NSA przywrócono nazwę usuniętą
town where a name changed pursuant to a public ordinance was restored pursuant to an SAC decision

● miasto, w których obowiązują nazwa wprowadzona zarządzeniem zastępczym oraz nazwa przywrócona decyzją NSA
town in which a name introduced by substitute ordinance and a name restored pursuant to an SAC decision are binding

W przypadku miasta stołecznego Warszawy wszystkie nazwy wprowadzone zarządzeniem zastępczym wojewody mazowieckiego zostały uchylone decyzją NSA. Niemniej, Rada m.st. Warszawy w przypadku kilku nazw podjęła uchwały wprowadzające nazwy takie jak wprowadził wcześniej wojewoda.
The SAC rejected all Warsaw names introduced by the substitute ordinance of the Mazovian Voivode. The City Authorities responded by adopting resolutions to change several of these names to those introduced earlier by the Voivode.

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of: zarządzeń zastępczych wojewodów 16 województw oraz decyzji Wojewódzkich Sądów Administracyjnych i Naczelnego Sądu Administracyjnego (stan na 15 kwietnia 2021)
substitute ordinances of voivodes of 16 voivodeships and decisions of Voivodship Administrative Courts and the Supreme Administrative Court (as of April 15, 2021)

Zmiany nazw w przestrzeni publicznej w latach 1989–2017
Name changes in the public space in 1989–2017

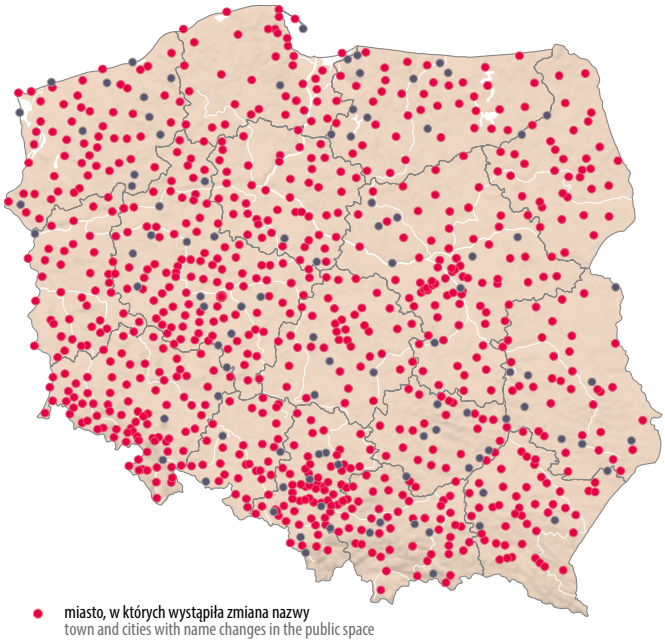

● miasto, w których wystąpiła zmiana nazwy
town and cities with name changes in the public space

● miasto, w których nie wystąpiła zmiana nazwy
town and cities with no name changes in the public space

Udział nazw zmienionych w latach 1989–2017 w ogólnej liczbie nazw w przestrzeni publicznej
Proportion of names in the public space changed in 1989–2017

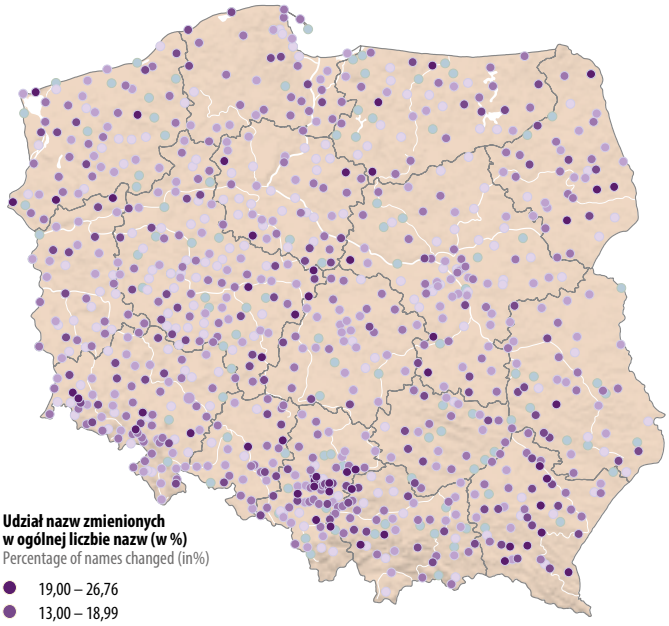

Udział nazw zmienionych w ogólnej liczbie nazw (w %)
Percentage of names changed (in%)

- 19,00 – 26,76
- 13,00 – 18,99
- 8,00 – 12,99
- 5,50 – 7,99
- 0,52 – 4,49
- zjawisko nie występuje
  not applicable

Stan na 31 grudnia 2017
As at December 31, 2017

Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów w miastach
The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks in towns and cities are labeled herea

Zmiany nazw w przestrzeni publicznej według powiatów w latach 1989–2017

Name changes in the public space by powiat in 1989–2017

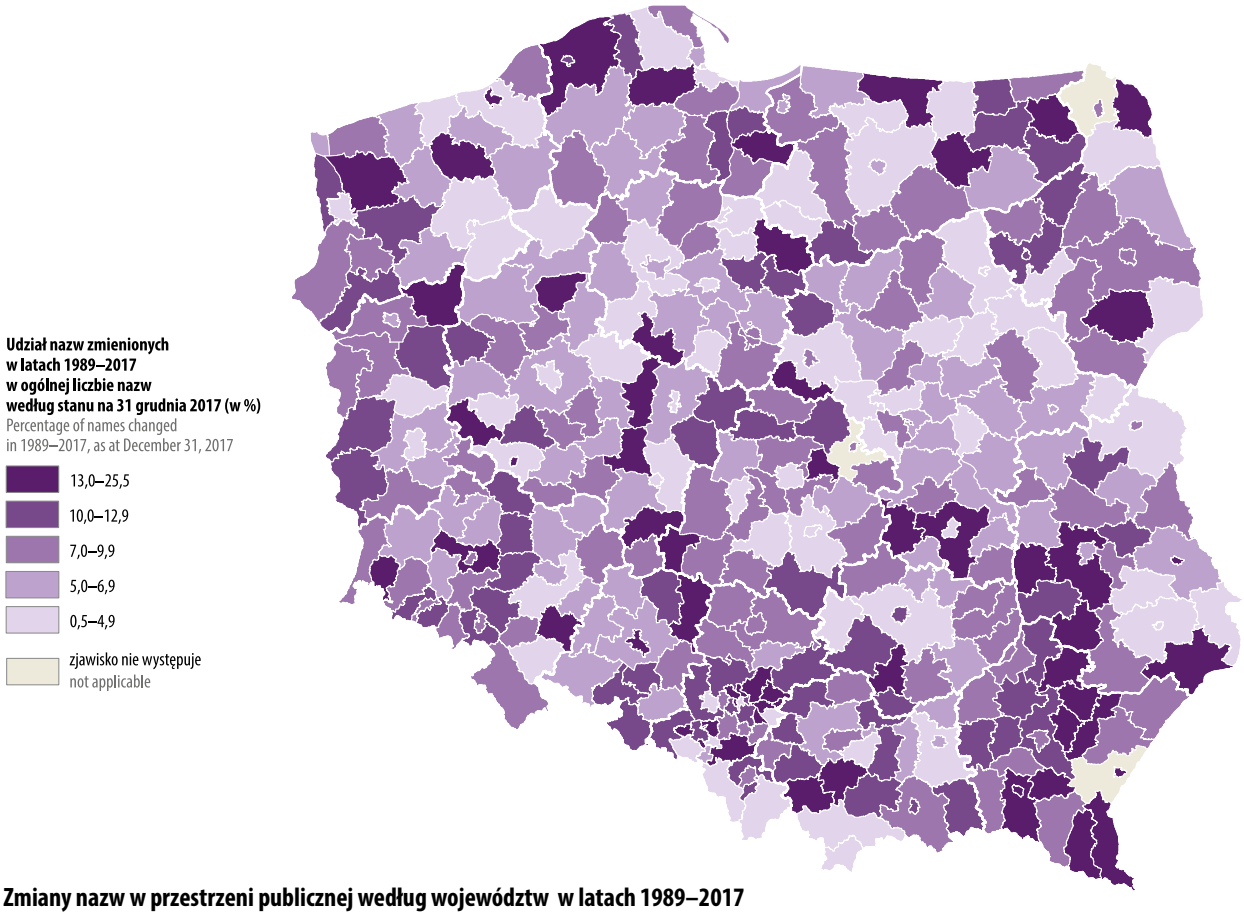

Zmiany nazw w przestrzeni publicznej według województw w latach 1989–2017

Name changes in the public space by voivodeship in 1989–2017

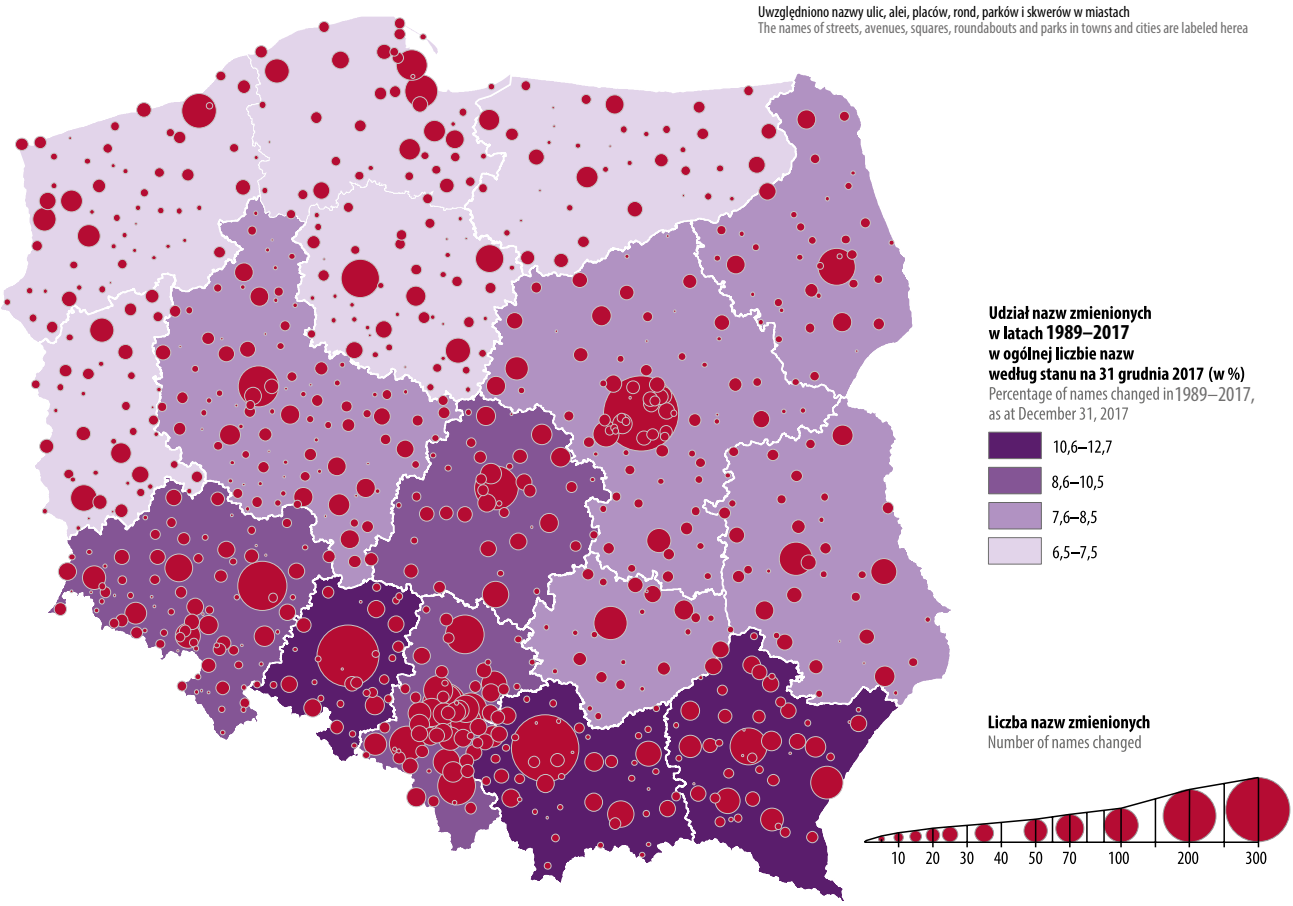

Liczba zmian nazw w przestrzeni publicznej według organów administracji publicznej w latach 1989–2017
Number of names in the public space changed by the administrative authorities in 1989–2017

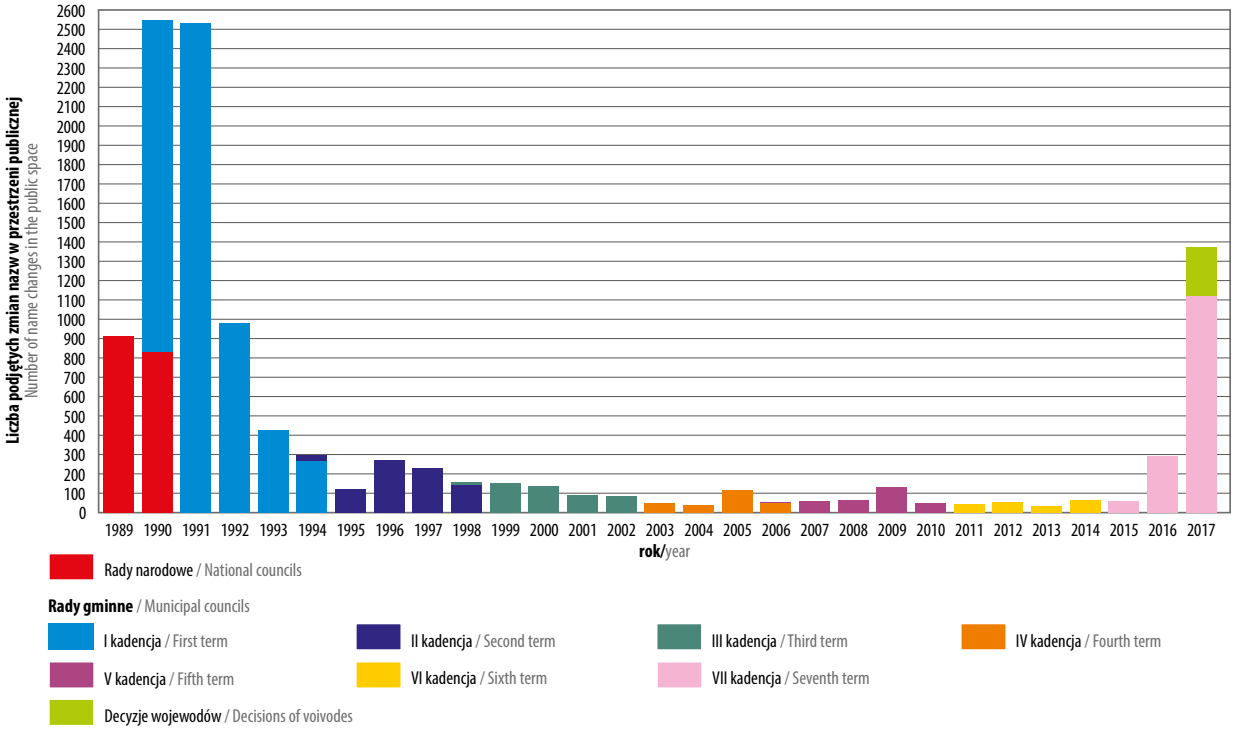

Rady narodowe – terenowe organy władzy państwowej w PRL (funkcjonowały w Polsce do dnia 26 maja 1990)
Rady gminne (rady miejskie) – organ stanowiący i kontrolny gminy w III RP. Kadencje rady gmin liczone są od dnia wyborów: I kadencja (27.05.1990–18.06.1994); II kadencja (19.06.1994–10.10.1998); III kadencja (11.10.1998–26.10.2002); IV kadencja (27.10.2002–11.11.2006); V kadencja (12.11.2006–20.11.2010); VI kadencja (21.11.2010–14.11.2014); VII kadencja (16.11.2014–16.11.2018).
Decyzje wojewodów – zmiany nazw wprowadzone zarządzaniami zastępczymi.

National councils – local government bodies in the Polish People's Republic (disbanded on May 26, 1990)
Commune (city) councils – the decision-making and supervisory bodies of Poland's communes during the Third Republic. Terms of office commenced on election dates: 1st term (May 27, 1990 –June 18, 1994); 2nd term (June 19, 1994 – October 10, 1998); 3rd term (October 11, 1998 – October 26, 2002); 4th term (October 27, 2002 – November 11, 2006); 5th term (November 12, 2006 – November 20, 2010); 6th term (November 21, 2010 – November 14, 2014); 7th term (November 16, 2014 – November 16, 2018).
Decisions of voivodes – name changes introduced by substitute orders.

Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów w miastach
The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks in towns and cities are labeled herea

Liczba zmian nazw w przestrzeni publicznej w wybranych miastach w latach 1989–2017
Number of name changes in the public space in selected cities in 1989–2017

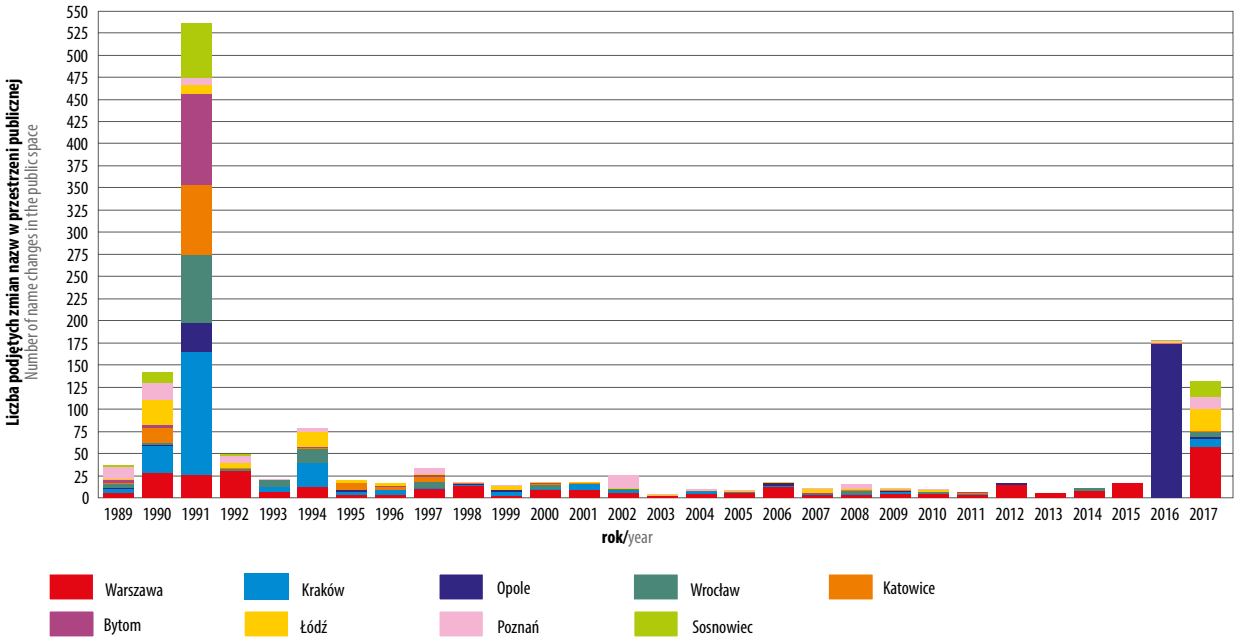

25 najczęściej usuwanych nazw w przestrzeni publicznej w latach 1989–2017, według roku ich zniesienia

The 25 most frequently removed names in the public space in 1989–2017 by year of removal

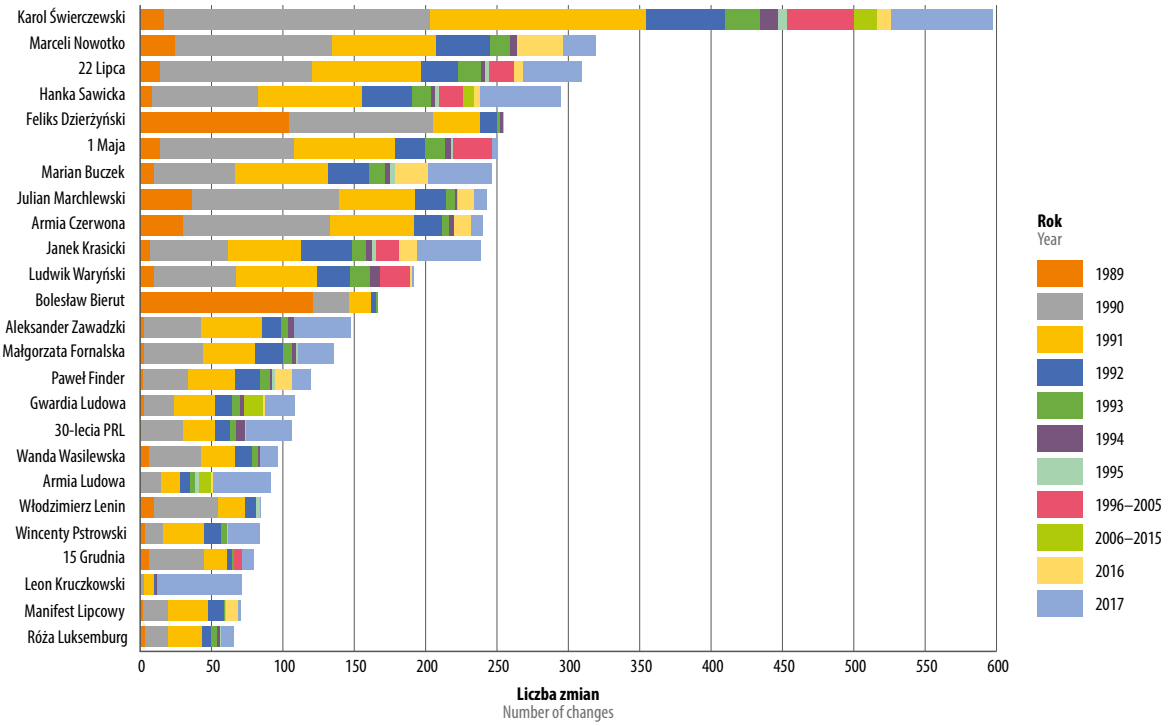

Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów w miastach
The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks in towns and cities are labeled herea

25 najczęściej wprowadzanych nazw w przestrzeni publicznej w latach 1989–2017, według roku ich wprowadzenia

The 25 most common names introduced in the public space in 1989–2017 by year of introduction

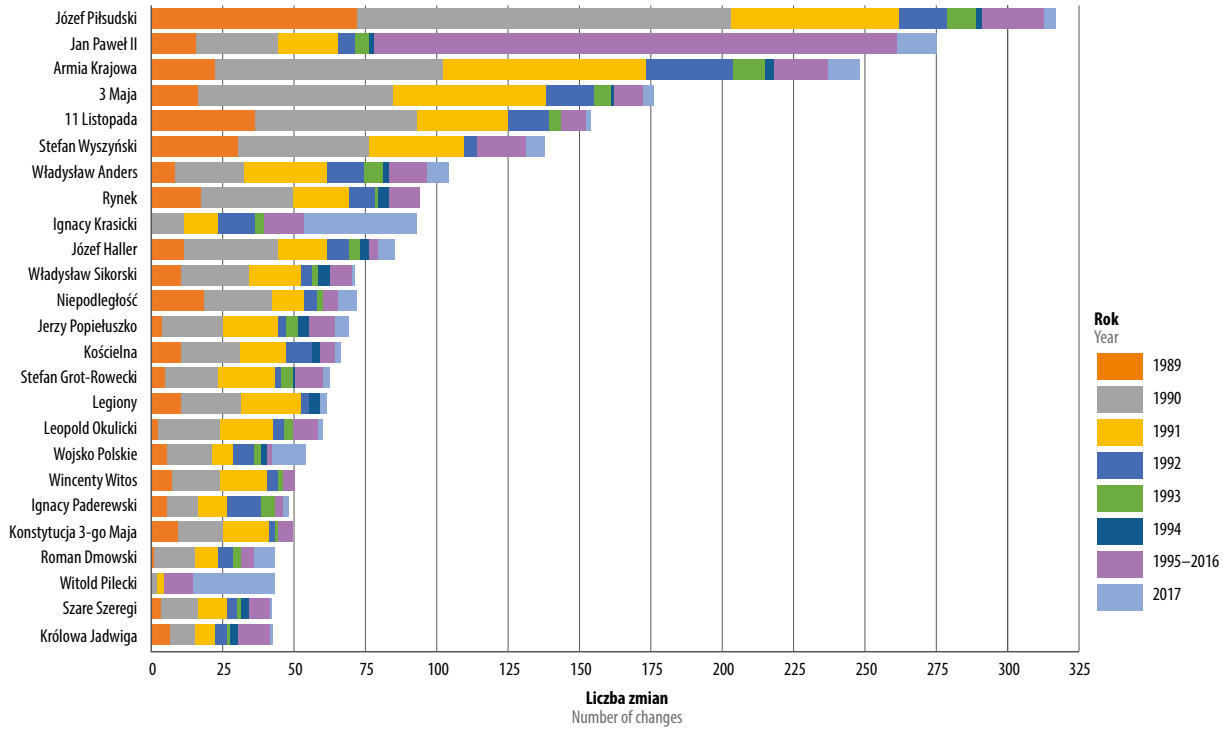

Kierunki zmian nazw w przestrzeni publicznej w latach 1989–2017

Directions of name changes in the public space in 1989–2017

Kierunki zmian nazw w przestrzeni publicznej
Directions of name changes in the public space

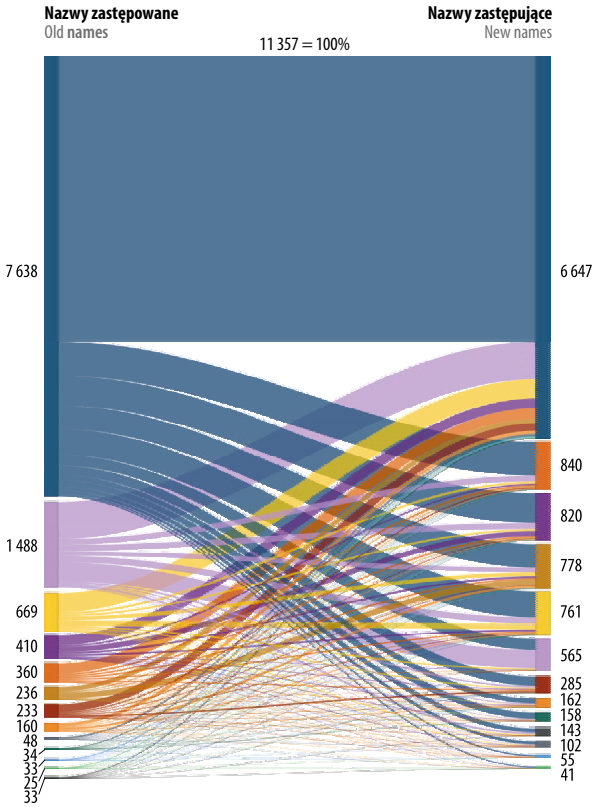

Kierunki zmian nazw upamiętniających osoby w przestrzeni publicznej
Directions of eponymous names in the public space

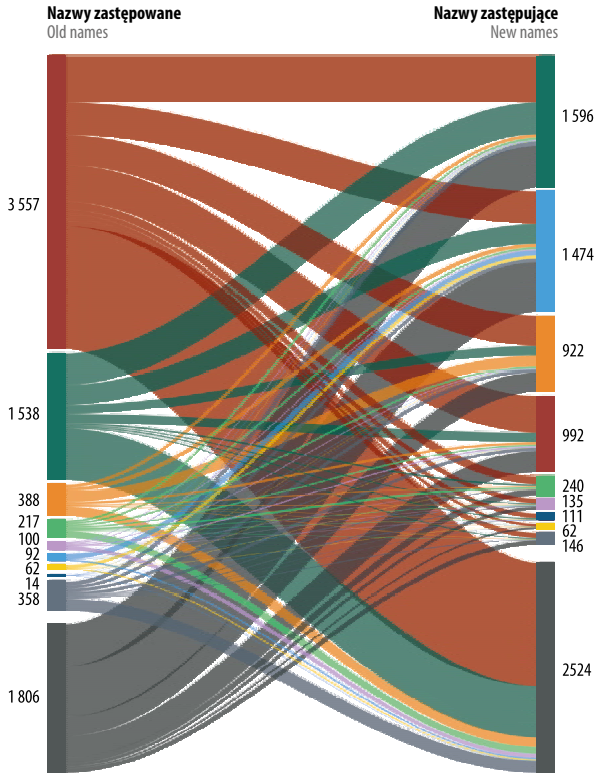

Nazwy pochodzące od nazw własnych
Names derived from proper names:

- osobowe /personal
- etniczno-geograficzne /ethnic and geographic
- ojkonimy /oeconyms
- topograficzne /topographic
- od obiektów i form zagospodarowania terenu /from objects and forms of land use
- od faktów historycznych /from historical facts

Nazwy pochodzące od nazw pospolitych
Names derived from common names:

- apelatywne nazwania ludzi / appellative names of people
- dzieła rąk ludzkich i wytwory kultury /works of human hands and products of culture
- topograficzne /topographic
- przyrodnicze /natural
- metaforyczne /metaphorical

- Nazwy niejasne i dwuznaczne /Vague and ambiguous names
- Nazwy związane z typem przestrzeni publicznej /Names related to the type of public space

Nazwy upamiętniające osoby związane z:
Names commemorating people related to:

- kultura i sztuka /culture and art
- nauka i edukacja/science and education
- polityka i administracja /politics and administration
- religia i związki wyznaniowe /religion and religious associations
- rzemiosło, przemysł i usługi /crafts, industry and services
- sport, turystyka i rekreacja /sport, tourism and recreation
- wojsko i policja /military and police
- odimienne /substantival
- niejednoznaczne /ambiguous

- Nazwy niezwiązane z osobami /Names not related to persons

Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów w miastach
The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks in towns and cities are labeled herea

Nazwy kierunkowe od nazw współczesnych stolic wojewódzkich w przestrzeni publicznej

Directional names, derived from the names of contemporary voivodeship capitals, in the public space

Białostocka/i
Białostocka/i

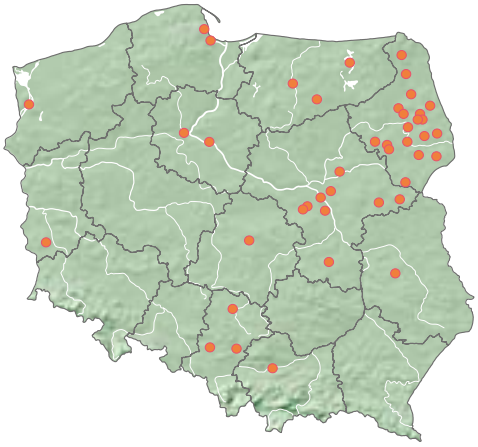

Bydgoska/i
Bydgoska/i

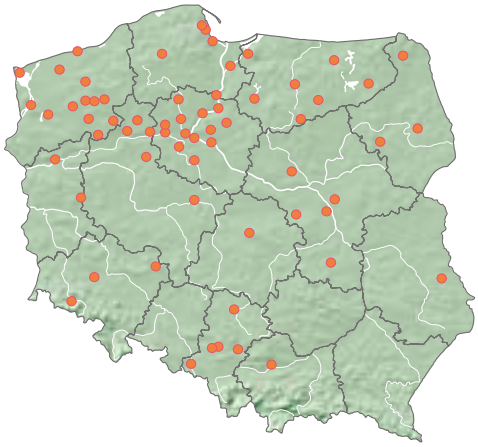

Gdańska/i
Gdanska/i

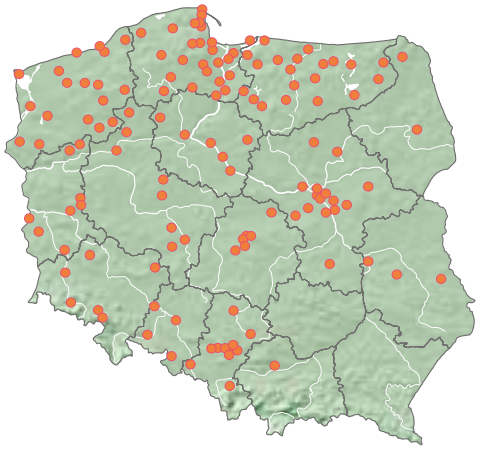

Gorzowska/i
Gorzowska/i

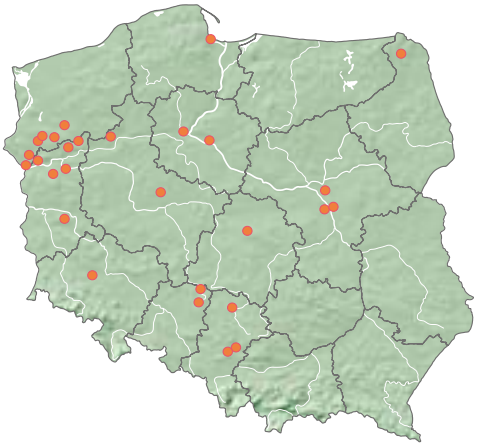

Katowicka/i
Katowicka/i

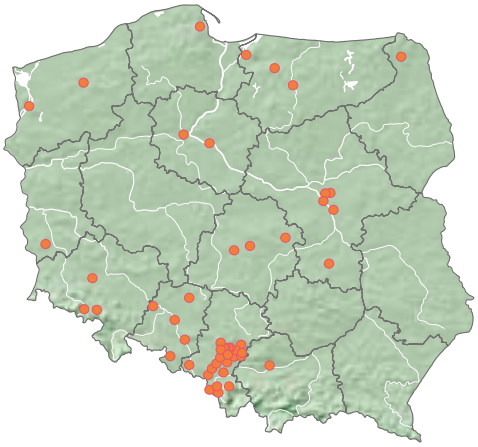

Kielecka/i
Kielecka/i

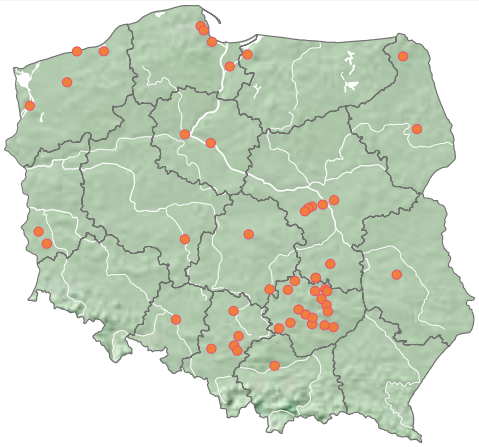

Krakowska/i
Krakowska/i

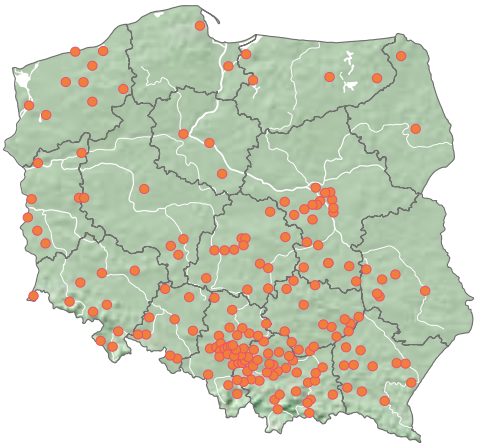

Łódzka/i
Łodzka/i

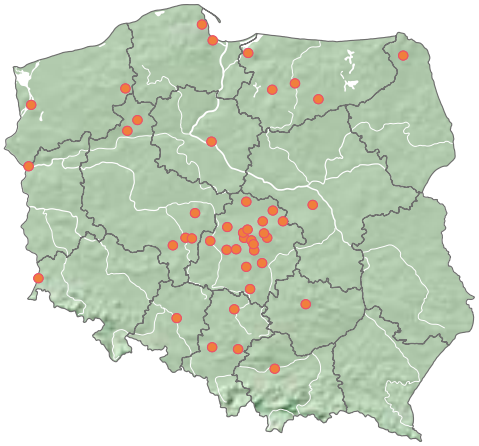

Lubelska/i
Lubelska/i

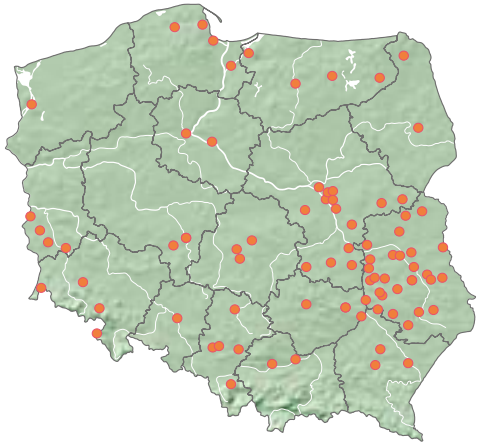

Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów w miastach
The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks in towns and cities are labeled herea

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of: Rejestr ULIC Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 30 kwietnia 2021 r.)

Nazwy kierunkowe od nazw współczesnych stolic wojewódzkich w przestrzeni publicznej

Directional names, derived from the names of contemporary voivodeship capitals, in the public space

Olsztyńska/i
Olsztynska/i

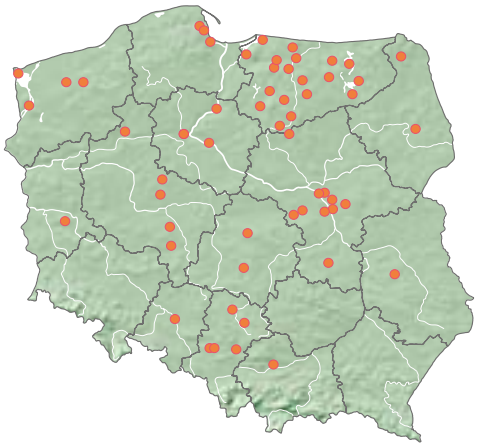

Opolska/i
Opolska/i

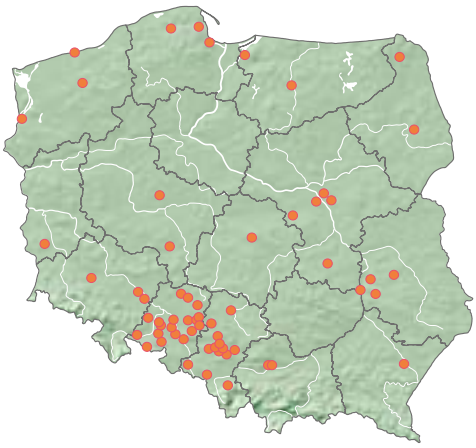

Poznańska/i
Poznanska/i

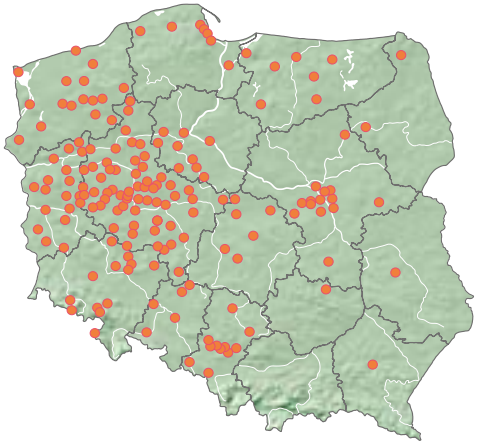

Rzeszowska/i
Rzeszowska/i

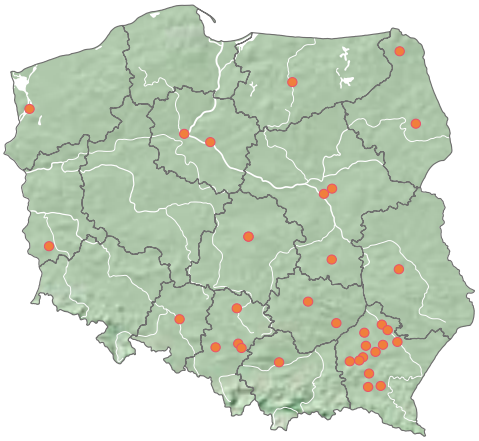

Szczecińska/i
Szczecinska/i

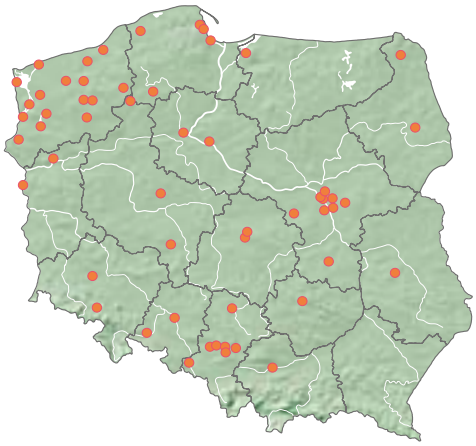

Toruńska/i
Torunska/i

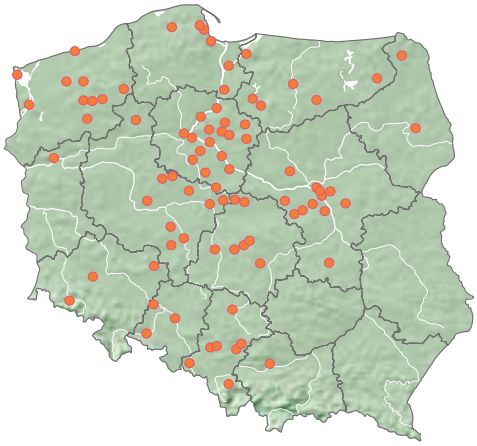

Warszawska/i
Warszawska/i

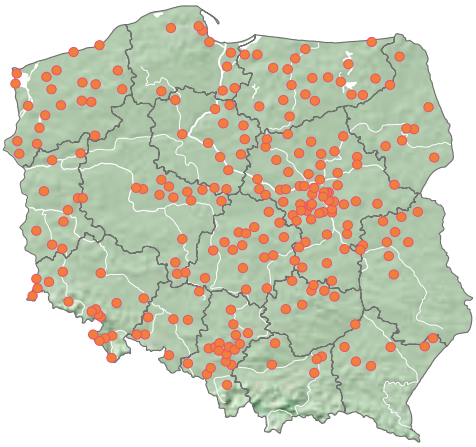

Wrocławska/i
Wrocławska/i

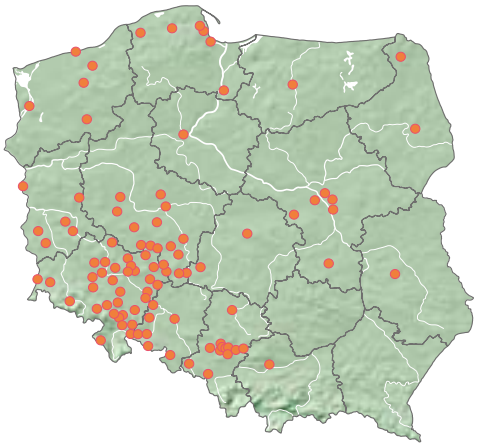

Zielonogórska/i
Zielonogorska/i

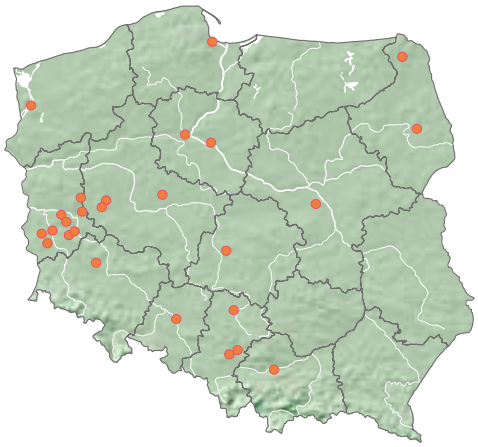

Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów w miastach
The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks in towns and cities are labeled herea

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of: ***Rejestr ULIC Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 30 kwietnia 2021 r.)***

Nazwy kierunkowe od nazw historycznych ośrodków administracyjnych, państw sąsiednich i ich stolic oraz pamiątkowe związane z ważnymi obiektami geograficznymi i relacjami międzynarodowymi Polski

Directional names derived from the names of historical administrative centers, neighboring countries and their capitals, and names commemorating important geographic objects and Poland's international relations

Lwowska/i
Lwowska/i

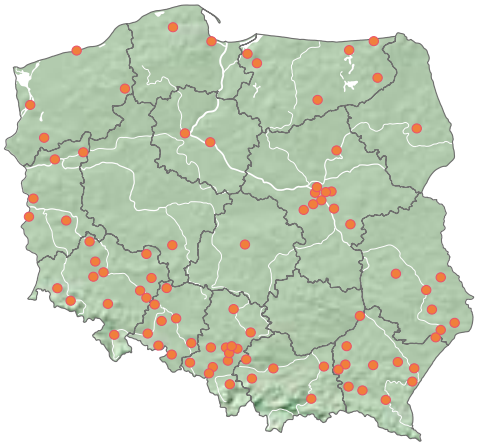

Wileńska/i
Wilenska/i

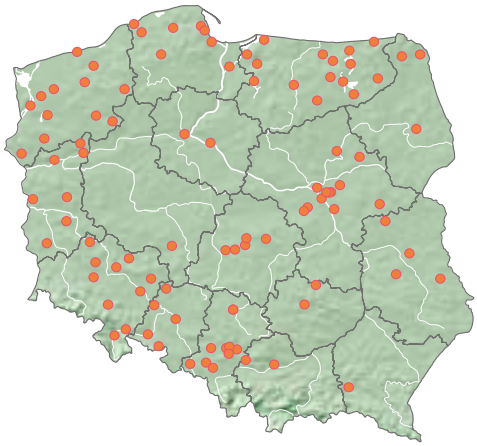

Wybrane stolice województw I RP
Selected voivodeships capitals of the First Polish Republic

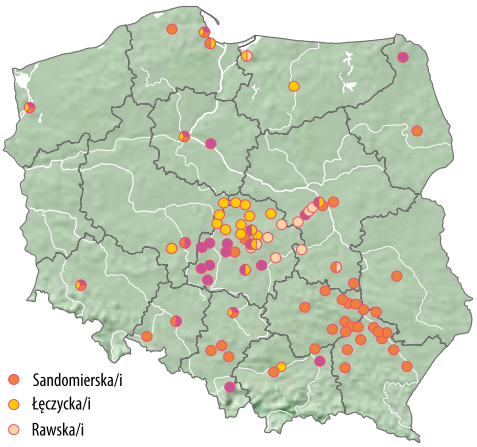

Wybrane stolice województw I RP
Selected voivodeship capitals of the First Polish Republic

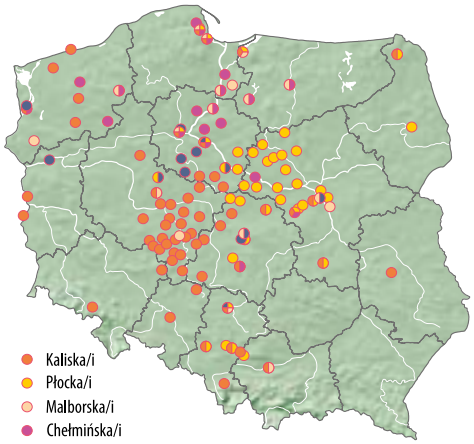

Nazwy od Bałtyku i Tatr
Names derived from the Baltic Sea and the Tatra Mountains

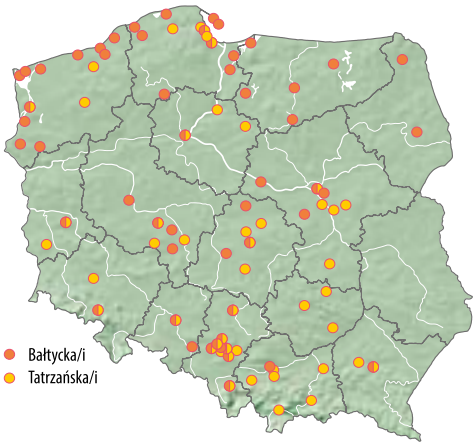

Nazwy od Wisły i Odry
Names derived from the Vistula and Odra Rivers

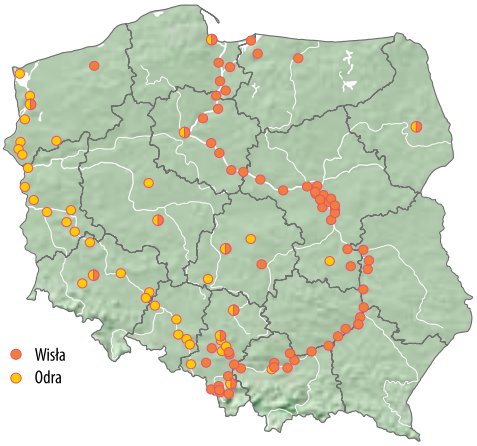

Od stolic państw sąsiednich*
Names derived from the capitals of neighboring countries*

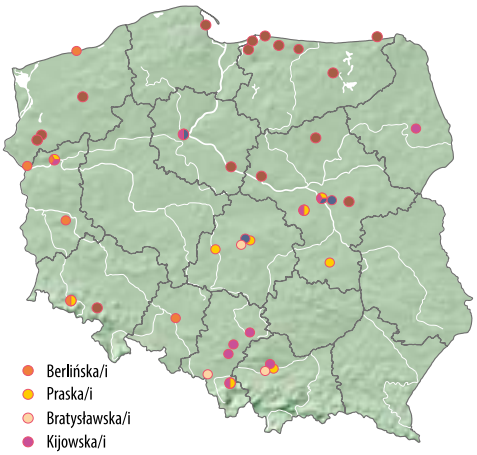

Od państw sąsiednich*
Names derived from neighboring countries*

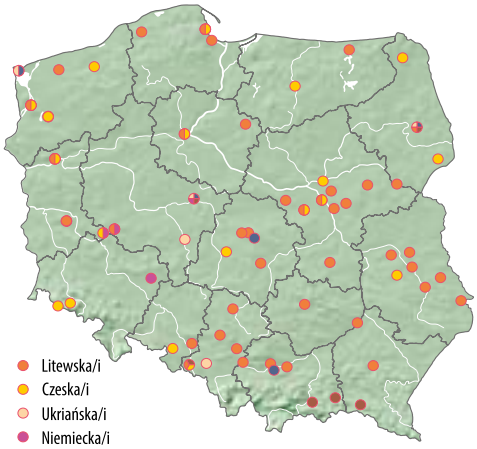

Związane ze Stanami Zjednoczonymi, Francją i Węgrami**
Names connected with the USA, France and Hungary**

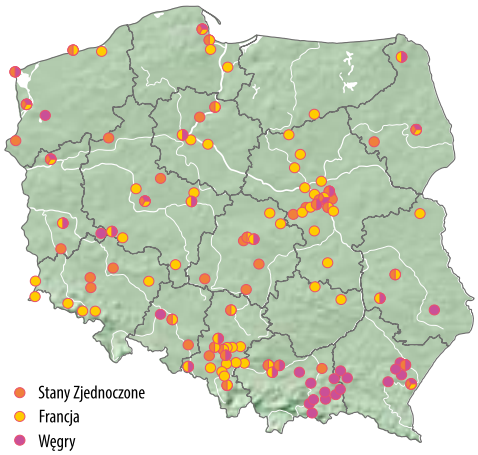

* W Polsce w miastach nie występują nazwy Rosyjska/i i Moskiewska/i, uwzględniono nazwę stolicy półenklawy rosyjskiej.
* The name of Russian state "Rosyjska/i and the Russian capital "Moskiewska/i" is not used in Polish towns; the name of the capital of the Russian semi-endave is included.

** Nazwy związane ze Stanami Zjednoczonymi: Waszyngtona, Wilsona, Hoovera, Roosevelta, Reagana; z Francją: Francuska, Paryska, Napoleona, de Gaulle'a, Foche'a; z Węgrami: Węgierska.
** Names connected with the USA: Washington, Wilson, Hoover, Roosevelt, Reagan; France: France, Paris, Napoleon, de Gaulle, Foche; Hungary: Hungary.

Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów w miastach
The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks in towns and cities are labeled herea

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of: Rejestr ULIC Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 30 kwietnia 2021 r.)/ ULIC register of Statistics Poland (as of April 30, 2021)

Nazwy etniczno-geograficzne w przestrzeni publicznej
Ethno-geographic public space names

Śląsk i Łużyce
Silesia and Lusatia

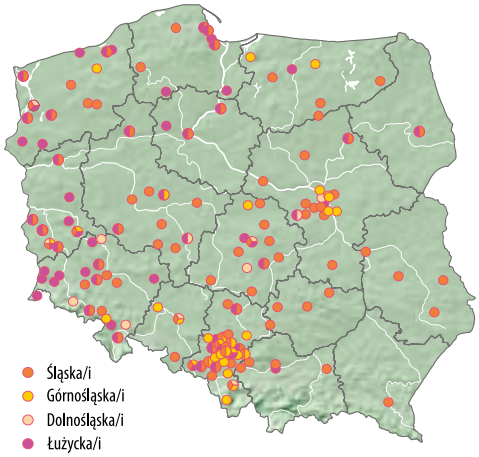

Pomorze i Kaszuby
Pomerania and Kashubia

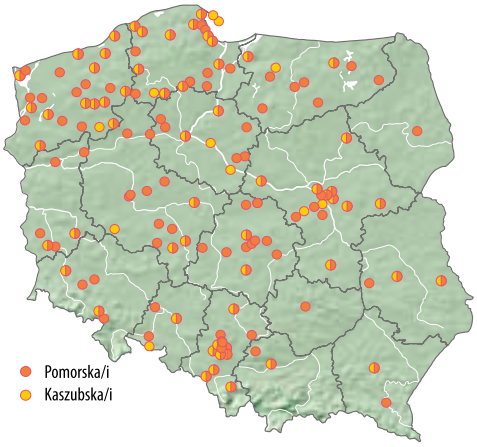

Mazowsze i Podlasie
Mazovia and Podlasie

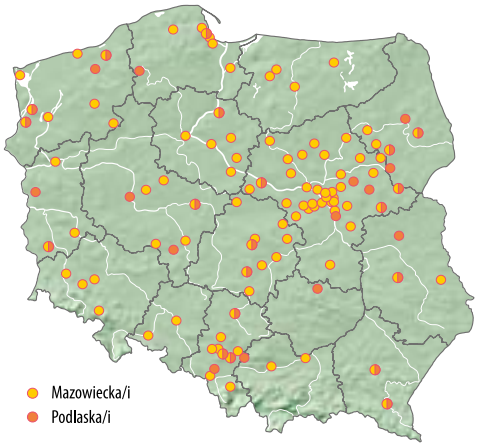

Wielkopolska i Lubuskie
Greater Poland and Lubuskie

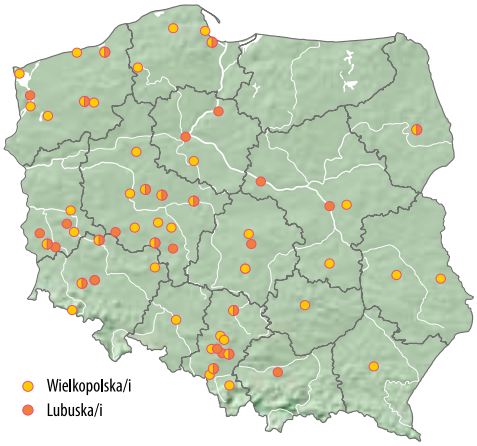

Małopolska, Świętokrzyskie i Podkarpacie
Lesser Poland, Świętokrzyskie and Subcarpathian

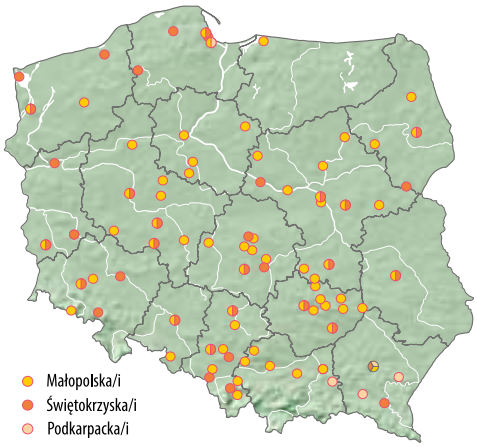

Polesie i Ruś
Polesie and Ruthenia

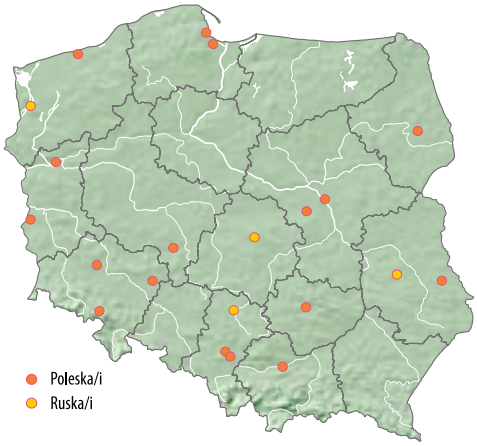

Warmia, Mazury i Prusy
Warmia, Masuria and Prussia

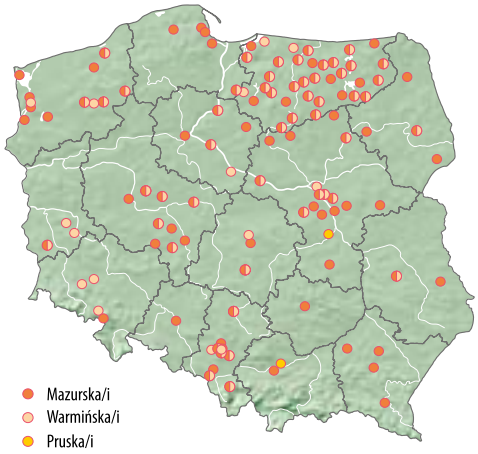

Kujawy
Kuyavia

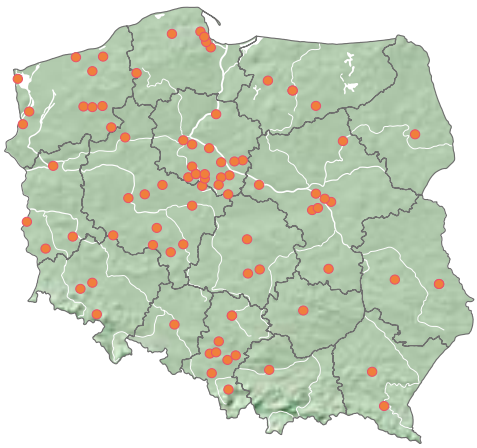

Spisz i Orawa
Spiš and Orava

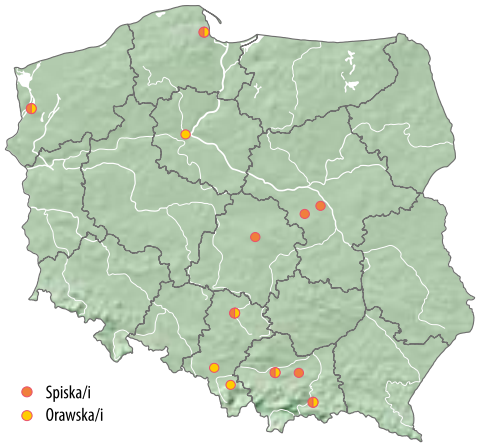

Uwzględniono nazwy ulic, alei, placów, rond, parków i skwerów w miastach
The names of streets, avenues, squares, roundabouts and parks in towns and cities are labeled herea

Oprac. na podstawie/Compiled on the basis of: Rejestr ULIC Głównego Urzędu Statystycznego (stan na 30 kwietnia 2021 r.)

Odosobowe nazwy ulic i rond w Warszawie
Warsaw streets and roundabouts named after people

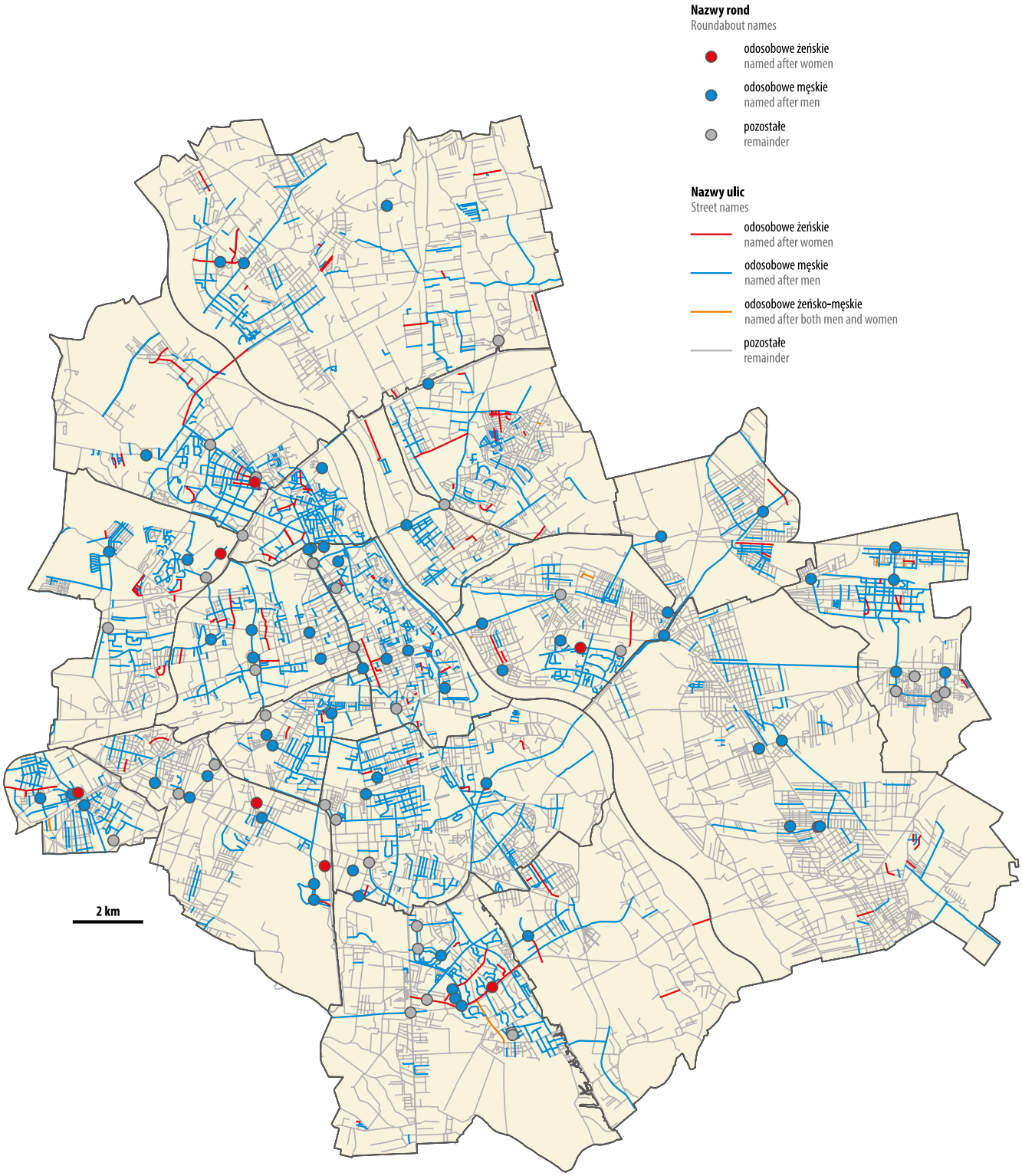

Odosobowe nazwy ulic i rond w Krakowie
Cracow streets and roundabouts named after people

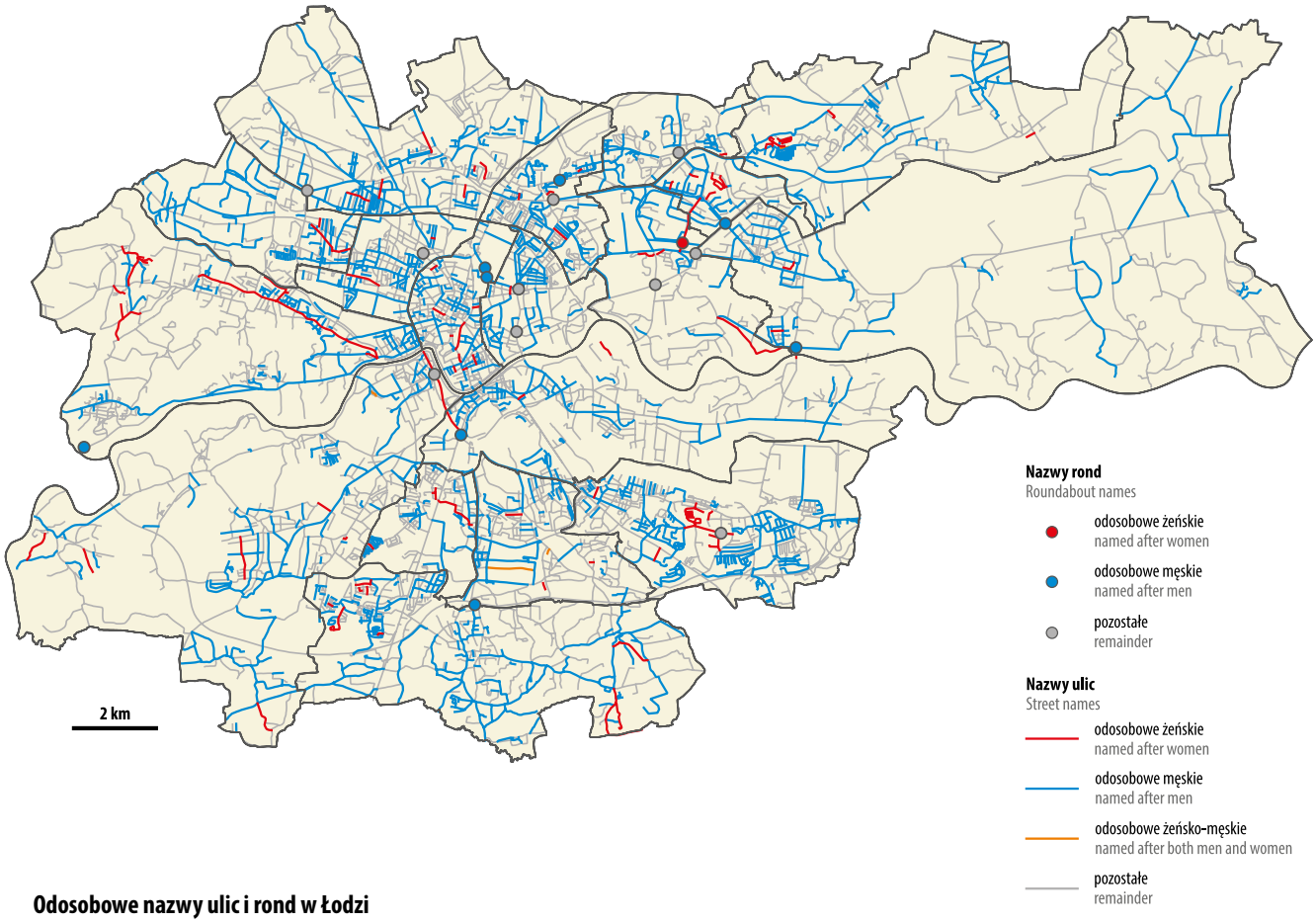
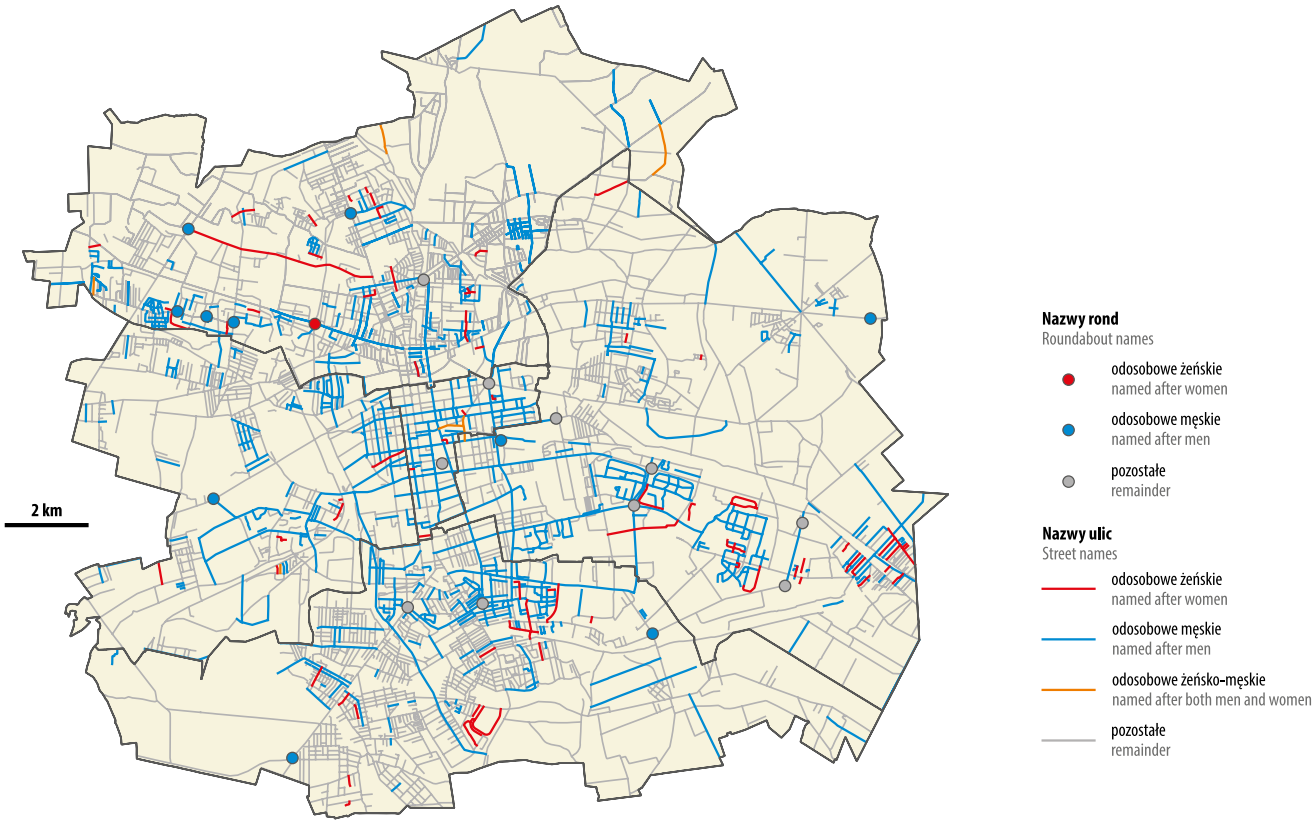
Odosobowe nazwy ulic i rond w Łodzi
Łódź streets and roundabouts named after people